

VLAAMS PARLEMENT

vergadering 4
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 14 oktober 2009

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	7
VERONTSCHULDIGINGEN	7
BOODSCHAP	7
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	7
MOTIE VAN ORDE	
Voorstel tot spoedbehandeling	7
ACTUALITEITSDEBAT over het btw-tarief en de registratierechten op nieuwbouwappartementen en sleutel-op-de-deurwoningen	8
Actualiteitsmotie	16
ACTUALITEITSDEBAT over het voorstel om een oriënteringsproef in te voeren voor eerstejaarsstudenten aan de universiteiten	16
ACTUELE VRAAG van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het voorstel van de VVSG om een tweede pensioenpijler uit te bouwen voor het contractueel personeel van de gemeenten	29
MOTIE VAN ORDE	
Voorstel tot spoedbehandeling	33
ACTUELE VRAAG van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de onderbenutting van kredieten voor de aanleg van fietspaden	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de onderbenutting van kredieten voor de aanleg van fietspaden	
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Watteeuw tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de onderbenutting van kredieten voor de aanleg van fietspaden	33
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	39
ACTUELE VRAAG van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de achterstand in de uitbetaling van huursubsidies aan sociale verhuurkantoren door Wonen Vlaanderen	39
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Kris Peeters, minister- president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de verklaringen van diverse regeringsleden betreffende het gevolg dat de Vlaamse Regering zal geven aan de uitslag van de Antwerpse volksraadpleging van 18 oktober over het BAM-tracé voor de Oosterweelverbinding	42
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Lode Vereeck en Boudewijn Bouckaert, mevrouw Patricia De Waele en de heer Jurgen Verstrepen betreffende het respecteren van de uitslag van de Antwerpse volksraadpleging van 18 oktober 2009 door de Vlaamse Regering – 160 (2009-2010) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	46
Bespreking	46

<p>VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Joris Van Hauthem en mevrouw An Michiels betreffende het voornemen van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap om een belangenconflict in te roepen tegen de splitsingsvoorstellen inzake de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde – 163 (2009-2010) – Nr. 1</p>	
Voorstel tot spoedbehandeling	54
Bespreking	54
<p>VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Lode Vereeck en Boudewijn Bouckaert, mevrouw Patricia De Waele en de heer Jurgen Verstrepen betreffende het respecteren van de uitslag van de Antwerpse volksraadpleging van 18 oktober 2009 door de Vlaamse Regering – 160 (2009-2010) – Nr. 1</p>	
Hoofdelijke stemming	57
<p>VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Joris Van Hauthem en mevrouw An Michiels betreffende het voornemen van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap om een belangenconflict in te roepen tegen de splitsingsvoorstellen inzake de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde – 163 (2009-2010) – Nr. 1</p>	
Hoofdelijke stemming	57
<p>MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Lode Vereeck en Peter Reekmans tot besluit van de op 1 oktober 2009</p>	
<p>1° door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure;</p>	
<p>2° door mevrouw Annick De Ridder in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitblijven daarvan aan Nederlandse zijde;</p>	
<p>3° door heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde</p>	
– 132 (2009-2010) – Nr. 1	
Intrekking	58
<p>MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Jan Penris, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Pieter Huybrechts en Johan Deckmyn en mevrouw Agnes Bruyninx-Vandenhoudt tot besluit van de op 1 oktober 2009</p>	
<p>1° door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure;</p>	
<p>2° door mevrouw Annick De Ridder in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitblijven daarvan aan Nederlandse zijde;</p>	
<p>3° door heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde</p>	
– 136 (2009-2010) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	59

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Annick De Ridder, de heren Sas van Rouveroy en Marino Keulen, mevrouw Fientje Moerman en de heer Sven Gatz tot besluit van de op 1 oktober 2009

- 1° door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure;
- 2° door mevrouw Annick De Ridder in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitblijven daarvan aan Nederlandse zijde;
- 3° door heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde

– 139 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

62

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Dirk de Kort, Ludwig Caluwé en Bart Martens, mevrouw Liesbeth Homans, de heer Jan Roegiers en mevrouw Lies Jans tot besluit van de op 1 oktober 2009

- 1° door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure;
- 2° door mevrouw Annick De Ridder in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitblijven daarvan aan Nederlandse zijde;
- 3° door heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde

– 137 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Stemmingen over de amendementen

62

Hoofdelijke stemming

63

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Dirk Peeters tot besluit van de op 1 oktober 2009

- 1° door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure;
- 2° door mevrouw Annick De Ridder in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitblijven daarvan aan Nederlandse zijde;
- 3° door heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde

– 138 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

64

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Felix Strackx, Christian Verougstraete en Erik Tack tot besluit van het op 14 oktober 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over het btw-tarief en de registratierechten op nieuwbouwappartementen en sleutel-op-de-deurwoningen – 162 (2009-2010) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	64
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	64
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	66
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	66

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Erik Arckens, Sophie De Wit: gezondheidsredenen;

Johan Sauwens, Marc Van de Vijver: ambtsverplichtingen;

Marijke Dillen, Cindy Franssen, Sas van Rouveroy: familieverplichtingen.

■

BOODSCHAP

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 23 september 2009 deelt de voorzitter van het Parlement wallon mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 60/3*)

■

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Vereeck bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer de voorzitter, de LDD-fractie dient een voorstel van resolutie in met betrekking tot de Antwerpse volksraadpleging van komende zondag. We willen de spoedbehandeling vragen voor dit voorstel.

De voorzitter: We zullen ons, zoals we dat altijd doen, in de loop van de vergadering uitspreken over dit voorstel tot spoedbehandeling.

De heer Lode Vereeck: Kan het stuk nu worden rondgedeeld?

De voorzitter: U krijgt allen de gelegenheid om dat voorstel van resolutie te lezen.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over het btw-tarief en de registratierechten op nieuwbouw-appartementen en sleutel-op-de-deurwoningen

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

We organiseren dit debat omdat er vandaag door de heren Strackx en Vanvelthoven en door mevrouw De Waele een actuele vraag werd ingediend over het btw-tarief en de registratierechten op nieuwbouwappartementen en sleutel-op-de-deurwoningen. Conform het reglement heb ik beslist daar een actualiteitsdebat over te organiseren. Iedere fractie krijgt 5 minuten.

De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, onze fractie deelt de bekommernis van de Vlaamse Regering over de tewerkstelling bij Opel Antwerpen. De crisis in de bouwsector heeft echter al 2700 banen gekost. Dat is evenveel als de totale tewerkstelling bij Opel Antwerpen. Voor de sector dreigt er nu een volgende klap te komen, namelijk het heffen van btw op bouwgrond bij de aankoop van een sleutelklare woning, in plaats van registratierechten.

Ik zet alle gevolgen hiervan nog eens op een rijtje: een gemiddelde meerprijs voor Vlaamse kopers van 16.000 euro, geen abatement voor starters van 15.000 euro, geen bijabatement van 10.000 euro bij het afsluiten van een hypothecaire lening, geen aftrek van eerder betaalde registratierechten en geen meeneembaarheid van registratierechten bij de aankoop van een volgende woning.

Mijnheer de minister-president, vooral de laatste twee zijn toch wel erg belangrijke financiële nadelen. In totaal zouden ze de eigenaars 25.000 euro kunnen kosten, in vergelijking met de andere situatie. In totaal kan dit op termijn neerkomen op meer dan 40.000 euro voor kopers van een sleutelklare woning.

Daarbovenop loopt de Vlaamse schatkist door deze maatregel naar schatting 27 miljoen euro mis. De federale schatkist incasseert 57 miljoen euro extra Vlaams geld. Mijnheer de minister-president, de financiële gevolgen zijn dus erg zwaar; zowel voor de Vlaamse bouwsector en de Vlaamse kopers van sleutelklare woningen als voor de Vlaamse belastingbetalers. Ik hoop dat u zich nu niet zult verschuilen achter Europa, de grote boeman die de schuldige zou zijn voor dit alles. Het Breitsohlarrest was al jaren oud. Het dateert al van het jaar 2000. Het zijn de Walen geweest dit dat oude arrest van onder het stof hebben gehaald omdat ze de btw op de sanering van hun vervuilde bedrijventerreinen wilden recupereren. Dat zal hun miljoenen euro's aan btw opbrengen, wat meteen een nieuwe noord-zuidtransfer is.

Geachte leden, ten behoeve van wie hier nieuw is, moet ik zeggen dat het dossier al enkele jaren meegaat. De Vlaamse Regering heeft zich in dit dossier laten rollen als een koorknaap. Mijnheer de minister-president, met een grenzeloze naïviteit heeft de Vlaamse Regering gemeend dat de Belgische vertegenwoordiger in het BTW-Comité de Vlaamse belangen zou verdedigen. Wat had u nu verwacht, als hier Waalse belangen op het spel staan?

De vorige minister van Financiën zei hierover: "We zullen echt een incident maken van het feit dat we vinden dat België ons standpunt onvoldoende heeft verdedigd." Ik moet u eerlijk zeggen, van dat incident heb ik niet veel meer vernomen, of het zou zich deze voormiddag op het Overlegcomité moeten hebben voorgedaan, waar dit punt door de federale regering geagendeerd stond. Ik zou graag van u vernemen welk standpunt de Vlaamse Regering op dat Overlegcomité heeft ingenomen.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, de actuele vraagstelling werd omgevormd naar een actueel debat. Ik mag vijf

minuten spreken. De heer Strackx heeft een gelijkaardige vraag ingediend, hij heeft om het zo te zeggen het gras van voor mijn voeten weggemaaid. Onze vragen lopen gelijk.

Mijnheer de minister-president, deze morgen stond op het Overlegcomité één agendapunt: de eis van de Europese Commissie om de btw-tarieven in Vlaanderen gelijk te schakelen voor nieuwbouwwoningen en -appartementen. Als die eis werkelijkheid wordt, moet ik net als de heer Strackx benadrukken, dan is dat voor de kandidaat-koper een zeer zware financiële aderlating. Meestal gaat het over particuliere kopers. Met deze ingreep wordt de gunstige maatregel van meeneembaarheid van registratierechten tenietgedaan.

Tevens is het niet ongebruikelijk om toch ook even over de bouwsector te spreken. We waren onlangs allebei op de Confederatie Bouw. Ik heb naar uw speech geluisterd. U hebt daar getuigd over de ernstige problemen van de bouwsector die maar blijven duren. De confederatie heeft in een jaarverslag laten weten dat er nog altijd een 17 percent minder bouwvergunningen afgeleverd werden. De sector verkeert dus nog altijd in een crisis. Daar moeten we oog voor hebben.

Een derde niet-onbelangrijk aspect is dat de gewestelijke registratierechten toch wel voor een serieuze aderlating van onze begroting zullen zorgen. We hebben uitgerekend dat er 25 tot 27 miljoen euro minder inkomsten in onze staatskas komen. In elk geval, wij zijn bijzonder nieuwsgierig naar het standpunt van de Vlaamse Regering van deze morgen. We zijn nog nieuwsgieriger naar de compensatiemaatregelen die de Vlaamse Regering zal nemen als deze registratiegelijkschakeling wordt doorgevoerd. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer Peter Vanvelthoven: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, de problematiek die vandaag wordt aangekaart, is niet nieuw, maar heeft al voorwerp uitgemaakt van verhitte discussies zowel in het federale parlement als in dit Vlaams Parlement. Iedereen die het dossier volgt, kent uiteraard de voorgeschiedenis ervan. Het was vorig jaar, in 2008, bijzonder verbazend dat federaal minister van Financiën Reynders plots een acht jaar oud arrest opdiepte om te zeggen dat er een probleem was. Acht jaar lang was er geen probleem geweest, plots wel, met als gevolg dat de federale minister van Financiën het probleem zelf heeft gecreëerd en Europa ondertussen aan de federale overheid en de deelstaten duidelijk heeft laten weten dat er geen sprake kan zijn van een verschillend tarief op gebouwen enerzijds en gronden anderzijds wanneer het gaat om woningen met sleutel op de deur, en dat er een oplossing moet komen.

De vraag is natuurlijk welke oplossing er komt. Er moet één tarief komen voor de btw voor de beide componenten. Dat kan 21 percent zijn of 10 percent of iets daartussen. Tot op heden is het mij onduidelijk wat men aan het voorbereiden is. Iedereen weet dat er één tarief moet komen, maar welk tarief zal dat zijn?

Voor mijn fractie is het klaar en duidelijk, en we hebben dit in het verleden ook bij herhaling geponeerd: wat er ook beslist wordt, de kandidaat-bouwers mogen hier niet de dupe van zijn. Met andere woorden, wat men ook beslist, het zal niet zo zijn dat mensen die bouwen meer zullen moeten betalen dan in het verleden. Dat is voor ons de toetssteen van eender welke beslissing die valt.

Ik vind het bijzonder verbazend. Op dit ogenblik zijn bij de burens de begrotingsbesprekingen bezig. Ik heb begrepen dat in de federale begroting vandaag in meer opbrengsten wordt voorzien wegens het Breitsohlarrest. In de federale regering werd met andere woorden afgesproken dat men in meer opbrengsten voorziet omwille van de gelijkschakeling van het btw-tarief op de grond en op het gebouw. Men heeft daar dus al, zonder het met zoveel woorden te zeggen, een beslissing genomen die haar vertaling vindt in de federale begroting.

En als het zo is dat in de federale begroting inderdaad in meer opbrengsten wordt voorzien, dan kan dat maar twee dingen betekenen. Meer opbrengsten betekent ofwel dat de bouwers

meer zullen moeten betalen en dat kan voor ons niet, ofwel dat dit de Vlaamse begroting meer moet kosten en ook dat is niet correct. Ofwel, en dat is misschien de derde optie, zijn het deze twee samen en dan moeten de bouwers meer betalen en moet ook de Vlaamse begroting meer bijdragen.

Heren ministers, ik ben dus bijzonder bezorgd over wat er in dit dossier gaande is. Ik zou graag van u vernemen wat er deze morgen tijdens het Overlegcomité vanuit het federale niveau werd gezegd, of er klaarheid is en of de Vlaamse Regering duidelijk stelling inneemt voor de bouwers, want die maken zich zorgen wanneer ze in de krant lezen dat de federale regering enerzijds wel een cadeautje geeft van 7500 euro voor nieuwbouw en vernieuwbouw, maar dat men anderzijds met een belangrijke belastingsverhoging aan het spelen is.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, bij dit probleem zijn er vier uitdagingen. De vorige sprekers hebben het al aangegeven dat het vroeger zo was dat bij een nieuwbouwwoning op een aangekochte grond, enkel de btw, 21 percent, moest worden betaald en dat de registratierechten, Vlaams, 10 percent bedroegen. Het Breitsohlarrest, waarbij toch nog wel wat juridische discussie bestaat over de implicaties ervan, zou ertoe kunnen leiden dat de volledige operatie aan federale btw onderworpen is, en dan is het inderdaad de vraag of dat al dan niet 21 percent is.

Dat brengt een aantal problemen met zich mee. Ten eerste is er de potentiële prijsstijging op het niveau van de burger. Ten tweede, daaraan gekoppeld, zit je met een economisch probleem, omdat hogere prijzen inzake grond en woning de bouwsector economisch geen deugd zullen doen. Ten derde is er het probleem van onze Vlaamse politiek, die in deze assemblee toch breed wordt gedragen, om eigendomsverwerving te bevoordelen en ervoor te zorgen dat het percentage Vlamingen dat huiseigenaar is, dat nu op 75 percent ligt, in de toekomst nog stijgt. Die politiek komt nu onder druk. Tot slot is er het probleem van het kloppen van de Vlaamse en federale rekeningen, als het innen van de btw voor de volledige operatie naar het federale niveau zou verschuiven en de registratierechten in Vlaanderen daardoor verloren zouden gaan.

Er rijst nu een probleem tussen de federale en de Vlaamse overheid. Welke houding heeft de Vlaamse Regering vanmorgen aangenomen? De vorige Vlaamse Regering maakte hier een belangrijke zaak van. Ik neem aan dat dat ook voor deze regering geldt en dat u vindt dat het mislopen van mogelijke inkomsten gecompenseerd moet worden. Hebt u daarover ook informeel overleg gehad met uw federale evenknie, om ervoor te zorgen dat dit kan worden opgelost?

Het mag ook niet zijn dat deze heel juridische operatie, die een Europese of federale oorsprong zou kunnen hebben en een plotse prijsstijging zou betekenen voor de Vlaming, negatieve gevolgen zou hebben. Als de btw-operatie van 21 percent voor de grond- en de nieuwbouw in globo onafwendbaar is, moet men ervoor beducht zijn dat wij de registratierechten die we op dit ogenblik hebben, niet op hetzelfde niveau laten bestaan. Want anders zouden sommigen dat zien alsof de meerkost door ons wordt gerealiseerd. Houdt u rekening met, in bepaalde scenario's, een geval van verlaging van die registratierechten?

De voorzitter: De heer Ceysens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, er doken bij mij twee ongerustheden opnieuw op. Het is de eerste keer dat ik dit debat volg van op de parlamentsbanken, maar in het verleden heb al ik tot mijn tevredenheid vastgesteld dat het Vlaams Parlement erg krachtig reageerde op de bedreigingen die er met betrekking tot deze problematiek bestonden.

Vandaag rijst die vraag echter opnieuw. Wat ligt er voor en wat brengt dat met zich mee? Ik heb niet de ambitie om nog meer te zeggen dan de heren Vanvelthoven en Gatz,

gerenommeerde fractieleiders, maar de bezorgdheid die ook bij ons onmiddellijk naar boven kwam, was: wat met Vlaanderen, wat met onze Vlaming? Welke effecten zal dit hebben op onze bouwgronden? Het zou bijzonder jammer zijn mochten alle inspanningen die we in de vorige legislatuur al hebben gedaan, nu verloren gaan.

Wat met onze begroting in dat verband? Het wordt bijna als een voldongen feit voorgesteld, maar ik heb in het verleden vastgesteld dat er vanuit Vlaanderen krachtig werd gereageerd. Ik kijk dan ook vol verwachting uit naar een nieuw krachtig signaal. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, een mens zou geen papier meer durven mee te brengen. Het is niet de eerste keer dat dit onderwerp besproken wordt. Ik stel me wel de vraag: waarom juist nu weer? Ik sluit me aan bij de heer Vanvelthoven. Er dreigt een spanningsveld te ontstaan bij de twee begrotingen die in opmaak zijn.

Het Vlaams beleid voor het verwerven van woningen is vrij uniek. Heel veel Vlamingen zijn eigenaar van een woning. Dat maakt mensen ook sterker betrokken bij die eigendom, bij het op peil houden ervan en het investeren erin. De N-VA-fractie vindt dat we een beleid moeten kunnen blijven voeren waarbij de eigendomsverwerving echt kansen blijft maken. Het kopen van een woning en de bijhorende grond moet steeds betaalbaar blijven. Daarbij hoort het sociale aspect.

We zijn geconfronteerd met een arrest dat stelt dat we naar oplossingen moeten zoeken en dat de huidige manier van werken niet langer kan. Het is meer dan: het mag niet duurder worden. Het is onze rol om ook te kijken: als er moet worden betaald, en er moet worden betaald, in wiens portefeuille komt het dan terecht? Als we vaststellen dat ook op die grond btw zal moeten worden betaald, ter vervanging van de registratierechten, gaan wij inkomsten derven en gaan de anderen inkomsten bij krijgen.

In welke verhoudingen zal zich dat dan voordoen? Op dit moment mogen we grosso modo ramen dat dit voor Vlaanderen een mininkomst zou betekenen van 40 miljoen euro. Als ik hoor welke cijfers er circuleren voor de extra inkomsten voor de btw, wetende dat de bouwgronden in het bijzonder in Vlaanderen duur zijn en dat hier meer huizen en gronden verkocht worden dan in het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, stel ik daar bijkomend vragen bij over welke stromen hier gecreëerd gaan worden.

Mijnheer de minister-president, mijn meest cruciale vraag is: is er een tijdspad afgesproken om dit arrest in een decreet en wetgeving om te zetten? Wanneer zal het scharniermoment zich situeren waarop we tot een eenduidige algemene regelgeving komen? Naast die belangrijkste vraag blijven deze zorgen bestaan: het niet duurder maken voor de Vlaamse koper, een politiek verder zetten om eigendomsverwerving te garanderen en ervoor zorgen dat de inkomsten van Vlaanderen geen schade ondervinden. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de voorzitter, ik heb als laatste spreker weinig toe te voegen. Alle vragen zijn gesteld. Ik sta hier enkel om mijn recht op repliek te behouden nadat de minister-president geantwoord heeft. (*Applaus*)

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, ik heb papier bij omdat wat wij zeggen, juist moet zijn. (*Gelach*)

Het klopt dat dit dossier een voorgeschiedenis heeft. Wat de Programmawet 2008 betreft, ben ik nog met ex-collega Dirk Van Mechelen naar de toenmalige premier getrokken om te zeggen dat dit voor Vlaanderen niet kan. Men wenste dat btw-regime zowel op de grond als op de woning toe te passen. We hebben toen gesteld dat dit voor de toenmalige Vlaamse

Regering om verschillende redenen niet kon. Deze argumenten zijn nu opnieuw aan bod gekomen. De koper van de woning en de grond, die 10 percent registratierechten betaalt maar dankzij de abbatementen eigenlijk nog minder dan dat betaalt, wordt met die 21 percentnorm met een serieuze kostprijsverhoging geconfronteerd. Er zijn ook de gevolgen voor het sociale beleid dat we in Vlaanderen voeren. De abbatementen maar ook het meeneemrecht zouden niet meer kunnen. Ten derde zijn er de gevolgen voor de begroting: positief voor de federale kas, negatief voor de Vlaamse.

Die discussie hebben we toen gevoerd. We hebben gezegd dat we ons tegen een invoering zouden verzetten. Men nam toen de wijze beslissing om de invoering ervan niet te laten doorgaan en het probleem voor te leggen aan het Btw-Comité van de Europese Commissie. Die commissie heeft een uitspraak gedaan. Het is een vrij technische uitspraak. Artikel 371 is niet van toepassing. Het onderscheid tussen woning en grond mag niet langer worden gemaakt. De unieke positie die ook in Luxemburg geldt – maar Luxemburg heeft het probleem niet bij Europa aangekaart – kunnen we niet langer aanhouden. Minister Reynders heeft die beslissing van de commissie ontvangen. En op een bepaald ogenblik heeft hij dat in de begrotingsbesprekingen ter sprake gebracht.

Wij hebben niet op dit debat in dit halfroond gewacht om een duidelijk signaal naar de federale collega's uit te sturen: dit kan zomaar niet. Vanmorgen is op het Overlegcomité meegedeeld dat de federale regering die regeling niet vanaf 1 januari 2010, maar wel vanaf 1 januari 2011 wil invoeren. Wij hebben duidelijk geantwoord dat de gemaakte afspraken van 23 april 2008 moeten worden gerespecteerd. Dat betekent dat minister Muylers, wiens diensten de zaak grondig onderzoeken, alles nog eens op een rijtje zet en nagaat of de beslissing van het Btw-Comité in orde is. De heer Strackx denkt dat we bij die commissie niet goed zijn verdedigd. We onderzoeken nu of men met alle argumenten rekening heeft gehouden.

Op 23 april 2008 is ook uitdrukkelijk aan bod gekomen wat zo in de notulen van het Overlegcomité staat: “Het comité heeft eveneens akte genomen van het feit dat de problematiek geïntegreerd zal worden in het globaal debat van de financiering van de gewesten en de gemeenschappen.” In de tekst stond nog, erg optimistisch, dat dit debat “in de komende maanden” plaats zal hebben. Dat was dus in april 2008.

Zowel de collega's als ikzelf merkten vanmorgen op dat wij ons sociaal beleid inzake het verwerven van woningen met sleutel op de deur willen aanhouden. De vraag rijst dus in de eerste plaats hoe wij misschien wel vanaf 2011 – al wil ik daar niet op vooruitlopen – ons jarenlang gevoerd beleid kunnen voortzetten. Onze zorg is dus die prijsverhoging – een stijging van het registratierecht van 10 naar 21 percent – vermijden.

Ten tweede: de compensatie. De laatste berekeningen van minister Muylers gaan in de richting van 42 miljoen euro, die we zouden derven als we de registratierechten op die gronden niet zouden kunnen organiseren zoals dat nu wordt georganiseerd. Hoe moeten we dat uitklaren en verder aanpakken? Toen werd gezegd dat dit een element is van de discussie over de bijzondere financiering van gewesten en gemeenschappen.

Mijn collega-ministers hebben uitdrukkelijk onderstreept dat het niet kan dat door deze operatie de kostprijzen voor de mensen verhogen. We willen daarover verder van gedachten wisselen.

We gaan dit niet invoeren vóór 1 januari 2011, met deze bedenking, die ook is gemaakt op het Overlegcomité: stel je voor dat je sneller in gebreke wordt gesteld door Europa, wat ga je dan doen? De ervaring leert toch dat men niet zo gauw overgaat tot een ingebrekestelling. En hoe zit het met het sociaal beleid dat we in Vlaanderen voeren inzake abbatementen en meeneemrechten in een nieuw kader? Kan dit? En als het niet kan, wat is onze reactie daarop? Hoe zit het met de budgettaire gevolgen? Positief voor de federale overheid, weliswaar vanaf 2011. Ik ga er vanuit dat het federaal parlement hierover discussieert. Wij

gaan uit van 1 januari 2011. Als men dat vroeger in de boeken schrijft, dan is er wel een probleem. Voor een antwoord hierop, verwijs ik naar de afspraken die toen zijn gemaakt.

We zijn alert, we hebben tijdig gereageerd. Het is minister Reynders die dit op tafel heeft gelegd. In Wallonië ziet de situatie er volledig anders uit. Vlaanderen en Brussel worden door deze maatregel het zwaarst getroffen. Brussel sluit zich bij onze visie aan. We zullen hierover de volgende weken en maanden verder overleg plegen.

Deze Vlaamse Regering wil, net als de vorige Vlaamse Regering, alles doen om de Vlaamse kopers van sleutel-op-de-deurwoningen te vrijwaren van een kostprijsverhogend element. We moeten duidelijke budgettaire afspraken maken en nagaan hoe we uit die min 42 miljoen euro geraken. We zullen alle instrumenten inzetten, in de eerste plaats via overleg, om onze belangen te verdedigen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Mijnheer de minister, ik stel vast dat uw strijdvaardigheid voor de verkiezingen een heel stuk groter was dan erna. U verwijt me dat ik citeer uit het Btw-Comité. Ik heb geciteerd uit een interpellatie van 13 januari 2009 aan de viceminister-president. Hij zegt letterlijk: “De visie werd naar verluidt niet al te veel in vraag gesteld door de lidstaten, in casu dus ook door België.” Wat verder zegt hij: “Ik betreur, samen met de minister-president, het feit dat de Belgische regering het Vlaamse standpunt in dit Btw-Comité geen kansen heeft gegeven. We waren niet op de hoogte van de bespreking ervan.”

De Vlaamse Regering was dus niet eens op de hoogte van de bespreking van die maatregel in dat btw-comité. Men heeft zich daar laten rollen door een federale ambtenaar die duidelijk geïnstrueerd was door de federale vicepremier Reynders.

Uw viceminister-president was in januari 2009 zeer strijdvaardig toen hij zei: “Ik geef nog mee dat de finale toets uiteindelijk altijd zal liggen bij een al of niet veroordeling door het Hof van Justitie.” Voor de verkiezingen was men dus bereid om hier desnoods mee naar het Hof van Justitie te trekken. Vandaag, mijnheer de minister-president, stel ik vast dat u de handdoek in de ring gooit. U zegt dat u zich erbij neer zult leggen, dat u wat zult morrelen aan de randvoorwaarden en dat u zult nagaan hoe een en ander kan worden verzacht. Mijnheer de minister-president, ik ben zeer ontgoocheld in uw antwoord.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de minister-president, u hebt een heel duidelijk antwoord gegeven. U trekt daarmee de lijn verder van de vorige Vlaamse Regering en dat is zeer goed. Ik denk dat u zich door twee zaken laat leiden, en dat is ook onze richtlijn in dit dossier. Zo mag de totale kostprijs voor het verwerven van een sleutel-op-de-deurwoning voor de Vlaming niet duurder uitvallen, en dit om diverse redenen. Wanneer het zover komt, moet er wel degelijk een compensatie zijn van het federale aan het Vlaamse niveau. Dit is immers te belangrijk voor het Vlaamse beleid. We verheugen ons op uw antwoord en we zullen erop toezien dat de resultaten gehaald worden. In ons vindt u dan ook een bondgenoot.

De voorzitter: De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer Peter Vanvelthoven: Vanaf 2011 zal er 21 percent worden geheven op alles. Een eventuele compensatie, en wat dat betekent voor de Vlaamse kopers en bouwers, is afhankelijk van het debat dat moet plaatsvinden over de nieuwe bijzondere financiering van de gemeenschappen en gewesten. Wat gebeurt er echter indien men niet tot een akkoord komt over de nieuwe financiering van de gemeenschappen en gewesten? Dan worden we vanaf 2011 geconfronteerd met een belastingverhoging voor de kopers en de bouwers. Ik hoor de heer Gatz graag zeggen dat hij van de Vlaamse Regering een sterk signaal verwacht. Ik hoop dat hij hetzelfde sterk signaal verwacht van zijn federale collega's van Open Vld. Het is de federale minister van Begroting die dit in 2011 zal inschrijven in de begroting. Het is te gemakkelijk om hier vandaag vanaf de tribune te zeggen dat de Vlaamse Regering een sterk

signaal moet geven terwijl de federale Open Vld'ers gewoon hun gang gaan. Het is het federale niveau dat zijn verantwoordelijkheid moet nemen ten aanzien van de Vlaamse bouwers. Wij worden geconfronteerd met een situatie die we vanuit Vlaanderen nauwelijks in de hand hebben. Ik hoop, mijnheer Gatz, dat u het sterke signaal dat u verwacht vanuit Vlaanderen, ook van uw federale collega's verwacht.

De heer Sven Gatz: Het beste was geweest dat de federale regering niet automatisch was ingegaan op de misschien op bepaalde punten twijfelachtige argumenten van de Europese Commissie. Deze zaak zou eigenlijk beter worden beslecht voor het Europees Hof. Men heeft daar echter niet voor gekozen.

Mijnheer Vanvelthoven, ik leid hier een Vlaamse fractie. Ik weet niet of u dat al gemerkt hebt.

De heer Peter Vanvelthoven: Het is te gemakkelijk te zeggen de Vlaamse Open Vld anders denkt dan de federale. Dat is wat u nu zegt.

De voorzitter: Mijnheer Vanvelthoven, wilt u even herhalen wat u hebt gezegd? Ik denk dat de meeste mensen dat niet hebben gehoord.

De heer Peter Vanvelthoven: Ik heb veel respect voor het federale en voor het Vlaamse niveau. Waar ik echter onnozelen van word, is dat de Open Vld in dit Vlaams Parlement zegt dat Vlaanderen de zaak moet oplossen terwijl de oorzaak ligt bij het federale niveau waar de Open Vld zelf de federale minister van Begroting levert. Dat is mijn probleem met u.

De heer Sven Gatz: Waar de oorzaak ligt, bij de federale, de Vlaamse overheid of de Europese overheid, dat laat ik in het midden. Het is uw interpretatie dat die bij de federale overheid ligt.

Ik wil terugkeren op wat minister-president Peeters heeft gezegd. Hij heeft gezegd dat we eerst zullen onderhandelen. Mijnheer de minister-president, ik heb goed naar u geluisterd. We zullen eerst argumenteren, de zachte technieken gebruiken. Als dat niet tot resultaten leidt, zult u verdere stappen zetten. Ook daarvoor zult u in ons een bondgenoot vinden.

Mijnheer Vanvelthoven, u moet begrijpen dat dit een conflict is dat in normale federale staten ontstaat. Er zijn belangenconflicten die men kan beschouwen als spelletjes tussen twee overheden. Er zijn ook inhoudelijke belangenconflicten die ontstaan tussen verschillende beleidsniveaus. In dit geval zullen we met de Vlaamse fractie in de toekomst geen andere houding aannemen dan ten tijde van voormalig minister Van Mechelen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer Vanvelthoven, misschien zult u zeggen dat uw coalitiepartner in de Vlaamse Regering CD&V is en dat CD&V ook op het federale niveau actief is. Uw verontwaardiging is wat dat betreft nogal selectief. Ik heb ook de indruk dat u gewoon bent om fractieleider van een oppositiepartij te zijn en dat u uw Vlaamse stoel maar gebruikt om oppositie te voeren tegen de federale regering.

Het is een wat raar systeem. Als ik alle sprekers goed begrepen heb, dan gaat het hier over een Europese richtlijn. Europa treedt steeds meer op als een regelneef. Men kan nu natuurlijk zeggen dat we dat niet aan de commissie, maar aan het hof hadden moeten vragen. In elk geval dwingt Europa ons om onze regelgeving aan te passen. Zoveel is wel duidelijk. En in het ingewikkelde land België heeft dat de nodige consequenties en betekent dat winst voor de ene en verlies voor de andere.

Ik denk dat het een goede oplossing is te zeggen dat we dat systeem vanaf 2011 zullen invoeren. Dat biedt ons de kans om ook in Vlaanderen een evaluatie te maken van onze sociale politiek ten aanzien van het verwerven van woningen, het recht op wonen in Vlaanderen. Op dat vlak zijn er ook heel wat problemen op de privéhuurmarkt. Met dit

element kunnen we een zeer interessante discussie voeren bij de bespreking van de beleidsnota Huisvesting.

Een aantal collega's hebben ook gewezen op de eventuele negatieve effecten voor de bouwmarkt. In het kader van een groene economie kunnen er ook andere stimuli gegeven worden om ervoor te zorgen dat die bouwmarkt geactiveerd wordt, bijvoorbeeld via renovatie, isolatie enzovoort.

Mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat we tot 2011 de tijd krijgen om orde op zaken te stellen in de eigen, interne keuken en dat we dan praten met de federale overheid.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat ik eindelijk het woord krijg. Mijnheer de minister-president, mogen we de inhoud kennen van de brief van de Europese Commissie aan minister Reynders? Ik heb die nog niet gezien, net zomin als de meeste collega's in deze assemblee. Het kan zijn dat daar een sleutel tot de oplossing in zit.

In tegenstelling tot wat een aantal collega's hebben gezegd, ben ik eigenlijk niet zo gerust over het feit dat we wachten tot januari 2011 om met een mogelijke oplossing voor de dag te komen. U vraagt ons geduld te hebben. U zegt dat we gerust kunnen zijn, maar ik ben er niet gerust in dat we volgend jaar de zaken wel zullen kunnen oplossen. Het probleem wordt voor ons uitgeschoven.

Voor mij en LDD is één zaak zeker: het wordt nogmaals duidelijk dat fiscaliteit best wordt gedefederaliseerd.

De voorzitter: Mevrouw De Waele, ik kan niet alle sprekers tegelijkertijd aan het woord laten.

De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Mijnheer, het gaat er me hier niet over wie op het einde met de prijs van de strijdvwaardigheid naar huis gaat. Ik heb alleszins genoteerd dat de vragen die tijdens het actualiteitsdebat naar voren zijn gebracht, al vanmorgen op het Overlegcomité duidelijk aan bod zijn gekomen. Dat was trouwens zeer vooruitziend. Ik volg de zaak dan ook met meer dan gezonde belangstelling op.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw De Waele, u moet zich niet ongerust maken. Wij hebben vanmorgen gehoord dat het, volgens de federale regering, wordt ingevoerd op 1 januari 2011. Het zal dus zeker niet vroeger gebeuren, tenzij men zich niet houdt aan wat men ons heeft gezegd.

Mijnheer Vanvelthoven, moet het nu onverkort 21 percent btw zijn? Ik heb gezegd dat minister Muylers het advies van het Btw-Comité aan het bekijken is. Het is, denk ik, geen enkel probleem om dat advies over te maken aan wie daar interesse voor heeft. Dat wordt nog allemaal technisch bekeken. Een van de mogelijkheden zou zijn dat men het verlaagde btw-tarief van 6 percent op een aantal zaken zou toepassen. Zo zou men ook het sociale beleid kunnen voeren. Dat is een van de mogelijke oplossingen. Het Hof van Justitie en ook andere instrumenten houden wij achter de hand. Wij gaan nu in die werkgroep overleg plegen met het federale niveau. Wij hebben daar nog een aantal instrumenten in handen om ons beleid te beveiligen, en dan vooral het sociale beleid en de kostenverhoging voor de Vlamingen die een sleutel-op-de-deurwoning kopen.

Wij hebben hier natuurlijk ook te maken met een Europese btw-wetgeving. Deze richtlijnen moeten worden toegepast. Het is niet zo eenvoudig om te zeggen dat wij de strijd aangaan tegen het federale niveau en dat zij, bij wijze van spreken, maar moeten plooiën. De situatie is anders. Als Europa zegt dat wij dat zo moeten toepassen en dat een beroep doen op artikel 371 niet mogelijk is, en als België dat toepast voor zowel de gronden als voor de woningen die daarop staan, dan mag Vlaanderen nog aan het federale niveau zeggen dat niet te zullen

doen, maar dan krijg je ingebrekestelling en de daarop volgende sancties. Wij moeten nu met het federale niveau heel duidelijk een aantal zaken bespreken.

Ik ga er ook van uit dat het federale niveau bezorgd is dat we er maximaal op toezien wat mogelijk is met het sociale beleid dat we tot nu toe hebben gevoerd, met abbatementen en meeneemrechten. Als dat om een of andere reden niet mogelijk zou zijn, hebben we nog de tijd om bijkomende instrumenten in het leven te roepen. Op dit moment is het niet onze intentie om naar het Hof van Justitie te stappen, maar als dat nodig is, zullen we dat doen. Of we zullen andere instrumenten toepassen. Het is zoals de heer Gatz heeft gezegd: laat ons nu van deze periode gebruik maken om te overleggen. Ook mevrouw Vogels heeft dat benadrukt. Laat ons bekijken wat het resultaat is, en als het resultaat niet volstaat, dan zullen wij vanuit de Vlaamse Regering bijkomende acties ondernemen.

De heer Felix Strackx: Mijnheer de minister-president, ik wist dat u zich zou verschuilen achter Europa en achter de Europese beslissing. Ik wist dat op voorhand. Ik heb u dat al de eerste keer dat wij daarover een debat hebben gevoerd, gezegd. U hebt zelf dat Europese standpunt uitgelokt door te gaan vragen aan Europa of dat Breitsohlarrest serieus was of om te lachen. Wat had u verwacht dat Europa ging zeggen? U hebt dat zelf uitgelokt en nu verschuilt u zich erachter dat u dat moet toepassen.

Mijnheer de voorzitter, ik kondig nog een actualiteitsmotie aan.

Minister-president Kris Peeters: Ik weet dat uw visie over Europa verschilt van de onze. Wij moeten ons houden aan btw-richtlijnen. In 2008 is gezegd dat wij ervan overtuigd zijn dat wij dat artikel 371 verder kunnen toepassen. Toen is gezegd dat wij dat zouden voorleggen aan Europa. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Luxemburg heeft niet de discussie gehad die wij nu hebben. Het is niet door ons uitgelokt. Minister Reynders zei in 2008, na het Breitsohlarrest, dat hij dat tot iedereen wil uitbreiden. Hij zei dat op basis van het feit dat er een aantal rulings waren afgesloten die – en u kunt een beetje lezen – betrekking hadden zowel op de grond als op de woning. In de bouw zijn er namelijk mensen en ondernemingen die zeggen dat het voor hen interessant is, natuurlijk omdat zij de btw kunnen recupereren. Dat maakt het natuurlijk nog wat complexer.

Het btw-probleem is alleen een kost voor diegenen die het niet kunnen recupereren. Dit dossier heeft heel wat aspecten. Ik verschuil mij niet achter Europa. Niemand heeft dat tot hiertoe gedaan. Maar u moet natuurlijk wel rekening houden met een aantal zaken die op Europees niveau worden beslist, Europese richtlijnen inzake btw die ook in België en in Vlaanderen moeten worden uitgevoerd.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Het debat is gesloten.

Actualiteitsmotie

De voorzitter: Door de heer Strackx werd tot besluit van dit actualiteitsdebat een actualiteitsmotie aangekondigd. Ze moet uiterlijk om 15.22 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daar straks over uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over het voorstel om een oriënteringsproef in te voeren voor eerstejaarsstudenten aan de universiteiten

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, enkele dagen geleden heeft de vicerector Studentenaangelegenheden van de Katholieke Universiteit Leuven het voorstel gelanceerd voor eerstejaarsstudenten aan de universiteiten een niet-bindende oriëntatieproef in te voeren. De voorzitter van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), professor Verschoren, en de andere grote universiteiten in Vlaanderen zijn haar meteen bijgetreden. De Universiteit Gent heeft zich ook voor een dergelijke oriëntatieproef uitgesproken.

Nog voor de woorden van professor Baelmans koud waren, had de minister van Onderwijs het voorstel in een krant al van de tafel geveegd. Hij deed dit op basis van twee argumenten. Het voorstel zou niet stroken met de doelstellingen van de Vlaamse overheid met betrekking tot de leerlingen van het secundair onderwijs. Bovendien zou het voorstel asociaal zijn.

Ik zou de reden waarom de universiteiten een dergelijk voorstel lanceren op een vrij cryptische wijze kunnen samenvatten. De zalm is dood. Ik weet niet of iedereen het ‘zalm’-principe kent. Volgens dit principe gaan studenten eerst naar een hogeschool en vervolgens, door middel van de gelukkig steeds veelvuldiger voorkomende schakelprogramma’s, trekken ze naar een universiteit om een masteropleiding te volgen. Blijkbaar kiezen steeds meer studenten ervoor rechtstreeks naar een universiteit te gaan. Ze doen dit blijkbaar ook zonder zich grondig te oriënteren.

Om het voorgaande te bewijzen, zou ik graag enkele slaagcijfers aan de verschillende universiteiten aanhalen. Ik weet dat er discussie is over de manier waarop slaagcijfers worden berekend. Sinds de invoering van de bamastructuur doet niet iedereen dit op dezelfde manier. De cijfers die ik heb achterhalen, dateren trouwens ook niet allemaal van hetzelfde jaar.

Aan de K.U.Leuven slaagt 46,88 percent van alle ingeschreven studenten voor het eerste jaar. Dat is extreem weinig. Aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB) gaat het om 43 percent. Er is daar trouwens een groot verschil tussen jongens en meisjes. Voor de meisjes bedraagt het slaagpercentage 51 percent, voor de jongens is dit slechts 34 percent. De minister zou dit misschien eens nader moeten onderzoeken.

De Universiteit Gent is tot op heden de enige universiteit die de methode van de VLIR hanteert om de slaagcijfers te berekenen. Sinds de invoering van de credits slaagt een student immers voor een bepaald aantal credits en niet noodzakelijk voor een bepaald jaar. De methode van de VLIR rekent iedereen mee die voor alle credits van een bepaald jaar slaagt. Daarnaast zijn er nog vier andere categorieën. In 2006 heeft 30 percent van de studenten 100 percent van de credits van het eerste jaar gehaald. Indien we ook rekening houden met de studenten met een individueel aangepast jaarprogramma (IAJ) die 75 tot 100 percent van de credits hebben gehaald, komt hier nog eens 38 of 39 percent bij.

Er zijn, met andere woorden, een heleboel eerstejaarsstudenten die in het eerste jaar niet slagen. De vraag is wat er dan gebeurt. Ik heb het niet over de menselijke drama’s. De rector van de K.U.Leuven heeft het daar eerder deze week op Radio 1 trouwens nog over gehad. Ik heb het niet over de psychologische problemen of erger.

Ik wil het hier over de sociale drama’s hebben. Wie zal ten gevolge van een verkeerde oriëntatie het eerst afhaken en de universiteit verlaten? Dat zijn de studenten die het sociaal wat moeilijker hebben en er alle belang bij hebben de eerste keer naar een juiste richting te worden georiënteerd.

Bovendien beginnen onze universiteiten een bepaald plafond te naderen. Vicerector Baelmans heeft hierover het volgende verklaard: “Als we blijven elk jaar 7 percent studenten meer hebben, dan komen we aan de limiet van onze capaciteit”.

Ze pleiten dus niet voor een bindende toelatingsproef, niet voor een toelatingsexamen. Ze pleiten voor een niet-bindende oriëntatieproef.

Mijnheer de minister, tenzij ik me zwaar vergis, hebben ze u daar eigenlijk niet bij nodig. In de wet staat niets dat universiteiten verbiedt om, in het kader van hun dienstverlening, een

niet-bindende oriëntatieproef aan de studenten aan te bieden voor zij hun studies aanvatten. De universiteiten organiseren allerlei infodagen. Alle universiteiten organiseren ook bijspijkerkursussen waarbij men extra fysica of statistiek of talen of wiskunde kan gaan doen. Niets belet de universiteiten om elk apart of samen te beslissen dat ze aan die dienstverlening een stukje aanbreyen en dat ze ook een niet-bindende oriëntatieproef zullen aanbieden aan wie dat wil, zodat men weet of men een redelijke kans op slagen heeft.

Mijnheer de minister, ik ben een beetje verwonderd dat u zo snel reageerde met: “Ik moet daar niet van weten want dat is asociaal.” Ik heb het al gezegd maar dit is precies het tegenovergestelde van asociaal. Dit is sociaal en menselijk. Welk nut heeft het voor ons als maatschappij om een op twee jongeren te laten beginnen aan de universiteit in een richting waar ze na het eerste jaar niet voor slagen? Een deel slaagt dan nog wel later, maar velen haken ook af en verliezen kostbare tijd van henzelf en van hun ouders, die de studies bekostigen.

Ik denk niet dat dit de juiste optie is bij de inzet van de schaarse middelen waarover we als overheid beschikken en niet de goede houding is tegenover het menselijk kapitaal, dat uiteindelijk de rijkdom van onze samenleving in Vlaanderen uitmaakt.

Mijnheer de minister, waarom hebt u zo snel dat voorstel van tafel geveegd? Bovendien loopt u het risico aan de kant te blijven staan, want als ze het doen, doen ze het gewoon.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het is voor mij ook de eerste keer dat ik mag optreden in dit halfroond en ik moet zeggen dat het indrukwekkend is. Ik heb een spiekbrieftje bij, maar ik zal proberen om er zo weinig mogelijk gebruik van te maken.

Mevrouw Moerman heeft een aantal zaken in verband met dit thema al aangehaald. Ik had toch nog graag volgende bedenkingen gemaakt. Een aantal rectoren zijn voorstander van zo'n oriëntatieproef. Ik lees ook dat Alain Verschoren, de voorzitter van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, er voorstander van is. De rector van de universiteit van Brussel neemt een afwachtende houding aan.

Ik denk dat het hele dossier kan worden opgedeeld in twee stukken. Er is een kwalitatief luik en een kwantitatief luik. Zeker wat het kwantitatieve betreft, kan ik zeer kort zijn. De democratisering van ons onderwijs heeft het gelukkig mogelijk gemaakt dat er vanuit tso, zelfs bso en vanuit aso, hoge doorstromingscijfers zijn naar hoger en universitair onderwijs. Dat kunnen we alleen maar als positief ervaren.

Wanneer het echter over het kwalitatieve aspect van de zaak gaat, dan is er het probleem dat als je het intellect van studenten in kaart zet, je een gausscurve krijgt. Ik kan me niet voorstellen dat er een sluitend systeem bestaat waarbij de brede middenmoot uit de gausscurve kan doorstromen naar hoger onderwijs. Dat is nog altijd niet voor iedereen weggelegd. Onze zorgcompetenties en alles in acht genomen, is er nog altijd een groep die dit niet bereikt.

Desalniettemin moeten we zeker stelling innemen als je weet dat bepaalde professoren nog altijd de attitude hebben om bij de start van het jaar te zeggen: student, kijk links en rechts wie naast u zit, want slechts een van deze drie zal volgend jaar in het tweede jaar zitten.

De voorzitter: Dames en heren, mag ik vragen dat iedereen aandacht heeft. Iemand die voor de eerste keer op het spreekgestoelte staat, mag extra aandacht krijgen.

Mevrouw Vera Celis: Dank u, mijnheer de voorzitter.

Als uit onderzoek blijkt dat bepaalde personen door het instappen in een foutieve richting, kansen ontlopen, dan denk ik dat we met de invoering van die vrijblijvende oriënteringsproef – want we moeten de nadruk leggen op het vrijblijvende karakter ervan – geen fout maken.

Degene die wel op zijn plaats zit, krijgt bij het uitvoeren van die proef een bevestiging van zijn keuze. Degene die daar niet op zijn plaats zit, kan nog even nadenken en reflecteren over de keuze voor een andere studierichting.

Ik besluit met de bedenking dat zowel ouders, studenten als hogescholen van de inrichting van een vrijblijvende oriënteringsproef alleen maar beter kunnen worden.

Mijnheer de minister, is het niet mogelijk dat u de uitspraken die u in de kranten hebt gedaan, herziet en/of dat u mogelijkheden bekijkt om de instroom naar verkeerde studierichtingen te minimaliseren? (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de universiteiten hebben inderdaad, zoals mevrouw Moerman aangeeft, de vrijheid om een oriënteringsproef te organiseren en ze maken nu bekend dat ze dat ook van plan zijn.

We hebben de reactie van de minister gehoord. Hij heeft een aantal redenen aangegeven waarom hij de toepassing van die oriënteringsproef eigenlijk liefst niet ziet gebeuren. Ik kan de beide redeneringen volgen. Waar gaat het om? Te veel jonge mensen maken vandaag op achttienjarige leeftijd niet de juiste studiekeuze. Dat is het probleem. Mijnheer de minister, hoe zult u omgaan met dat probleem? Gewoon de uitspraak doen dat u niet gewonnen bent voor de toepassing van een oriënteringsproef door de universiteiten, daarmee is het probleem niet opgelost.

Tijdens de vorige legislatuur zijn er op vraag van de Vlaamse Regering onderzoeken en projecten opgestart om na te gaan op welke manier de studiekeuzebegeleiding kan worden verbeterd bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs. De vraag die vandaag voorligt is: wat gaan wij doen met de aanbevelingen die in het rapport kunnen worden gelezen? Er worden heel wat aanbevelingen gedaan. Eigenlijk wordt zeer duidelijk gesteld dat het niet de oriënteringsproef van een universiteit is die het verschil kan maken, maar de studiekeuzebegeleiding in het secundair onderwijs die vandaag onvoldoende is uitgebouwd. Ik wil ervoor pleiten om daar het accent te leggen en daar voldoende aandacht voor te hebben. We mogen niet enkel en alleen aandacht hebben voor een oriënteringsproef op een moment dat mijns inziens te laat is, op het moment dat er al een keuze is gemaakt en veelal een verkeerde keuze. Ik denk dat we dat moeten voorkomen en dat we de student moeten begeleiden vooraleer die de keuze maakt.

Daarom, mijnheer de minister, wil ik u de vraag stellen hoe u voort zult omgaan met deze problematiek, ook ten opzichte van de universiteiten. Het is immers belangrijk om duidelijk te communiceren met de universiteiten, om te bekijken wat de visie van Vlaanderen is op studiekeuzebegeleiding en welk accenten we ter zake willen leggen. Dan kan eventueel worden bekeken welke plaats een proef daarin kan krijgen, en op welk moment. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mijnheer de voorzitter, we delen de analyse van de universiteiten. De noodkreet die ze slaken, is terecht. Zoals mevrouw Moerman heeft aangegeven, is het een feit dat in het eerste jaar de helft van de studenten niet slaagt. Dat is te wijten aan een verkeerde oriëntering, aan onvoldoende voorbereiding en ook aan een groot niveauverschil tussen de studenten die aan dat eerste jaar beginnen. Maar ook wij – en wat dat betreft deel ik de mening van mevrouw Helsen – hebben vragen bij de oplossing die de universiteiten naar voren schuiven. We vrezen dat een niet-bindende oriënteringsproef, zoals die wordt voorgesteld, eigenlijk toch niet zo onschuldig is als ze eruit ziet. Dit komt er op een moment dat er net een outputfinanciering is ingevoerd. In feite worden universiteiten gefinancierd op basis van het aantal uitgereikte diploma's. Er werd gesteld dat er zeker niet zou worden geselecteerd aan de ingang van de universiteit, maar een toelatings- of

oriënteringsproef houdt toch wel het gevaar in dat dit op een bepaalde manier een verholten selectiemechanisme kan en zal worden. Bovendien vinden we die oplossing niet duurzaam. Het voorstel van een proef komt er op een moment – en daarin moet ik mevrouw Helsen opnieuw bijtreden – dat ons secundair onderwijs nog wordt gekenmerkt door een wervalstelsel. Heel vaak maken leerlingen geen studiekeuze op basis van talenten en interesses, maar komen ze terecht in het beroeps- of technisch onderwijs omwille van hun sociale afkomst of hun thuistaal, hun gezinstaal. Als die ongelijkheid er al is, dan zou een toelatingsproef, ook al is ze slechts oriënterend en niet-bindend, die ongelijkheid voort kunnen bestendigen.

Wij pleiten voor een bronaanpak, voor een structurele, duurzame aanpak van dit probleem, dat we erkennen. Dan vinden we dat de aanbevelingen van die commissie-Monard inderdaad zeer dringend en zeer snel moeten worden uitgevoerd. Die commissie stelde dat in eerste instantie moest worden gezorgd voor een betere algemene vorming, zodat zo veel mogelijk studenten op een goede manier worden voorbereid op het maken van de juiste studiekeuze, en ook de niveauverschillen tussen beginnende studenten aan de universiteit zouden worden weggewerkt. Dat kan door het uitstellen van de studiekeuze. De heer Monard heeft dat ook voorgesteld. Ter zake treden we het rapport bij. Dat is een van de voorstellen die naar voren worden gebracht.

Mijnheer de minister, we vragen dus dat u vooral die aanbevelingen ernstig zou nemen en dat u begint met een grondige aanpak van lager en secundair onderwijs, om te zorgen voor een goede oriëntering van daar af aan. We vragen dat u die toelatingsproef, die toch wel gevaren inhoudt, niet zou steunen. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Mijnheer de voorzitter, heren ministers, dames en heren, ik kom uit het onderwijs. Ik spreek dus uit ervaring.

Ik zou zeggen: gelukkig, gelukkig voor al die studenten, gelukkig voor hun ouders en gelukkig voor onze maatschappij dat die auditoria en lokalen van hogescholen uitpuilen. Dat wil zeggen dat heel wat jongeren de weg gevonden hebben naar het hoger onderwijs, en dat kunnen we alleen maar toejuichen.

Natuurlijk mogen we niet blind zijn voor de praktische problemen van de hogescholen en universiteiten. Ze zitten met een overcapaciteit, ze hebben een ruimteprobleem. Of we dat moeten oplossen met een oriënteringsproef, daar heb ik de grootste bedenkingen bij.

Ik hoor, en ik weet dat ook, dat heel wat jongeren die beginnen aan die universitaire loopbaan of hogeschoolcarrière, daar niet in slagen. Het is een heel spijtige zaak. Daar moet heel veel aandacht naartoe gaan. Maar opnieuw, ik denk niet dat dat moet gebeuren met een oriënteringsproef.

Ik sluit me aan bij mevrouw Helsen. Het is van heel groot belang dat in het secundair onderwijs jongeren duidelijk gewezen wordt op wat ze moeten kunnen en kennen. Ze moeten de nodige vaardigheden meekrijgen om te beslissen wat goed voor hen is, en in welke studie zij kunnen slagen. Dat is nu een immens probleem. Bij de rapportuitreiking in juni zijn er nog steeds jongeren die niet weten welke studie ze in september of oktober zullen aanvatten, en dan is dat desastreuus. Dat lossen we niet op met een proef, maar door er aandacht voor te hebben in het secundair onderwijs. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sta in de praktijk, ik geef les aan de eerste bachelor Economie en de eerste bachelor Rechten. Dat zijn inderdaad overvolle auditoria. Die zitten propvol. De studenten zitten tot op de trappen toe. De lessen verworden tot een waar circus. Men moet al een echt groot mediabeest zijn om daar nog een beetje aandacht te behouden.

Mijn collega's, mijn vicerector mevrouw Baelmans, mijn rector de heer Van Cauwenberge, voorzitter van de VLIR de heer Verschoren, dat zijn geen onnozelaars, die kennen de situatie en weten dat het probleem escaleert. We worden in de Vlaamse universiteiten geconfronteerd met een jaarlijkse stijging van ongeveer 7 percent. In Hasselt is dat zelfs 50 percent. In de richting Godgeleerdheid is dat 300 percent – dat is goed nieuws voor CD&V. Bepaalde richtingen stijgen feller: Politieke Wetenschappen in de Universiteit Gent stijgt van 100 naar 180. Carl De Vos zit daar waarschijnlijk voor iets tussen. De stijging van het studentenaantal is enorm in het eerste jaar. Dat gaat faliekant aflopen, waarde collega's.

Dat leidt tot een aantal perverse effecten. Ik vernoemde al de dalende leskwaliteit, de circuslessen, en om al die studenten te examineren, schakelt men over op heel goedkope formules, multiple choice heet dat, dat zijn een beetje debiele formules voor een universitair examen, maar bovenal, en dit werd reeds door mevrouw Moerman aangehaald, zijn er de lage slaagpercentages. Het hele systeem zoals het nu is opgebouwd, zuigt studenten naar het universitair en het hoger onderwijs, en is dermate georganiseerd dat weet ik hoeveel studenten een jaar verknoeien, een jaar verliezen en daardoor sterk gefrustreerd zijn.

En dan stellen mijn collega's een oplossing voor, een heel zachte oplossing, een niet-bindende oriënteringsproef, maar die wordt door de minister brutaal van de tafel geveegd als asociaal. Waarom is het in godsnaam asociaal om te proberen studenten in de goede richting te leiden? Of is het enige criterium van sociaal zijn misschien de kwantiteit en niet de kwaliteit – typisch voor de socialistische ideologie? De proef zou ook in strijd zijn met de doelstellingen van het middelbaar onderwijs, maar ik zou niet weten welke doelstellingen hiermee worden bedoeld.

De oplossing die werd voorgesteld door mevrouw Deckx en mevrouw Helsen om uitsluitend in het middelbaar onderwijs te begeleiden, zal in een zekere mate een oplossing bieden, daar ben ik het mee eens, maar niet volledig. Studenten maken op 18 jaar dikwijls verkeerde keuzes. Ik heb al heel veel examens afgenomen in de rechtsfaculteit en veel jongens en meisjes die zwaar gebuisd waren, bekenden mij dat ze de richting kozen omdat hun vader, advocaat, of moeder, notaris, hen in die richting duwde. We kunnen dit dus niet volledig opvangen in het middelbaar onderwijs.

Ik vind het daarom een moedige en heel relevante daad van mijn collega's om deze problematiek naar voren te brengen en ik ben zwaar teleurgesteld in de reactie van de minister. Onze fractie vraagt dan ook dat er zo spoedig mogelijk een overleg wordt georganiseerd tussen de minister en de sector van het hoger onderwijs om dit probleem op te lossen. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: Mijnheer Bouckaert, ik kan me niet herinneren of het de eerste keer was dat u hier op het sprekersgestoelte stond. (*Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert*)

Als dat niet het geval is, dan heb ik u de vorige keer al gefeliciteerd en kan ik de volgende spreker het woord geven.

Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het meeste werd hier al uit de doeken gedaan. Ik zal dat dus niet herhalen, maar ik wil toch nog aanvullen met een paar punten.

Momenteel bestaan er voor de studiekeuze en de studiekeuzebegeleiding al een aantal initiatieven, bijvoorbeeld het project voor de optimalisatie van de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs, of SOHO, dat werd ingevoerd door mevrouw Vanderpoorten, we hebben het project Mijn Loopbaan en we hebben de studie-informatiedagen.

Blijkbaar zijn al deze maatregelen niet voldoende, mijnheer de minister, want indien de studiekeuze en de studiekeuzebegeleiding vanuit het secundair onderwijs op een goede manier zou gebeuren, zou de vraag naar een niet-bindende oriënteringsproef overbodig zijn.

Blijkbaar is dat niet het geval. Als we de Handelingen van de vorige legislatuur lezen, blijkt daaruit dat de vraag naar een niet-bindende oriënteringsproef al meermaals werd gesteld in de commissie Onderwijs. Uw voorganger, voormalig minister Vandenbroucke, was in tegenstelling tot u, niet zo categoriek tegen de oriënteringsproef. Het was geen punt van zijn geloof en hij was nog niemand tegengekomen die hem degelijke argumenten kon geven voor het invoeren ervan, maar hij pleitte wel voor het debat.

In de krant van gisteren konden we lezen dat de rectoren van de verschillende universiteiten argumenten kunnen geven voor de invoering van de oriënteringsproef. Zij hebben elk een andere invalshoek voor hun beweegreden. De Leuvense rector zegt bijvoorbeeld te denken aan een test die studenten laat ontdekken of ze in de door hen gekozen richting wel een behoorlijke kans op slagen hebben, en wat een mogelijk alternatief kan zijn. Hij vraagt ook om de vraag over het al dan niet invoeren van een niet-bindende oriënteringsproef niet over te laten aan de universiteiten zelf. Hij vindt dat veeleer een taak voor het kabinet Onderwijs.

U bent niet geneigd om toe te happen, mijnheer de minister. U zegt in de krant: “Wie afstudeert in het secundair onderwijs, moet voldoende georiënteerd zijn en in staat zijn om de richting te volgen die hij of zij wil.” Voor u primeert dus de wil van de student. Nochtans hebt u vorige week in de commissie Onderwijs, naar aanleiding van een vraag om uitleg over het bijzonder onderwijs en het verder studeren van studenten die uit het bso komen, zelf gezegd dat niet alle leerlingen naar het hoger onderwijs gevoerd moeten worden. Wie de mogelijkheid en het talent heeft om verder te studeren, moet die kans krijgen, maar dat is iets totaal anders dan iedereen naar het hoger onderwijs te sturen.

Dat is ook altijd onze mening geweest. Ik vind het wel leuk om iedereen hier te horen pleiten voor een niet-bindende oriënteringsproef, maar in de vorige legislatuur hebben alle fracties behalve de onze – en LDD, dat toen nog niet de commissie zat – gepleit tegen een adviserende oriënteringsproef. Mevrouw Michiels zei toen: “Ik pleit voor duidelijke oriëntering en informatie, zodat jongeren die starten in het bso of tso, weten waar ze terecht kunnen met hun diploma. We moeten vermijden dat ze het beeld krijgen dat ze na hun opleiding sowieso verder kunnen studeren. Heel veel jongeren krijgen een vertekend beeld, net omdat een verhoogde instroom van tso- en bso-leerlingen zo wordt opgemeld.”

Ook de Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie (LOKO) pleit ervoor om op zijn minst een studie te doen over het effect van een algemene adviserende toelatingsproef voor studenten die een universitaire studie willen aanvatten. Zij menen dat er op het eerste gezicht argumenten zijn voor de invoering van een dergelijke proef. Met het nieuwe systeem van het leerkrediet is een foute keuze maken al snel dramatisch. De proef mag in elk geval de democratisering van het onderwijs niet tegenwerken, besluiten ze.

Mijnheer de minister, gaat u op zijn minst het debat over het al dan niet invoeren van een niet-bindende oriënteringsproef aan, samen met de Vlaamse Interuniversitaire Raad? Of laat u dit over aan de universiteiten zelf?

Mevrouw Moerman heeft er al op gewezen dat universiteiten de vrije keuze hebben om eventueel een oriënteringsproef in te voeren. Maar wat gaat u doen als de ene universiteit wel een proef invoert en de andere niet? De Brusselse universiteit stelt zich bijvoorbeeld eerder terughoudend op. Is er dan geen sprake van een ongelijke behandeling van kandidaat-academici? Een niet-bindende oriënteringsproef wordt door u ervaren als een selectieprocedure. U meent dat iedereen na het secundair onderwijs de richting moet kunnen volgen die hij of zij wil. Maar behalve naar de wil van de student moet er mijns inziens ook worden gekeken naar de mogelijkheden en de talenten van de student. Ook die moeten op zijn minst in overweging worden genomen.

Deelt u de mening van de Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie en bent u bereid om een studie over het effect van een toelatingsproef te laten uitvoeren?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mijnheer de voorzitter, collega's, als ik de laatste weken de kranten lees, krijg ik een wat raar gevoel. Je leest elke dag dat er meer studenten zijn in het hoger onderwijs en in de universiteiten, maar er is altijd dat ondertoontje: "Zijn er nu niet te veel?"

Dan gaat het over een capaciteitsprobleem. Als we een capaciteitsprobleem hebben in onze hogescholen en universiteiten, moeten we dááaraan iets doen en niet verhinderen dat er meer studenten komen. Mevrouw Moerman, ik heb het gevoel dat dit bij sommigen in dit debat het onderliggende idee is. Ik vind, en dat hebben gelukkig meerdere sprekers herhaald, dat iedereen die het talent heeft om naar het hoger onderwijs te gaan, die kans moet kunnen krijgen.

Mevrouw Helsen en mevrouw Deckx hebben het probleem juist gesteld: het gaat over een probleem van studieoriëntering. Ik herhaal wat ik in de krant gezegd heb. Ik vind dat iemand die uit het secundair onderwijs komt, normaal gezien moet weten wat hij kan en niet kan. Daarvoor hebben we een klassenraad. Hij krijgt daarvoor punten. Iemand die uit het secundair onderwijs komt, moet normaal gezien weten of hij in het hoger onderwijs, universiteit of hogeschool, kan slagen. Misschien hebben we een betere oriëntatie nodig. Dat heb ik in de krant niet van tafel geveegd. Zo brutaal ben ik niet, mijnheer Bouckaert. Het is niet omdat iets in de krant staat, dat het ook zo is. (*Gelach*)

Mijnheer Bouckaert, ik raad u aan om eens de eerste zin te lezen in het boek over de leerkrachten van een collega van u, professor Mark Elchardus. U zult het daarmee wellicht eens zijn.

Ik heb wel gezegd dat ik zeer terughoudend ben om dat in te voeren. De krant heeft me daarover juist geciteerd. Een proef is een momentopname. Een proef test vooral cognitieve vaardigheden. Een proef test geen attitudes, gaat niet na hoe iemand omgaat met kennis of hoe iemand zich aanpast aan een situatie. Een proef gaat op één moment na of iemand bepaalde kennis heeft. Hoeveel mensen in deze zaal of daarbuiten die naar een hogeschool of een universiteit zijn geweest, hadden geen moeilijkheden in het eerste jaar en zijn nadien tot de betere studenten gaan behoren? Hoeveel? Heel veel! Die mensen zouden uit het onderwijs worden geselecteerd.

Laten we eerlijk zijn: een dergelijke proef wordt een selectiemechanisme. Niet voor de kleine van de hoger opgeleide, maar de kleine van de arbeider, de kleine van de migrant zal zich gepakt voelen en zeggen: "Ik kan het niet." Zijn of haar ouders zullen zich in hun vooroordeel bevestigd zien. Gaat die kleine – op achttien jaar is het niet echt meer een kleine – naar het hoger onderwijs gaan? Dit wordt een sociale selectie. Dat zeg ik niet. Dat zegt een zekere professor Janssens, mijnheer Bouckaert, een collega van u aan de VUB, die daar onderzoek naar heeft gedaan. Dergelijke oriënteringsproeven, zelfs als ze niet bindend zijn, leiden tot sociale selectie en zullen de tweede democratisering van het onderwijs, die we hopelijk allen willen, onmogelijk maken.

Ik wil nog wel eens zien of alle netten ermee akkoord gaan dat we zouden beginnen met een centrale oriënteringsproef op het einde van het secundair onderwijs. Los daarvan zit je voor je het weet bij een bindende oriënteringsproef, en voor je het weet heb je een toelatingsexamen.

We hebben al wat ervaring met proeven: de toelatingsproef voor artsen en tandartsen. Wat stellen we vast? Secundaire scholen en zelfs universiteiten beginnen voor te bereiden op de proef. Daardoor zul je misschien het eerste, tweede, derde jaar resultaat hebben, maar het vierde jaar heb je dat niet meer. Wat zal er gebeuren als je een vrijwillige oriënteringsproef doet? Die zal standaard aangeboden worden in elke zesde klas van het secundair onderwijs, en iedereen zal daarin slagen, want iedereen zal die proef vanbuiten blokken. Dat zien we nu bij de tandartsen. Het is op zich dus ook geen goed middel.

Een andere professor, de heer Wels, heeft al studies verricht en heel duidelijk gesteld dat een oriënteringsproef in bepaalde gevallen misschien voor de universiteit enig soelaas kan

brengen, maar dat de resultaten van de oriënteringsproef niet echt verschillen van wat de klassenraden zeggen en wat de uitslagen op het einde van het leerjaar opleveren.

Natuurlijk ben ik bereid om met de professoren rond de tafel te gaan zitten. Het zou nogal van ongelooflijk veel pretentie getuigen om dat niet te willen. Ik doe trouwens niets anders. Ik heb al met hen rond de tafel gezeten, mijnheer Bouckaert. Geen enkele van die rectoren heeft dat als een absolute prioriteit naar voren geschoven. Niemand van de VLIR vindt dat we dat nu met grote daadkracht moeten aanpakken.

Ik besef uiteraard dat in onze auditoria veel mensen zitten. Er is een toevloed. Ik wil spreken over de aanpak van de studieoriëntering. Maar dat kan niet alleen met een proef. Mevrouw Moerman, kent u een zekere Gilbert Van Baelen? Die partijgenoot van u zei het volgende. Ik citeer hem letterlijk: “Ik ben voor een versterking van de studie- en studiekeuzebegeleiding van studenten, maar laat ons toch de proef vergeten.” Dat zei hij namens Open Vld in dit parlement, in 2002. Dat is al een tijdje geleden, dat wil ik wel toegeven. (*Rumoer*)

Misschien verkondigt Open Vld elke dag een andere mening? Ik hoop dat uw fractie de lijn aanhoudt die ze in 2002 heeft uitgestippeld. Mevrouw Helsen is in haar tussenkomst heel coherent gebleven, want haar standpunt is hetzelfde als datgene wat in 2002 is verdedigd.

Ik ben dus bereid om met professoren, studenten en wie dan ook rond de tafel te gaan zitten. Maar ik ben niet bereid om onder het mom van een studieoriënteringstest af te glijden naar een toelatingsproef en de tweede democratisering die de Vlaamse samenleving zo hard nodig heeft omdat we elk jaar talenten verliezen, in gevaar brengen omdat de universiteiten kampen met capaciteitsproblemen. Laat ons het capaciteitsprobleem aan de universiteiten oplossen!

Mevrouw Fientje Moerman: Mijnheer de minister, tot u spreekt Fientje Moerman, namens Open Vld, en nog altijd in 2009. Ik denk niet dat er in dit halfroed iemand ooit zou beweren dat het aantal studenten aan een universiteit of een hogeschool bepaald moet worden in functie van de grootte van de auditoria. En dat staat los van hoe men over een oriënteringsproef denkt. Het aantal studenten in het hoger onderwijs moet worden bepaald door het aantal mensen die bekwaam zijn om die studie aan te vatten, wat ook de sociale en raciale achtergrond van die mensen is, en wat ook hun geslacht is. We zijn het daarover eens.

Maar dat is nu precies wat er zich in de praktijk niet voordoet. Vandaag is er geen toelatingsproef – op twee richtingen na. Vandaag is er geen oriënteringsproef. En precies vandaag zien we, met CLB's en zonder oriënteringsproeven en toelatingsproeven, dat mensen uit een werkmilieu aan de universiteiten ondervertegenwoordigd zijn. Vandaag zien we ook dat minder dan de helft van de ingeschreven studenten van de K.U.Leuven slaagt in het eerste jaar. Er is dus een probleem.

Dat betekent niet dat we alles moeten inzetten op een oriënteringsproef. Dat betekent evenmin dat we volledig moeten rekenen op de oriëntering via het CLB. Het ene sluit het andere niet uit.

Het betekent wel dat er iets schort aan de mensen die naar de universiteit gaan en de manier waarop ze een keuze maken, want u verengt het debat tussen hogeschool-universiteit of geen hogeschool-universiteit. Neen, er zijn ook veel mensen die naar het hoger onderwijs gaan, maar niet de richting kiezen die bij hen past. De sociaal sterkeren vinden het niet zo erg dat ze een jaartje verliezen, en veranderen van richting. De sociaal zwakkeren haken af.

Mijnheer de minister, u hebt geen antwoord gegeven op mijn vraag. Wat gaat u doen? Er is niets dat de universiteiten belet om dat als dienstverlening voor toekomstige studenten aan te bieden, bijvoorbeeld in het kader van informatiedagen. Ze kunnen dat perfect doen. Dan is er misschien een probleem van ongelijkheid tussen universiteiten. Als minister maakt u er zich vlug vanaf.

Er wordt ook door scholen en CLB's niet altijd juist georiënteerd. Ik heb het interview gelezen met de fractieleidster van Groen! in de Kamer, mevrouw Almaci. Ze scoorde de beste

punten van de klas, en ze moest naar het bijzonder onderwijs. Wat een oriëntatie, en waarop zou dat gebaseerd zijn geweest. Als we kijken naar de studiekeuzes die worden gemaakt aan de universiteiten, naar de segregatie, ook naar geslacht, dan twijfel ik heel sterk of iedereen kiest op basis van zijn of haar talenten. Als we kijken naar het bijna totaal ontbreken van kandidaat-onderwijzers in lerarenopleidingen, dan denk ik dat in sommige oriëntaties de toekomstige studenten het slachtoffer zijn van onze collectieve vooroordelen, meer dan van iets anders.

Ik pleit wel voor de vrijheid om zo'n oriënteringsproef te kunnen doen opdat iedereen zo goed mogelijk een studiekeuze zou kunnen maken die bij haar of zijn talenten aansluit. Precies om die reden en ook uit sociale overwegingen. Mijnheer de minister, met alle respect, het woord sociaal wordt hier soms misbruikt. U vindt te veel leerlingen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs niet goed voor de kwaliteit, er moeten er minder worden toegelaten. Maar te veel studenten aan de universiteiten die de studie niet aankunnen of verkeerd kiezen, dat is geen probleem. In beide gevallen is wie tegenspreekt niet sociaal. *(Applaus bij Open Vld en Groen!)*

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mijnheer de minister, het verwondert me dat u verwijst naar een citaat uit 2002 en mevrouw Helsen bloemetjes toewerpt omwille van diezelfde retoriek, terwijl het toch altijd uw partijgenoot Sannen was die sprak van het voortschrijdende inzicht. We zijn ondertussen zeven jaar verder, een maatschappij evolueert toch wel.

Ik wil er u op wijzen dat de proef waarover wij praten, een niet-bindende proef is. U vergeet dat elke keer. Het is geen toelatingsexamen, het is een niet-bindende proef. U zegt dat men naast het secundair onderwijs moet weten wat men kan. Momenteel klopt dat niet. De initiatieven die er nu zijn, zijn niet toereikend.

De proef omschrijft u als een standaardproef voor alle universiteiten. Dat vraagt niemand. Men vraagt een debat. U zegt dat u een debat wilt aangaan, dat u met de rectoren rond de tafel wilt zitten. Een debat aangaan is niet alleen uw groot gelijk krijgen, praten betekent ook luisteren. Eens te meer wordt de deskundigheid van het werkveld niet gehonoreerd in dit debat.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer de minister, ik ben verheugd dat u samen zult zitten met de professoren. Ik hoop dat dat niet alleen met de heer Elchardus is, want met hem zult u een akelige eenstemmigheid bereiken. Het debat zal niet geanimeerd zijn.

U herleidt het probleem tot een capaciteitsprobleem. U zegt dat er te veel studenten in de auditoria zitten, dus u gaat auditoria bijbouwen. Ik vrees dat daar, met de besparingen van dit jaar, niet veel in huis van zal komen. Het is niet alleen een capaciteitsprobleem, maar een probleem van verkeerde studiekeuze die heel zwaar wordt betaald door de studenten met één of twee jaar verlies en de bijkomende frustratie.

Ik neem het ook niet, mijnheer de minister, dat u ons een intentieproces toeschrijft. U zegt dat het steunen van die oriënteringsproef een verkapte strategie is om terug te keren naar een elitair onderwijs. Onze partij is voorstander van gelijke kansen. Dat betekent voor ons dat iedereen die bekwaam is om te studeren, dat moet kunnen en dus op die ladder moet kunnen klimmen, om het met de termen van uw voorganger te zeggen, zonder dat er financiële drempels in de weg staan. Een stijging van het aantal studenten aan de universiteiten is voor ons geen reden om met diploma's te gooien en hoerakreten te laten opstijgen. Een oriënteringsproef kan op dat vlak de kwaliteit aan onze universiteiten versterken zodat een docent geen jaar moet verspillen door les te moeten geven aan studenten die een verkeerde oriëntatie hebben gehad.

Mijnheer de minister, het beste sociale beleid is ervoor te zorgen dat de kwaliteit van het publiek gefinancierde onderwijs – 98 percent van de studiekosten wordt door de belastingbetaler gedragen – op peil blijft. Indien u de kwaliteit laat zakken door eenzijdig te mikken op massificatie, dan zal er een correctie komen en zullen de beter gesitueerden die

daling van kwaliteit kunnen opvangen door bij te studeren. Kwaliteitshandhaving is onze grote zorg en daar kan een oriënteringsproef toe bijdragen.

U zegt dat het om een momentopname gaat. Alles is een momentopname. Het leven is een aaneenschakeling van momenten, goede en kwade. Wat u echter vergeet, mijnheer de minister, is dat die oriënteringsproef adviserend is. Het is een element in de studiekeuze die geen enkele deur sluit. Het is inderdaad zo dat het keuzeproces bij studenten een evolutionair proces is. De oriënteringsproef kan een verrijkend element zijn om die keuze beter te bepalen. Ik blijf bij het standpunt dat u veel te voorbarig, radicaal en ideologisch hebt gereageerd op het voorstel van mijn collega's.

Mevrouw Kathleen Helsen: Het probleem doet zich vooral voor in het secundair onderwijs en bij de studiekeuze en de studiekeuzebegeleiding. Mijnheer de minister, ik had in mijn uiteenzetting ook gevraagd wat u van plan bent met de aanbevelingen uit het onderzoek. Daaruit blijkt dat er inderdaad wat hapert aan de studiekeuzebegeleiding. Sinds 1999 zijn het niet meer uitsluitend de CLB's die daarin een taak hebben. Het zijn vooral de scholen die begeleiding moeten opzetten. Uit het onderzoek blijkt echter dat de scholen daar niet klaar voor zijn en niet weten hoe die begeleiding moet worden opgenomen, met als gevolg dat er geen begeleiding is. De CLB's nemen de begeleiding op basis van de nieuwe decretale bepalingen op een andere manier op dan in het verleden. Het verleden was echter voor verbetering vatbaar. Het is dan ook heel belangrijk dat de Vlaamse Regering aandacht besteedt aan het versterken van de studiekeuzebegeleiding. Er worden heel concrete aanbevelingen gedaan. Ik wil u vragen aandacht te besteden aan die aanbevelingen en daar gevolg aan te geven.

Mevrouw Vera Celis: Mijnheer de minister, ik ben heel blij dat ik hier geen voorgeschiedenis heb en hier dus nog geen uitspraken heb gedaan. Ik kom wel uit de praktijk, ik heb 28 jaar ervaring. Tijdens die periode heb ik binnen het secundair onderwijs een grote evolutie gezien in positieve zin om voor elk individueel geval de juiste studiekeuze te maken, zowel wat de omkadering als de ondersteuning betreft.

Het positieve in het hele verhaal is dat ik via de verklaring van minister Smet, die communicatie toch hoog in het vaandel voert, hoor dat er toch een bereidheid is om met alle actoren opnieuw rond de tafel te gaan zitten en dat dat een vervolg moet krijgen. Dat is een gezonde zaak. Alle studenten op de plaats krijgen waar ze moeten zijn, dat zal waarschijnlijk nog niet voor vandaag of morgen zijn. Dat de lagere school, het secundair en het hoger onderwijs, en de oriëntatieproef daar deel van uitmaken, daar ben ik van overtuigd. We kunnen hierin nog heel wat stappen verder zetten.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik wil toch nog eens herhalen dat elke proef die gebaseerd is op kennis, uitgaat van een zekere vooropleiding. Op dat vlak gaat het net fout. Een scholier zit in het beroeps-, het technisch onderwijs en het aso niet op basis van wat hij of zij kan. Elke test die naar kennis peilt, toont niet aan wat men aankan. Daar zit het verkeerd. We moeten dat probleem bij de bron aanpakken. Ik wil absoluut geen test die naar kennis peilt. We hebben immers te maken met een vooropleiding die maakt dat dat niet mogelijk is.

Het is wel terecht dat er iets gedaan moet worden aan die oriëntatie. Momenteel gebeurt die inderdaad vrij ad hoc. Er zijn scholen die dat zeer goed doen, die zorgen dat leerlingen komen spreken, waar leerlingen aangemoedigd worden naar opendeurdagen te gaan enz. Er zijn CLB's die ervoor zorgen dat de begeleiding zeer goed is. Op andere plaatsen is dat dan weer minder het geval. Ik pleit er wel voor dat er structurele oplossingen komen die beter zijn dan wat vandaag gebeurt. Er kan wel een interesseproef of interessepeiling gehouden worden door universiteiten. Daar is niets mis mee. Die kan ervoor zorgen dat leerlingen op een bepaalde manier voelen waar hun interesse is, en veel beter die keuze kunnen maken. Nu realiseren ze zich plotsklaps dat ze een absoluut verkeerde keuze hebben gemaakt. Elke proef gebaseerd op kennis gaat echter uit van een zekere vooropleiding. Zolang het op dat vlak niet

snor zit – en dat is op dit moment zo in het systeem van het secundair onderwijs –, mogen we dat niet doen.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Van Steenberge, ik hoor u graag zeggen dat ik moet luisteren. Ik wil dat ook doen. Dan moet u echter zelf ook beginnen met te luisteren. Ik heb op geen enkel ogenblik gezegd dat ik tegen die proef ben. Ik heb enkel gezegd dat ik er zeer terughoudend tegenover sta. Volgens mij is dat nog iets anders dan ertegen te zijn.

Ik heb hier vandaag geen argumenten gehoord die mijn terughoudendheid wegnemen. Ik hoor geen repliek op mijn argumenten. Ik verwijs naar de praktijk bij het artsen- en tandartsentoeelatingsexamen. We zien dat het effect daar nu achteruit gaat omdat hetzij secundaire, hetzij privépersonen, hetzij universiteiten studenten voorbereiden op de toelatingsproef. Elk onderzoek heeft aangetoond dat als een proef wordt ingevoerd, zelfs op vrijwillige basis, mensen zich zullen voorbereiden, net omdat de proef kennisgericht is. Dan meet men enkel een kennis op dat moment.

Ik vind dat hier allemaal niet uit. Het is niet alleen professor Elchardus die daarover heeft gesproken, maar ook professor Rudi Janssens en professor Geert Wels. Ze komen tot de conclusie dat als een dergelijke vrijwillige oriëntatieproef wordt ingevoerd, ze ofwel sociaal selectief is, ofwel bijna altijd dezelfde resultaten geeft als wat uit de klassenraad blijkt.

Ik ben het er dus mee eens dat we ons systeem van studieoriëntatieresultaten moeten verbeteren. Deze regering heeft in het regeerakkoord opgenomen dat we een nieuw decreet inzake leerbegeleiding zullen uitwerken, dat we heel het proces van de leerlingenbegeleiding zullen herbekijken. Uiteraard zullen we dat mee opnemen. Uiteraard, mevrouw Meuleman, zullen we bij de hervorming van het secundair onderwijs in de richting gaan die de heer Monard heeft aangegeven en de studiekeuze uitstellen. De leerlingen laten we dan niet op twaalf jaar kiezen, maar pas op veertien jaar. Naargelang ze ouder worden, gaan ze dan verder in een bepaalde richting.

Wat we ook moeten doen, is de mensen in de straat duidelijk maken dat het niet noodzakelijkerwijs een academische opleiding is die men moet volgen, maar dat ook een professionele vorming, op welk niveau dan ook, belangrijk is. Ook daar zullen we een strijd moeten voeren. We moeten de vooroordelen bij de mensen wegwerken. Zoals ik in de commissie heb gezegd, moet niet iedereen professor, advocaat of dokter worden. We hebben ook loodgieters, elektriciens, andere technici nodig. Het is kwestie van al die vooroordelen weg te werken. Ook daar zullen we op inzetten.

Tot slot, mevrouw Moerman, ik begrijp helemaal uw vergelijking niet die u maakt naar aanleiding van mijn uitleg in de commissie Onderwijs over het onderwijs in Brussel: dat er plotseling een teveel zou zijn in het Nederlandstalig onderwijs en in het hoger onderwijs. Dat zijn twee dingen die totaal niets met elkaar te maken hebben. Ik nodig u uit om samen eens ouders in Brussel te bezoeken. Zij zullen u uitleggen wat het is als je in een klas één kindje hebt dat Nederlands spreekt en 25 die Duits, Frans en Marokkaans spreken. Dan heb je een probleem om je kind 's avonds terug thuis te hebben terwijl het nog Nederlands spreekt. Daarover gaat het. Dat is totaal iets anders dan het aantal kinderen in het hoger onderwijs.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mijnheer de voorzitter, ik begrijp niet goed wat er fout is aan het zich voorbereiden op een proef. Als het toch zo belangrijk is voor de studiekeuzebegeleiding, dan moet men niet wachten tot in het secundair onderwijs, dan moet men beginnen met een goede begeleiding minstens in het laatste studiejaar. Daar moeten de kinderen een keuze kunnen maken tussen bso, tso en een opwaardering van het tso. Zo kiezen de kinderen een juiste richting en is er een opwaardering, zodat ze weten dat ze geen hogere studies moeten doen om een goed beroep te hebben.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mijnheer de voorzitter, een plaatsvervangend persoonlijk feit: Gilbert Van Baelen laat mij weten dat hij in 2002 heeft gepleit tegen de bindende toelatingsproef voor arts en tandarts.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Vanderpoorten, ik zal u het citaat volledig voorlezen, een paar markante passages uit het verslag van een bespreking in de commissie Onderwijs op 12 december 2002: “Ik ben een voorstander van oriëntatie. Zeker tijdens de laatste twee jaar van het middelbaar onderwijs is studiekeuzebegeleiding erg belangrijk. Hoe zit het dan met een proef? Er wordt gesteld dat die niet bindend is, en eventueel ook niet verplichtend wordt gemaakt. Zelfs als de proef niet bindend is, zal de uitslag voor veel ouders die dikwijls ook met financiële beperkingen worden geconfronteerd, toch bepalend zijn. Zo’n uitslag laat psychologische sporen na. Ik stel het cru: als ik zelf zo’n proef zou hebben ondergaan en de uitslag was negatief geweest, dan was ik waarschijnlijk nooit aan universitaire studies begonnen.

Wat wil men met een proef testen? Het is toch niet de bedoeling om te testen of de kennis volstaat, want dat zou impliceren dat het hso misschien niet goed genoeg is. Wil men attitudes meten? Stel dat iemand rechtenstudies wil beginnen. Wat is de juiste attitude van zo’n persoon?” En dan verder: “Ik ben voor een versterking van de studie- en studiekeuzebegeleiding van studenten. Maar laat ons toch de proef vergeten, en er zeker ook voor zorgen dat deze studenten naar deze of gene richting worden afgeleid.”

Mevrouw Vanderpoorten, dit is een citaat uit een debat dat in 2002 over exact hetzelfde onderwerp werd gehouden. Maar misschien is de tijd dat het volksliberalisme er was achteruitgegaan. (*Rumoer*)

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mijnheer de minister, ik heb dat debat van zeer nabij gevolgd. Ik weet echt wel wat het een en het ander betekent. Maar ik heb het gevoel dat hier verschillende soorten proeven allemaal op één hoop worden gegooid. Ik stel voor dat we dat debat heel ruim voeren en dat we daar in de commissie dieper op ingaan.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: De minister probeert ons hier een beetje te destabiliseren met uitspraken van de heer Van Baelen van zeven jaar geleden. Dat is goed geprobeerd, maar het pakt niet. Het is ook niet zo zinvol in een debat. Ik werp u toch ook geen uitspraken voor de voeten van Louis Major of Camille Huysmans. Dat heeft allemaal weinig zin. (*Gelach*)

De voorzitter: Mijnheer Gatz, dat is volgens mij iets langer geleden. Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Mijnheer de minister, ik hoop van harte dat u bereid bent om met die profs rond de tafel te gaan zitten en toch eens te luisteren. Aan al diegenen, waaronder u, die zeggen dat een oriëntatieproef sluipend zal leiden tot een ingangsexamen of een bindend toelatingsexamen, zeg ik dat dat natuurlijk ongelooflijke onzin is. Dat kan juridisch gewoon niet. Het Flexibiliteitsdecreet voorziet precies dat diegenen die het vereiste diploma hebben, binnen kunnen. De enigen voor wie een alternatief is voorzien, zijn diegenen die daar niet over beschikken.

Zonder een grondig debat met alle betrokkenen en zonder een stemming in dit parlement kan een dergelijke wijziging er niet komen. Het is mogelijk dat de minister een sluipende besluitvorming vreest. Juridisch gezien kan een oriëntatieproef echter niet tot een toelatingsexamen evolueren.

Mijnheer de minister, ik zal eens met u naar die scholen in Brussel gaan. U moet me dan ook wel een pleziertje doen. U moet eens met mij naar de universiteit gaan. Professor Bouckaert is hier aanwezig. Hij treedt op in dat circus. Ik zit tijdens de colleges op de trappen. Ik hoor en praat met de mensen rondom mij. Ik hoor op welke wijze ze hun studiekeuze hebben bepaald. Ik hoor hoe ze zijn veranderd en hoe ze tijd hebben verloren. Ik hoor tot mijn grote ontstentenis soms wat ze weten en ook wat ze niet weten.

De voorzitter: Ik veronderstel dat dit debat in de commissie voor Onderwijs zal worden voortgezet.

Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Het debat is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het voorstel van de VVSG om een tweede pensioenpijler uit te bouwen voor het contractueel personeel van de gemeenten

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer de voorzitter, de voorbije dagen is al wat over de tweede pensioenpijler voor de contractuele personeelsleden van de lokale besturen gesproken. Tijdens de vorige legislatuur hebben de Vlaamse Regering, de werkgevers en de werknemers, onder impuls van toenmalig minister Keulen, een akkoord gesloten. In dit akkoord wordt het principe aanvaard dat er voor de contractuele personeelsleden een tweede pensioenpijler moet komen.

Ik veronderstel dat niemand in dit halfroond er nog aan twijfelt dat contractuele personeelsleden en vastbenoemde personeelsleden, zeker als het om pensioenrechten gaat, op net dezelfde manier moeten worden behandeld. De verschillende partijen zijn overeengekomen dat de Vlaamse Regering een prominente rol moet vervullen. Aangezien het hier om duizenden contractuele personeelsleden gaat, moet de Vlaamse Regering de regie op zich nemen de belangen van al deze personeelsleden behoeden. Bovendien gaat het hier om de financiële toestand van veel steden en gemeenten. We weten dat de steden en de gemeenten het op financieel vlak niet zo gemakkelijk hebben.

Ik wil hier even de aandacht vestigen op een aantal problemen die zouden kunnen ontstaan. Ik vind het verwonderlijk dat de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de syndicale organisaties dit akkoord hebben gesloten. Ondanks het grote belang van dit dossier voor vele duizenden personeelsleden en voor vele steden en gemeenten, is de Vlaamse Regering hier blijkbaar niet bij betrokken.

Volgens mij zijn er een aantal mogelijke problemen. Ik heb in alle communicatie over dit onderwerp niets over de OCMW's, over de provincies of over de intercommunales gelezen. Er zijn nog veel onduidelijkheden. Vele duizenden personeelsleden zijn terecht ongerust.

Mijnheer de minister, ik kom tot mijn concrete vraag. Bent u betrokken bij de totstandkoming van de plannen waarover de VVSG heeft gecommuniceerd?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, de door de heer De Meulemeester aangekaarte problematiek is iedereen allicht bekend. De werknemerspensioenen in dit land zijn zeer laag. De pensioenen van de statutaire medewerkers van onze overheden liggen een stuk hoger. De privésector heeft hier al lang een mouw aangepast. In die sector is de tweede pijler al heel lang uitgewerkt en is er ook sprake van een derde pijler.

De wet op de aanvullende pensioenen laat perfect toe dat er een aanvullend pensioen wordt uitgebouwd, ook in de publieke sector. De wet maakt geen enkel onderscheid tussen het soort werkgever. Hij heeft het over mensen die gebonden zijn door een arbeidsovereenkomst en laat voor de rest in het midden of het een publieke of privéwerkgever is. De wet voorziet zelfs in instellingen en comités die de rol van de ondernemingsraden moeten opnemen in de publieke sector.

De publieke sector – gemeenten, provincies – hebben inderdaad onder het voorzitterschap van mijn geachte collega Marino Keulen, in november 2008 een akkoord gesloten, met

betrokkenheid van de Vlaamse Regering. Het akkoord zegt dat er met de tweede pijler wordt gestart. De streefdatum is 1 januari 2010. Aan dit akkoord is uitvoering gegeven – tot mijn genoegen – met de drie vakbonden. Het akkoord is destijds enkel getekend door één vakbond, het ACV. Nu werken de drie vakbonden mee.

Begin oktober heb ik een stand van zaken gekregen. Ik weet niet welke de tussenfases voordien geweest zijn. In ieder geval voel ik me niet geroepen om de rol van betuttelaar of behoeder of wat dan ook te spelen. Ik denk dat het wijs is dat de gemeenten de maatregel nemen. Het is een zeer summiere stap, een zeer schuchtere stap tot de uitbouw van een aanvullend pensioen dat nog niet leidt tot grote verwachtingen.

Ik vind het wijs dat er mee wordt gestart en wat mij betreft had het vroeger gemogen. Ik zie het als een verantwoordelijkheid en een autonomie van de gemeenten. Er is een akkoord gesloten in Comité C, dat nu wordt uitgevoerd. Dit is een goede zaak.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik had hierover een vraag om uitleg ingediend die een veel bredere problematiek schetste. Het gaat niet alleen om een tweede pensioenpijler maar ook om de toekomst van de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten (RSZPPO) die wel een federale bevoegdheid is, maar die toch ook te kampen heeft met een gebrek aan middelen.

Groot was mijn verwondering toen de diensten mij gisteren hebben gecontacteerd met de vraag om mijn vraag om uitleg om te zetten in een actuele vraag. Bij consultering van de agenda merkte ik dat mijn vraag niet geagendeerd is.

Mijnheer de voorzitter, als u artikel 82 op pagina 107 van het reglement neemt, dan leest u dat actualiteitsdebatten en andere geen enkel effect hebben op het feit dat een vraag om uitleg, die in de lijn ligt van een actuele vraag, automatisch zou worden omgezet in een actuele vraag.

Ik zou toch nog altijd graag volgende week in de commissie aan de hand van mijn vraag een diepgaande discussie willen voeren. Het is een zeer diepgaand debat met zeer grote consequenties. Daarom had ik ook beslist om geen actuele vraag in te dienen.

Mijnheer de voorzitter, misschien kunt u aan uw diensten vragen om het reglement correct toe te passen en om ervoor te zorgen dat, als een gelijkaardige vraag in de commissie wordt ingediend, ze automatisch wordt omgezet zodat ze ook hier kan worden besproken.

De voorzitter: Mijnheer Verfaillie, ik dank u voor uw tussenkomst. U weet dat, als er een actualiteitsdebat wordt gehouden, er per fractie maar één vraag kan worden gesteld. Ik heb het reglement dus toegepast.

Ik heb vanmiddag een telefoon van uw fractieleider gekregen. Ik heb hem gezegd dat we zouden nagaan hoe we dit konden oplossen. We hadden de actuele vraag kunnen toevoegen aan de actuele vraag van de heer De Meulemeester, in toepassing van artikel 82, punt 5d, tweede paragraaf. Dat artikel zegt heel duidelijk: “Indien over hetzelfde onderwerp als een actuele vraag eerder een vraag om uitleg werd ingediend, kan de voorzitter de indiener ervan voorstellen deze wegens de actualiteitswaarde van de vraag, om te zetten in een actuele vraag.”

U hebt er de voorkeur aan gegeven om er een breder debat over te houden in de commissie Binnenlandse Aangelegenheden. Ik veronderstel dat de voorzitter van de commissie die vraag om uitleg zal aanvaarden. Ze was al aanvaard, dus ik veronderstel dat ze op de agenda komt.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de voorzitter, ter aanvulling nog dit. We hebben dat inderdaad afgesproken. Het is toch wel eigenaardig dat de diensten contact met mij opnemen om de vraag om te zetten en dat ze dan niet op de agenda staat, wat in strijd is met het reglement.

De voorzitter: Ik neem die verantwoordelijkheid op mij en we leren elke dag bij, maar dat heeft te maken met het feit dat er een actualiteitsdebat was en er maar één vraag per fractie kan worden gesteld. We hadden vanmorgen tijdens de voorbespreking afgesproken dat fracties die volgens het reglement twee vragen hadden ingediend, een van die twee vragen moest intrekken. Het Vlaams Belang heeft dat ook gedaan.

De heer Jan Verfaillie: De vraag is niet door mij gesteld, het was de vraag van de diensten.

De voorzitter: Wij zullen ervoor zorgen dat we het reglement wat dat betreft voor 100 percent toepassen in het voordeel van de Vlaamse volksvertegenwoordigers.

Mijnheer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik begrijp ten volle dat hij niet betuttelend wil optreden maar de minister van Binnenlandse Aangelegenheden is voorzitter van het onderhandelingscomité, het Comité C. Ik denk dat het belangrijk is dat de Vlaamse Regering aanwezig is in het debat voor de uitwerking van dit belangrijke akkoord. Er zijn nog een pak vragen, zoals welk pensioenstelsel zal worden gehanteerd.

Momenteel is er een federale kaderwet in de maak die de ongelijkheid moet wegwerken tussen de verschillende pensioenstelsels van contractuelen en vastbenoemden. Ik heb vernomen dat die kaderwet zo goed als klaar is. Het is toch wel belangrijk dat die goed afgesteld wordt en dat er geen onduidelijkheden over bestaan want de Vlaamse Regering heeft ook die federale kaderwet ondertekend. Ik denk dat het zeer belangrijk is dat ook met de federale minister van Pensioenen wordt onderhandeld en gekeken wordt of er geen onduidelijkheden bestaan die op Vlaams niveau toegepast worden en die dan op federaal niveau toegepast worden. De Pensioenwet is nog altijd een federale aangelegenheid.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Mijnheer de minister, ik heb een beetje de indruk dat men de Vlaamse Regering voor schut zet. Het is de vlucht vooruit vanuit de schoot van de VVSG en de vakbonden. Ik heb ook de vraag binnen welk reglementair kader hier geopereerd wordt door de vakbonden en de VVSG.

De provinciale contractuele ambtenaren, waar de heer De Meulemeester al naar heeft verwezen, komen nu niet meer aan bod. Het gaat over ettelijke duizenden mensen. Die zaten in de oorspronkelijke cao van november 2008 wel in het pakket. Welke boodschap geldt er voor die duizenden provinciale contractuele ambtenaren hic et nunc? Vandaag worden zij niet betrokken in de onderhandelingen.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik vind het ook een vlucht vooruit van de VVSG. De tweede pensioenpijler is absoluut nodig voor de contractuelen, maar die moet er zijn binnen een bepaald kader dat waarborgen geeft. We mogen niet meemaken wat er is gebeurd in Nederland met de pensioenfondsen, namelijk dat men speculatief gaat beleggen. Er moeten dus garanties komen. Dat wordt momenteel onderhandeld in het Comité A en is afgerond tegen het einde van het jaar. Het is belangrijk dat er eerst dat kader is en dat men dan voor de steden en gemeenten vooruitgaat. Maar dat kan niet zonder dat de waarborgen voor de werknemers er zijn, zonder dat men bijvoorbeeld weet wat er gaat gebeuren als een contractueel overgaat naar een statutaire betrekking. Er zijn een hele reeks punten, maar vooral het speculatieve in die fondsen mag er niet zijn. Het controlerecht moet er zijn. Al die punten moeten eerst in een minimumsokkel worden gegoten vooraleer men kan voortgaan.

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Mijnheer de voorzitter, onze fractie is uiteraard voorstander van het uitkeren van een extra pensioen aan de contractuelen. Ik heb nog een kleine inhoudelijke opmerking. Op dit moment heeft iedere contractuele ambtenaar evenveel pensioen. Vanaf 2010 wordt er gestart met een minimumbijdrage van 1 percent wedde. Er staat ook in dat ieder bestuur vrij kan bepalen om voor zijn contractuelen een hogere bijdrage te betalen. Een rijke gemeente zal misschien 2 of 3 percent betalen, een armere gemeente zal zich aan die 1 percent houden.

Ieder bestuur kan ook vrij bepalen om al dan niet een inhaalbeweging te doen. Wat met de ambtenaren van 50 jaar voor wie in de ene gemeente misschien vanaf 1 januari een bijdrage zal worden betaald en in een andere gemeente met terugwerkende kracht een bijdrage zal worden betaald?

Vanaf 2010 zou de regel dus kunnen zijn: hoe rijker de gemeente, des te hoger het extra pensioen. Is dat geen discriminatie?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik wil toch wel even reageren op sommige uitlatingen. Ik vind dat de VVSG en de sociale partners toch wel een belangrijke stap voorwaarts zetten. De voorbije jaren is heel veel gesproken over een tweede pijler en zijn er hier en daar wat initiatieven genomen, maar niet veralgemeend. Sommige gemeenten zijn daar al wat mee opgeschoten. Het is de verdienste van de VVSG en van de Vlaamse sociale partners dat ze nu eindelijk een kader creëren dat er vanaf 1 januari voor alle gemeenten voor zorgt dat er een tweede pijler komt. Natuurlijk zijn er minimale kwaliteitsvereisten. Ik denk dat de minister en de Vlaamse Regering mee daarover zullen waken. Ook mogen de provinciale ambtenaren niet worden vergeten. Ook mogen er, rekening houdend met de autonomie van de gemeenten, niet al te grote verschillen opduiken tussen de gemeenten. Belangrijk is toch wel dat de VVSG en de sociale partners hier een duidelijk kader hebben geschetst. Eindelijk stellen ze concreet dat er niet meer alleen wordt gepraat over een tweede pensioenpijler, maar dat ze er ook naar handelen, en dat er vanaf 1 januari 2010 eentje wordt opgestart.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me volledig aan bij de laatste spreker. De wending die het debat neemt, verbaast me een beetje. In november 2008 werd een akkoord gesloten, onder het voorzitterschap van de vorige minister van Binnenlands Bestuur. Iedereen vond het goed dat de gemeenten het initiatief nemen. Er zijn trouwens al diverse, disparate initiatieven. De provincie Antwerpen had al een initiatief genomen en verklaard dat te zullen openstellen voor elke gemeente. Diverse gemeenten hebben initiatieven genomen. Nu is er een sociaal akkoord, waarbij ook alle vakbonden zijn toegetreden. Ik beklemtoon dat. Aanvankelijk ging het alleen over het ACV. Ze nemen hun verantwoordelijkheid voor het personeel en beginnen eindelijk met de uitbouw van die tweede pijler. Mevrouw De Vits, mijnheer Keulen, er is inderdaad al een decennium sprake van een federaal kader. De heer Tobback had een ontwerp klaar. Dat is in 2003 in de lades verdwenen. Sindsdien heeft mevrouw Arena verklaard er een te zullen maken. Nu is het minister Daerden. Nu verklaart men in het Comité A eindelijk te zullen bevallen van een akkoord. Als daar een kaderwet uit voortvloeit, mij niet gelaten. Dan zullen alle publieke fondsen zich wellicht moeten conformeren. Ik vind het echter goed dat er een initiatief wordt genomen en dat die tweede pijler, heel schuchter, wordt uitgebouwd. Ik ga er uiteraard van uit dat de VVSG verantwoordelijke mensen zijn. Als zij nu gaan participeren in een fonds of een collectieve verzekering, dan doen ze dat met randvoorwaarden die vertrouwen wekken. Dan zullen ze denken aan ethisch beleggen en dergelijke meer. Dan zullen ze zorgen voor de bescherming van de belangen van die contractuelen.

Het is het ene of het andere. Ofwel huldigen we de gemeentelijke autonomie, en dan hebben we vertrouwen in die lokale bestuurders. Ik heb vertrouwen in hen. Er is een akkoord gesloten, onder het voorzitterschap van de vorige minister. Ofwel laten we dat niet toe, gaan we betuttelen en dat heel dirigistisch aanpakken.

We moeten deze zaak ten volle ons vertrouwen geven, en de uitvoering van het akkoord toelaten. Komt er uiteindelijk een federale kaderwet, dan zullen we zien. Dan zullen publieke fondsen zich daaraan moeten conformeren. Het lijkt me echter hoog tijd dat er lokaal werk wordt gemaakt van die aanvullende pijler.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer de minister, ik zou toch willen vragen dat u en de regering dat alles toch wel goed in de gaten zouden houden. We horen dat de VVSG de mededeling verspreidt dat het vanaf 1 januari zo en zo zal zijn. Er moet zeker 1 percent worden ingeleverd door de steden en gemeenten. Onze vraag is ook: is dit ondersteund door de Vlaamse Regering en de minister van Binnenlands Bestuur? Het lijkt me belangrijk dat de Vlaamse Regering hierover een signaal geeft. Het is immers een uitermate belangrijk onderwerp, dat vele duizenden personeelsleden aangaat. De regering moet een signaal geven aan de vele contractuelen die tewerkgesteld zijn bij onze lokale en regionale besturen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Van Hauthem bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, bij motie van orde willen we de indiening aankondigen van een voorstel van resolutie dat betrekking heeft op het feit dat het parlement van de Duitstalige Gemeenschap ook een belangenconflict zou willen invoeren tegen een aantal splitsingsvoorstellen over Brussel-Halle-Vilvoorde. We vragen de spoedbehandeling van dit voorstel.

De voorzitter: We zullen ons straks daarover uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de onderbenutting van kredieten voor de aanleg van fietspaden

ACTUELE VRAAG van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de onderbenutting van kredieten voor de aanleg van fietspaden

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Watteeuw tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de onderbenutting van kredieten voor de aanleg van fietspaden

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, er zijn problemen bij het Departement Openbare Werken en Mobiliteit. We hadden de zwarte verkeerspunten. We hadden recent het personeelsbeleid bij De Lijn; op de ene plaats waren er chauffeurs te weinig, op de andere te veel. Nu is er het fietsrouten netwerk in Vlaanderen.

Mevrouw de minister, u weet, en dat is de reden waarom u in het weekend de vlucht vooruit nam in de media, dat dit departement rammelt. Waarom rammelt uw departement? De reden is heel eenvoudig: het fietsrouten netwerk is niet goed. Dat weten we al een hele tijd.

Op 8 mei 2008, net voor de verkiezingen, kwam u met het eerste rapport over de fietspaden in Vlaanderen. Daarin zegt u dat slechts 11 percent van de fietspaden in slechte staat is. U hebt daarvoor zelfs 6000 kilometer laten afrijden door ambtenaren van de dienst Wegen en Verkeer, met de fiets inderdaad, om de toestand van de fietspaden te laten controleren. Dit weekend zei u zelf dat slechts 23 percent van de 11.000 kilometer fietspaden in Vlaanderen in goede staat is. Dat zijn contrasterende cijfers.

In de vorige legislatuur realiseerde u het fietsvademeccum. Vandaag wilt u de Mobiliteitsraad (MORA) opdracht geven om terug te gaan bepalen wat een goed en wat een slecht fietspad is. Waar moeten al die studies voor dienen? Het is niet de eerste keer dat LDD al die studies aan de kaak stelt. Er worden constant studies uitgevoerd. Het zijn studies om de studies, en een nieuwe studie moet een oude vervangen.

Mevrouw de minister, we moeten echt iets gaan doen aan dit beleid. U bent degene die dat kan aanpakken. Het ligt niet aan de steden en gemeenten. U kunt het oplossen door de steden en gemeenten middelen te geven. We hebben het nog niet eens over de fietspaden in die steden en gemeenten. Dit gaat enkel nog maar over de fietspaden van de gewestwegen. De cijfers spreken voor zich. Sinds 2000 werd er tweederde van de begrote 350 miljoen euro niet benut. U kunt niet beweren dat dit goed bestuur is. Wat gaat u doen? Hoe snel gaat u het doen? Wanneer komt er eindelijk eens een initiatief dat onze infrastructuur aanpakt?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, sinds 2000 staat een budget van 350 miljoen euro ter beschikking voor de aanleg van nieuwe fietspaden en het herstel van bestaande. Uit de media heb ik vernomen dat er 265 miljoen euro tot op heden niet werd gebruikt. Van lokale mandatarissen heb ik vernomen dat de procedures voor het verkrijgen van de subsidies te omslachtig zijn. Er is nog heel veel werk in Vlaanderen aan de fietspaden, en voor de veiligheid van onze fietsers. U wilt de procedure hervormen, mevrouw de minister. Op welke manier? Binnen welk tijdsbestek?

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de heer Reekmans heeft het eigenlijk nog te zacht uitgedrukt. Hij zegt dat tweederde niet gebruikt werd, maar het is bijna drievierde. Van de 350 is er slechts 94 miljoen euro gebruikt. Er ligt 256 miljoen euro gereserveerd voor fietspaden. Mevrouw de minister, blijft dat bedrag gereserveerd? In tijden van besparing zou nogal eens de neiging kunnen ontstaan om dit ook binnen te halen.

Het feit dat 256 miljoen euro blijft liggen, is verbazingwekkend. Ik dacht dat we in Vlaanderen een krachtadig fietsbeleid voerden en dat er in de vorige legislatuur nogal wat initiatieven genomen werden. Als ik me niet vergis, ging het om een Fietsfonds, een Totaalplan Fiets en een Pendelplan, en hebben we recreatieve netwerken, functionele netwerken, modules, convenanten enzovoort. Er zijn dus ongelooflijk veel initiatieven, maar nu blijkt dat ze toch niet worden vertaald in fietspaden.

Dit verbaast me ook omdat dit al heel veel werd aangekaart door collega-parlementsleden. In de vorige legislatuur heeft vanuit onze fractie de heer Glorieux dit een aantal keren aangekaart, maar ook vanuit uw fractie heeft mevrouw Franssen dit meerdere keren aangekaart. Het probleem is dus gekend, maar toch zegt u dat u een inventaris wilt opmaken. Dat is niet nodig, het probleem is gekend en de procedures zijn loodzwaar, vooral het stukje dat over onteigening gaat, het aankoopcomité, want daar zijn wat moeilijkheden bij: de dossiers blijven er liggen. Een tweede probleem is natuurlijk dat het voor de gemeenten een loodzware opgave is om hierin tussen te komen.

Ik vraag me dus af of u nog een inventaris moet maken. Het probleem is gekend. Ik denk dat u maatregelen moet nemen op korte termijn.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dames en heren, ik heb net vernomen van de voorzitter dat ik zes minuten krijg om te antwoorden in plaats van twee, want drie maal twee is zes – ik kan goed rekenen. (*Gelach*)

Die zes minuten bieden me de gelegenheid om even het kader van het fietsbeleid te schetsen, want de heer Reekmans gooit een aantal cijfers op een hoopje, en ik heb daar wel begrip voor. In Vlaanderen is er, door samenwerking tussen de provincies, de gemeenten en de Vlaamse overheid, een vrij gebiedsdekkend bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk van 11.000 kilometer. Dat zijn dus niet noodzakelijk fietspaden, maar het is een fietsroutenetwerk. Daarvan is 40 procent eigendom van het Vlaamse Gewest, en 60 procent van de wegen waarlangs het fietsroutenetwerk loopt, zijn eigendom van de gemeenten. De provincies hebben geen aandeel meer, we hebben dat vorig jaar overgenomen.

De eerste vraag die daarbij rijst; is hoeveel percent van dat netwerk perfect in orde is. Het gaat dus niet altijd om fietspaden, heel veel wegen die tot het fietsroutenetwerk behoren, zijn landelijke weggetjes die ideaal zijn als functioneel fietspad. Een functioneel fietspad is een fietspad dat of een fietsweg die goed geschikt is voor woon-werkverkeer of om naar school te fietsen. Dat is de inventaris, als ik het heb over inventariseren, dan gaat het daarover: wat is de stand van zaken, hoeveel percent is perfect in orde?

Het klopt dat we een fietsvademeccum hebben, maar dat gaat vooral over de aanleg van een nieuw fietspad. De geschiktheid van een weg voor gemengd verkeer om groen te worden ingekleurd op het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk, werd, zeker op lokaal vlak, nog niet voldoende bekeken. Ik heb dit besproken met de provincies, de VVP, en die hebben de handschoen opgenomen om tegen halverwege volgend jaar, samen met de gemeenten, een perfecte screening te maken van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk voor wat de eigendom van de gemeenten betreft. Er zal worden bekeken wat de precieze stand van zaken is.

Voor de 40 procent die eigendom is van het Vlaamse Gewest, gaat het in heel veel gevallen over echte fietspaden, want bij een gewestweg voor gemengd verkeer moet meestal een fietspadproject gemaakt worden. Vorig jaar heb ik voor de eerste keer – en ik denk dat dat heel goed was – een inventaris laten maken van de staat van die fietspaden. Die inventaris bekijkt of een fietspad geschikt is, of er daar vuile dingen, zoals afval, zijn, en of er ingrepen of kleine onderhoudswerken nodig zijn. Dat is nodig omdat we merkten dat de controles tot drie, vier jaar geleden wel werden uitgevoerd, maar niet per fiets: men deed ze visueel, met de wagen. We merken nu dat het grote deel van de bestaande fietspaden vrij goed zijn en in de categorie ‘voldoende’ zitten, maar dat er in een aantal gevallen herstelwerken moeten gebeuren. Het gaat dus om een stand van zaken van de bestaande fietspaden.

Ik kom tot de communicatie van afgelopen weekend. Die had betrekking op een heel bijzondere categorie van fietspaden. Je hebt fietspaden die langs gewestwegen worden aangelegd, en waarvoor niet het gewest het initiatief neemt, maar wel de gemeente. Die procedure is jaren geleden uitgevonden, mijnheer Watteeuw. Minister-president Peeters heeft dat dan rechtgezet. In de jaren 2000 tot 2002 legde men dergelijke projecten heel gemakkelijk vast. Er waren onder meer nog geen mobiliteitsplannen. Men kreeg een vastlegging, maar de procedure was helemaal nog niet doorlopen. En dat is een belangrijk pijnpunt. Sinds 2007 kan dat niet meer. Als je zulke projecten hebt, gaat het over projecten waarvoor er al een projectnota is goedgekeurd en waarvan je dus weet dat het zal worden gerealiseerd. Met die oudere projecten is dat niet zo. We vinden nu zelfs dossiers waarbij het wellicht niet meer de bedoeling is om nog een fietspad aan te leggen, omdat er allerhande knelpunten zijn.

Er zijn echter ook een aantal objectieve problemen. Ik citeer er vier en zal meteen ook de oplossing meegeven. Het eerste probleem is de procedure. In 2007 hebben we een belangrijke vereenvoudiging gehad. Vroeger zat dat niet goed in elkaar en was het een ondoorzichtige procedure. Sinds 2007 is er pas vastlegging als er een projectnota is.

In 2007 hebben we ook het Fietsfonds gelanceerd. En daar zien we dat we nu al projecten gerealiseerd krijgen na nauwelijks twee jaar. Hoe komt dat? Als je een project realiseert met het Fietsfonds – een fietspad langs een gemeenteweg – leg je de middelen pas vast op het ogenblik dat de aanbesteding eraan komt. Nog later, dus. Je weet dus al zeker dat je je middelen nodig zult hebben. Dat is nog niet zo bij de module 13-projecten. Misschien kunnen we die wijziging nu nog aanbrengen, om zo nog zekerder te zijn dat er snel middelen worden vrijgemaakt.

Het tweede probleem is de combinatie met de rioleringswerken. Je hebt een aantal dossiers waarin de gemeente zeer ambitieus is. Men wil een fietspad aanleggen, maar er wordt een rioleringsproject aan gekoppeld. In de jaren 2003-2004 was er nog geen koppeling tussen de twee. Rioleringsprojecten hadden voorrang, waardoor je als gemeente soms niet boven aan de ranking raakte. Sinds twee jaar doen we dat anders en krijgen gecombineerde projecten voorrang. En we zien dat de dossiers zo gedeblokkeerd raken. Die oude dossiers van 2003 en 2004 zijn echter nog niet op die manier gedeblokkeerd kunnen worden.

Het derde probleem zijn inderdaad de onteigeningen. Maar ook op dat vlak zien we dat het regeerakkoord een duidelijke kapstok bevat. Er staat een passage in die stelt dat we gaan kijken of het kan via een versnelde grondinname en of we op die manier deblokkingen kunnen veroorzaken. Er is ook de piste, die hier in het verleden trouwens al eens gelanceerd is, om nauwer samen te werken met landmeters. Ik verwacht daar in de komende maanden duidelijkheid over.

Een laatste bemerking betreft de procedure zelf. Het klopt dat de doorlooptijd ook vandaag nog te lang is. Een gemeente die een fietspad wil aanleggen langs een gewestweg, moet nu eerst een oriëntatienota maken, wat anderhalf à twee jaar duurt. Dan volgt nog een projectnota, wat nog eens anderhalf à twee jaar duurt. Dat is goed, als je nog moet beslissen of er een fietspad komt langs beide kanten, dan wel een dubbelrichtingsfietspad aan één kant. Maar dat is slecht in dossiers waarin het eigenlijk evident is hoe je het moet doen. En bij al die dossiers moet het mijns inziens mogelijk zijn om de procedure met de helft in te korten en die twee fases te vervangen door één fase. Ook dat wordt nu besproken met de VVSG en de VVP.

De heer Peter Reekmans: Mevrouw de minister, elke keer als ik een interpellatie tot u richt, zegt u dat ik nieuw ben in het parlement en het dus niet weet van de vorige legislatuur. Vandaag zegt u dat ik niet goed weet waarover het gaat. Ook al zou ik het zelf niet weten, ik ben gezegend met excellente medewerkers, mevrouw de minister. Maar ik weet wel degelijk waarover het gaat.

U hebt vandaag zelf een mistgordijn opgetrokken, want u haalt er nu de dossiers van de gemeenten bij. Maar daar heb ik het niet over. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Ik weet wel degelijk waarover het gaat, mijnheer Decaluwe.

De module 11 en de module 13, daar wil ik het eens over hebben. Met onze gemeente hebben we ingetekend op module 11. Op het grondgebied van Glabbeek krijgen we dus een nieuw fietspad. Het is een gewestweg. De gemeenten die niet aansluiten, krijgen geen fietspad.

Daar zit het grote probleem, mevrouw de minister. U moet vanuit het gewest het initiatief nemen om fietspaden te vernieuwen langs de hele gewestweg. Uiteraard duurt het vandaag lang nu de gemeentes het initiatief moeten nemen. Binnen vijf jaar zult u het budget nog steeds niet hebben opgemaakt als u zelf geen initiatieven neemt. Dat neemt LDD de Vlaamse Regering en u als bevoegde minister kwalijk. U moet meer initiatief nemen. Dat is pas een toonbeeld van goed bestuur in Vlaanderen.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Mevrouw de minister, ik had het graag nog even over de gemeenteddossiers gehad. U zegt dat de huidige procedure te lang is. Ik ben blij dat u de bedoeling hebt om de duur voor de oriëntatie- en projectdossiers te halveren. Liever had ik

wel concreet gehoord welke termijn u het maximum vindt voor eenvoudige dossiers. U hebt het ook over de geblokkeerde dossiers die al vele jaren lopen. Ik ben blij dat u zegt dat u die zult aanpakken. Ik zal dat opvolgen. Ik hoop dat u er werk van zult maken.

De heer Filip Watteeuw: Mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord. De heer Reekmans heeft in zijn stijl vrij harde woorden gezegd, maar uiteindelijk heeft hij wel gelijk dat het Vlaamse Gewest de zaken in handen moeten nemen. Het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) moet zelf meer initiatief nemen. Het laten aanbrenge van fietspaden langs gewestwegen door gemeenten is geen succes geworden. We moeten daarvan af. Het is geen goede zaak.

U hebt volkomen gelijk in wat u zegt over het verkorten van procedures. Dat moet inderdaad gebeuren. Als het gaat over onteigeningsprocedures, lijkt het mij duidelijk dat dit volledig naar de gewesten moet komen. In afwachting daarvan – want dat kan lang duren als we moeten wachten op een staats hervorming – moet er van u een initiatief komen om met de betrokken federale overheid een samenwerking op poten te zetten zodat de procedure ook voor de onteigening sneller kan gaan. Daar stropt het momenteel ongelofelijk.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik kijk naar de partijen die jaren geleden aan de macht waren. Mijnheer Watteeuw, toen was er vooral veel perceptie en weinig realisatie. Er is nooit zoveel gecommuniceerd over fietspaden als in de periode 1999-2004, maar er zijn er nooit zo weinig gerealiseerd. Geen 10 kilometer op vijf jaar!

Intussen zijn er aanpassingen gebeurd. Het convenantenbeleid is aangepast. Er is een Fietsfonds. Er zijn punten gerealiseerd. Mijnheer Reekmans, ik heb goed geluisterd. Bepaalde dingen die u zegt zijn juist, andere niet. U haalt dingen door elkaar. *(Opmerkingen van de heer Reekmans)*

Mevrouw de minister heeft perfect geantwoord dat er inderdaad op een bepaald luik een probleem is en dat er nu hard gewerkt wordt om dat effectief te doen. In 2001 en 2002 was er 60 en 54 procent onbenut. Het is een oud probleem.

Ik heb nog een bijkomende vraag en sluit me op dat vlak aan bij wat de heer Watteeuw vraagt. Er zijn voor de problematiek van de onteigeningen al inspanningen gedaan op Vlaams niveau. Zelfs de heer Stevaert heeft daarvoor destijds pogingen gedaan, nog gerefereerd naar het oude Dijkendecreet. Dat is uiteindelijk niet doorgegaan. Misschien kan er toch met de federale regering worden bekeken hoe, in afwachting, een en ander beter op elkaar kan worden afgestemd.

Mevrouw de minister, u zet samen met uw voorganger, minister-president Peeters, dingen recht. Maar op twee, drie jaar kan men niet rechtzetten wat men vijf jaar verkeerd heeft gedaan. *(Opmerkingen van de heer Reekmans)*

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik heb over dit onderwerp ook een vraag om uitleg ingediend. Dit onderwerp is een debat waard, en ik hoop dat we in de commissie daar tijd voor vrijmaken. Hier wil ik een paar woorden zeggen over het laatste punt van de minister: over de doorlooptijd van de procedures. In de krant van vandaag staat een interview met de burgemeester van Gent. Hij doet een gelijkaardig beklag: een project aan de Brugse Poort dat negen jaar geleden op stapel is gezet, is nog altijd niet afgewerkt. Dat is in grote mate het gevolg van de lange doorlooptijd van de procedures. Daar knelt het schoentje heel vaak. Er zetelen hier genoeg burgemeesters en schepenen die dat al in concreto hebben meegemaakt.

Ik roep dus op om in alle rust en sereniteit na te gaan hoe we belangrijke procedures kunnen inkorten, precies om aangekondigde projecten ook op relatief korte termijn te kunnen realiseren. Niets is immers zo frustrerend, voor beleidsmakers maar ook voor burgers, dat

men zaken aankondigt, er geldt ter beschikking is maar dat de procedures zo lang aanslepen dat er uiteindelijk weinig of niets van in huis komt.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Ik heb een paar opmerkingen. Mevrouw de minister, het kan ook dat onmiddellijk duidelijk is dat een dubbel fietspad langs één kant van de weg kan worden aangelegd. Soms is het niet nodig om gedurende een paar jaar de zaak te bestuderen. Ik noteer dat u de formaliteiten wilt versoepelen. Ik kijk ernaar uit, want dat zou al veel problemen wegwerken. Verder zou het nuttig zijn uw ambtenaren te zeggen dat er wel degelijk geld is. Soms krijgen we in discussies met hen de indruk dat er nog prioriteiten moeten worden gesteld en dat we nog moeten aantonen dat een fietspad langs een openbare weg onder beheer van de Vlaamse overheid echt wel noodzakelijk is. En ook enige inschikkelijkheid vanwege de ambtenarij kan de afhandeling van de dossiers vergemakkelijken. Ten slotte nog dit: als u echt niet weet wat u met de centen moet aanvangen, dan kunt u ze misschien gewoon doorsluizen naar de gemeenten, zij weten er wel raad mee.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik denk dat de afgelopen jaren veel inspanningen zijn geleverd ten voordele van het fietsbeleid. Dat is positief. Maar ik geef een voorbeeld uit eigen ervaring. We kondigen inmiddels al tien jaar aan dat er bij ons, op een gewestweg, een fietspad komt. De zaak zit vast bij het aankoopcomité. Er zijn honderd eigenaars betrokken partij. Er is een federaal luik aan die zaak. Ingaand op de suggestie van de heer Watteeuw zou ik willen vragen om met dat niveau na te gaan hoe dat kan worden versneld. Het is onverantwoord dat we al tien jaar een fietspad langs die gevaarlijke weg aankondigen en dat het dossier bijna elke maand op de gemeenteraadszitting ter bespreking voorligt, maar de realisatie uitblijft. Het schoentje knelt vaak bij het aankoopcomité.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer Decaluwe, ik heb erg veel moeite met uw tussenkomst. Waarom zijn er zo weinig gemeenten die voortuintjes onteigenen? Dat is een delicate kwestie. Uw partij is in heel veel gemeenten vertegenwoordigd, maar toch gebeurt dat te weinig. Er loopt iets fundamenteels mis. Op lokaal niveau onteigenen is lastig. Veel gemeentebesturen hebben de moed niet om dat te doen. Er is een fundamentele oplossing nodig. *(Rumoer. Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Reekmans, ik ben ontgoocheld. U hebt zelf gezegd dat ik verschillende cijfers hanteer. Ik leg mijn cijfers uit en u verwijt me dat ik mijn cijfers uitleg. Dat is heel vreemd. Ik heb geprobeerd u in een notendop het kader te schetsen van mijn beleid. Ik hoop dat dit thema nog uitgebreid aan bod zal komen naar aanleiding van de beleidsnota. Dit moet worden verdiept, want er ging maar één actuele vraag en twee vragen om uitleg over.

Ik ga akkoord met de mensen die zeggen dat de administratie zelf initiatief moet nemen. Het gebeurt ook, maar misschien niet genoeg. Ik ga niet akkoord om vandaag zomaar te zeggen dat we al die convenants in de vuilbak moeten gooien. Er zijn veel gemeenten die goede projecten hebben, die initiatief willen nemen en sterk geïnteresseerd zijn in zo'n samenwerking. We moeten de procedure inderdaad verkorten op een aantal punten, maar we moeten ook bereid zijn om ten bate van het fietsbeleid eieren te breken. Dat betekent dat als een fietspad langs een natuurgebied of een waterweg loopt, we ruimtelijk de keuze moeten durven maken om het daar aan te leggen. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Mijnheer Reekmans, u hebt nu één minuut om uw slotopmerkingen te maken.

De heer Peter Reekmans: Mevrouw de minister, ik hoor u graag spreken over eieren breken en omeletten bakken, maar als ik zie met hoeveel hevigheid en daadkracht de CD&V-fractie

op dit onderwerp ageert, dan zeg ik, collega's, begin de fietspaden aan te pakken in uw eigen gemeente. U voert het beleid in het merendeel van de Vlaamse gemeenten, waar wacht u op om dat goed bestuur uit te dragen en de fietspaden te vernieuwen? *(Opmerkingen bij CD&V)*

Mijnheer Decaluwe, u bent blijkbaar de voorbije vijf jaar vergeten. Bij mijn weten zat uw partij de voorbije vijf jaar in de meerderheid. Ik heb weinig fietspaden gezien, buiten de vademecums. U corrigeert mij als ik iets verkeerd zeg. Ik heb dat van u geleerd. Ik ga die wijze les doortrekken.

Mevrouw de minister, u hebt in 2008 honderden ambtenaren van de dienst Wegen en Verkeer ingezet om de fietspaden per fiets te berijden. Zet in 2009 die ambtenaren in om de dossiers voor te bereiden en uit te voeren, en het zal snel in orde komen. *(Applaus bij LDD)*

Mevrouw Gwenny De Vroe: Ik concludeer dat de steden en gemeenten aan het springen zijn om van die subsidies gebruik te maken. Ik hoop dat u woord houdt en snel werk maakt van de verkorte procedures. Mijn fractie zal het opvolgen. Ik wens u veel succes toe en ben bereid om mee te werken. *(Applaus bij CD&V, Open VLD en Groen!)*

De heer Filip Watteuw: Mijn fractie wil vooral dat het vooruitgaat voor de fietsers. De fietsers hebben al lang genoeg gewacht om enig fietscomfort te krijgen. Wij willen dat het vooruitgaat. Als u nieuwe stappen zet, dan zullen wij u daarin ondersteunen. Laat dat duidelijk zijn.

We hopen alleen dat het niet blijft bij een aankondigingsbeleid. We hebben dat in de vorige legislatuur iets te veel gezien. Ik hoop dat u dingen realiseert.

Mijnheer Decaluwe, enige aandacht voor de fietsers is iets van het begin van de jaren zeventig. Dat is veertig jaar geleden. In die veertig jaar moet u mij eens zeggen hoelang uw partij in de regering zat. U verwijst altijd naar de vijf jaar paars-groen, maar uw partij zat 35 jaar in de regering. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

U hebt heel veel laten liggen. Ik vraag me af of u eigenlijk af en toe eens met de fiets rijdt. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Collega's, we nemen een korte pauze.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.46 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.59 uur.*

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de achterstand in de uitbetaling van huursubsidies aan sociale verhuurkantoren door Wonen Vlaanderen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Lieten.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw de minister, sociale verhuurkantoren (SVK's) zijn instrumenten in het sociaal woonbeleid die CD&V de voorbije jaren altijd heeft ondersteund. Ze zijn ook een middel om de privé-eigenaars in Vlaanderen te overtuigen om hun woning in verhuur te geven aan sociale verhuurkantoren.

Tijdens de vorige legislatuur is beslist om huursubsidies via de SVK's te laten toestromen. Dat was een groot succes. Er was ook een toename van het aantal woningen. Ik was bijzonder verrast toen ik eergisteren het bericht kreeg van een aantal SVK's dat blijkbaar sinds april de huursubsidies door Vlaanderen niet meer worden doorgestort. Een belangrijk gevolg is dat men deze maand het personeel heeft moeten opzeggen. Een ander gevolg is dat de eigenaars hun huurgelden niet zullen ontvangen. Wanneer we een woonbeleid willen voeren, moet blijvend geïnvesteerd worden in de huurproblematiek. We moeten privé-eigenaars blijven motiveren om hun woningen ter beschikking te stellen. Een grote troef voor de eigenaars was tot nu toe dat zij zeker waren dat ze elke maand huurgeld kregen voor hun woning.

Mevrouw de minister, wat is de reden hiervoor? Normaal gezien moet na drie maanden de huursubsidie worden uitgekeerd. We zijn nu bijna half oktober en die huursubsidies zijn er nog altijd niet. Ik vind het erg jammer voor de mensen die hun opzeg hebben gekregen. Wat is de reden hiervoor en op welke korte termijn kan dit worden rechtgezet?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: De huursubsidie wordt door Wonen Vlaanderen uitgekeerd aan de sociale verhuurkantoren. De SVK's gebruiken de huursubsidies samen met de huurgelden die zij krijgen van de huurders, om de eigenaars te betalen. Die huursubsidies aan sociale verhuurkantoren worden vooruitbetaald. Voor de maanden juni, juli en augustus werden de huursubsidies in mei betaald. Dat betekent dat de sociale verhuurkantoren op geen enkele manier moeten prefinancieren.

Er is een probleem dat wordt veroorzaakt door twee feiten die negatief op elkaar inwerken. Het eerste is de overschakeling op een nieuw informaticasysteem, waardoor er tijdelijk vertraging is opgelopen in verband met de huursubsidies voor september, oktober en november. Die worden pas nu uitbetaald.

Het tweede probleem is van een andere orde. Er is een aantal dossiers waarbij mensen al bijna twee jaar huursubsidie krijgen. In de reglementering staat dat na twee jaar wordt nagegaan of die mensen nog aan de inkomensvoorwaarden voldoen om huursubsidies te krijgen. Die informatie is afkomstig van de Federale Overheidsdienst Financiën. Nu blijkt er een discrepantie te bestaan tussen de informatie van Financiën enerzijds en de identificatiegegevens van de mensen die recht hebben op huursubsidies anderzijds. Met andere woorden, voor heel wat mensen die recht hebben op een huursubsidie zijn er nog geen informatiegegevens van Financiën aangeleverd. Die mensen hebben om een of andere reden hun belastingaangifte niet gedaan of kunnen niet getraceerd worden.

Een maand geleden ging het om 200 dossiers. Ondertussen is die achterstand verminderd met 50 dossiers. Er blijven dus nog 150 dossiers over waarvoor op een andere manier informatie moet verkregen worden over de inkomstenstoestand van die mensen, waarbij opnieuw overleg moet worden gepleegd met Financiën om te zien of er geen fouten zijn gemaakt. De dienst heeft me verzekerd dat de achterstand voor de resterende 150 dossiers deze maand en de eerste weken van november wordt weggewerkt.

Mevrouw Heeren, ik wil het probleem dat u stelt, reduceren tot die 150 dossiers. Ik verzeker u dat het probleem bekend is en dat de nodige acties werden ondernomen om die achterstand weg te werken.

Mevrouw Veerle Heeren: We hebben sociale verhuurkantoren destijds niet opgericht om reserves op te bouwen. Sociale verhuurkantoren hebben bijna geen reserves. Dat is ook niet hun doel. Het resultaat is wel dat personeel in opzeg wordt geplaatst.

Minister Ingrid Lieten: Dat is niet waar.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik heb de bewijzen. Ik wil ze u overmaken. Ik zou erop willen aandringen dat het deze maand kan worden rechtgezet, zodat niet alleen het personeel van verschillende sociale verhuurkantoren in Vlaanderen maar ook eigenaars weten dat ze de

garantie hebben dat ze de huurgelden ontvangen. Want dat was natuurlijk het interessante aan het systeem. We zullen de volgende jaren die debatten in de commissie nog wel voeren. De vraag is op welke manier een privé-eigenaar gemotiveerd kan worden om zijn woning niet te verkopen, maar ter beschikking te stellen en ervoor te zorgen dat kwetsbare mensen in onze samenleving die niet terecht kunnen in de sociale woningbouw via sociale verhuurkantoren die woning kunnen hebben. Als ik het regeerakkoord erop nalees, dan denk ik dat we het erover eens zijn dat zowel SVK's als huursubsidies twee belangrijke middelen zijn om te investeren in het sociale woonbeleid.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de minister, ik wil u feliciteren met de manier waarop u dit dossier hebt behandeld. U kunt goed antwoorden, zonder gebruik te maken van papieren. Ik heb de indruk dat u het dossier meer dan kent. In het debat van vandaag is er echter iets dat me frappeert. Aan de ene kant is er CD&V en mevrouw Heeren, die zegt dat de toestand dramatisch is en dat SVK's mensen zullen moeten ontslaan. Aan de andere kant is er uw verklaring. U zegt dat het over 200 of 150 dossiers gaat. Als er heel goed wordt gewerkt, blijven er misschien een vijftigtal dossiers over. U zegt dus dat de toestand helemaal niet dramatisch is.

Mevrouw Heeren, we moeten daarover toch eens uitsluitel krijgen. Van twee zaken een: ofwel is de toestand dramatisch, ofwel is ze dat niet. Misschien kunnen we dat in de commissie uitklaren. Mevrouw de minister, ik ga ervan uit dat u, zeker als sp.a-minister, een voorstander blijft van het instrument van de huursubsidie. Want er zijn weinig punten waarover we elkaar vinden, maar dat is er een van. Ik hoop dat u dat instrument in zeer goede orde zult blijven beheren.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik kan me alleen maar aansluiten bij de alerte houding van mevrouw Heeren. Als deze zaak niet deftig, correct en goed wordt opgevolgd, bestaat het risico dat potentiële verhuurders in de toekomst volledig afhaken. We weten al hoe moeilijk het is ze te overtuigen hun woning ter beschikking te stellen van een SVK. Als dat niet zou worden opgevolgd – en ik reken er wel op dat dat wel gebeurt –, wordt dat in de toekomst nog moeilijker.

Minister Ingrid Lieten: Ik denk dat we het over de grond van de zaak eens zijn. Het systeem is goed en werkt ook goed. Ik probeer een heel duidelijk en eerlijk antwoord te geven op het feit dat er operationeel een aantal problemen zijn. Die zijn volgens mij minder ernstig dan mevrouw Heeren meent. Niettemin moeten ze worden aangepakt. Dat gebeurt ook.

De sociale verhuurkantoren krijgen voor al hun huurders op voorhand de huursubsidie uitbetaald voor de drie maanden die volgen. Daardoor moeten ze zeker niet overgaan tot prefinanciering, wel integendeel. Ze krijgen die gelden. Voor een aantal van die huurders voor wie er problemen zijn om de juiste inkomenssituatie vast te krijgen, hebben ze die gelden nog niet gekregen. Die achterstand slaat op een 150-tal dossiers voor heel Vlaanderen. Die achterstand wordt weggewerkt. Ik denk niet dat die achterstand dermate dramatisch is dat eigenaars of personeel niet zouden betaald worden.

Laten we trouwens eerlijk zijn: Wonen Vlaanderen en de sociale verhuurkantoren wonen niet op een andere planeet. Er is een dialoog en de mogelijkheid bestaat dergelijke situaties aan te kaarten.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw de minister, ik heb dat echt niet uit mijn duim gezogen. De sociale verhuurkantoren hebben gisteren en eergisteren zelf met mij contact opgenomen om te zeggen dat ze personeel in opzeg moesten zetten en dat ik dat toch eens moest aankaarten. Nu kan het zijn dat van die 150 dossiers er een grote concentratie is in een aantal sociale verhuurkantoren in Vlaanderen. Maar ik vind toch in ieder geval dat dit niet kan, niet

ten aanzien van de eigenaars maar ook niet ten aanzien van de huurders en van het sociaal verhuurkantoor.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de verklaringen van diverse regeringsleden betreffende het gevolg dat de Vlaamse Regering zal geven aan de uitslag van de Antwerpse volksraadpleging van 18 oktober over het BAM-tracé voor de Oosterweelverbinding

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister-president, het referendum over de Lange Wapper vindt pas zondag plaats maar nu al is er hommeles over binnen de Vlaamse Regering. We wisten al langer dat er onenigheid was over de inhoud maar ook over de interpretatie van het referendum. Met betrekking tot de inhoud zegt N-VA-voorzitter Bart De Wever zich dood te ergeren – vooral niet doen, mijnheer De Wever – aan het bochtenwerk van de sp.a. Wat de interpretatie van het referendum betreft, hangt het er een beetje van af welke minister spreekt. Minister Crevits zei indertijd dat ze het advies van de stad niet klakkeloos zou overnemen. U zei dat u rekening zou houden met de uitslag van het referendum maar dat u zich er vooral niet op zou vastpinnen. En dan kwamen natuurlijk ook nog eens de socialisten om het hoekje kijken, eerst in De Morgen en daarna in De Standaard. Minister Lieten, vroeger nog lid van de raad van bestuur van BAM en nu zich ontpoppend als een vurige tegenstandster van de Lange Wapperbrug, zei dat indien Antwerpen ja stemt op 18 oktober, de brug er komt en dat indien Antwerpen neen stemt, de brug er niet komt. Het gebeurt wel meer bij de socialisten dat men bochten van 180 graden neemt. Mevrouw Lieten, uw antwoord had in elk geval het voordeel van de duidelijkheid.

Vrijdag, nadat de kakofonie totaal was geworden, hebt u een communicatiestop uitgevaardigd. Nu is mijn vraag aan u, mijnheer de minister-president: wat wordt het nu? Wordt het, zoals mevrouw Lieten zegt, ja is ja voor de kiezer maar ook voor de Vlaamse Regering, en neen is neen? Of wordt het eerder wat minister Crevits en in feite ook u willen: we gaan er rekening mee houden voor de schone schijn, en we zullen er dan wel onze eigen interpretatie aan geven? Dat heet dan in uw taal: “u er niet op vastpinnen”. Wat is nu de interpretatie die u aan dit referendum zult geven na de uitdrukkelijke uitspraak van de Antwerpenaren volgende zondag?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal hopenlijk de heer Dewinter uit zijn twijfel kunnen verlossen.

Ten eerste heeft de nieuwe Vlaamse Regering de beslissing van 28 maart 2009 herbevestigd. In die beslissing van de vorige Vlaamse Regering staat dat de Vlaamse Regering het advies van de stad Antwerpen zal afwachten en dat ze met dat advies een beslissing in dit dossier zal nemen.

Ten tweede hebben wij vrijdag in de Vlaamse Regering de zaak even besproken. Dan werd gecommuniceerd – en u verwijst daarnaar – dat wij nog eens, de beslissing van 28 maart 2009 indachtig, onderstrepen dat de Vlaamse Regering na de volksraadpleging – dat is de juiste benaming – en nadat ze het advies zal hebben ontvangen, een beslissing zal nemen. Vooral dat laatste: het advies waar al of niet de resultaten van de volksraadpleging zullen in opgenomen worden – maar dat is de bevoegdheid van het college en de stad Antwerpen. Er

werd ook gecommuniceerd dat, om de sereniteit van het debat positief te beïnvloeden, de Vlaamse Regering daarover geen uitspraken zal doen.

Ten slotte heeft deze decreetgever gezegd – maar dat weet u ook – dat volksraadplegingen niet bindend zijn. Ik citeer gewoon wat staat in het decreet dat hier is goedgekeurd.

Mijnheer Dewinter, ik zal de daad bij het woord voegen en de sereniteit indachtig blijven. Dit is het antwoord dat ik u kan geven.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer de voorzitter, eigenlijk heeft de minister-president precies het antwoord gegeven dat ik had verwacht. Hij heeft namelijk geen antwoord gegeven. *(Rumoer)*

Het is trouwens om die reden dat we zelf geen actuele vraag hebben gesteld, maar een voorstel van resolutie hebben ingediend. We voeren de mobiliteit hoog in het vaandel. We voeren eveneens, met alle blutsen en builen, de directe democratie hoog in het vaandel.

Zoals hier al is verklaard, hebben we de afgelopen weken verschillende verklaringen gehoord. Schepen Van Peel heeft verklaard dat op het Antwerps niveau, laat staan op het Vlaams niveau, geen rekening met de uitslag van het referendum zal worden gehouden. Minister Lieten heeft verklaard dat de Vlaamse Regering daar wel rekening mee zal houden. Volgens de heer De Wever gaat het om een majeur politiek feit, wat dit ook moge betekenen.

LDD vraagt duidelijkheid. Is het voor de Antwerpenaren zondag de moeite uit hun bed te komen en te gaan stemmen? Ik weet dat er verschillende tegenwerpingen zijn. Er is geen bindend juridisch karakter. De kiesomschrijving is misschien niet helemaal correct. Daar had de Vlaamse Regering dan maar eerder aan moeten denken. De Vlaamse Regering heeft het licht op groen gezet en de burger gevraagd zich zondagochtend naar het stemlokaal te begeven.

We moeten dit respecteren. Aangezien het juridisch niet-bindend is, zou ik de minister-president willen vragen of de uitslag van het referendum voor hem politiek of moreel bindend is. We willen hier vandaag een duidelijk standpunt van alle partijen in het Vlaams Parlement horen.

Indien de minister-president meteen of tijdens de behandeling van het voorstel van resolutie ‘ja’ zou antwoorden, roepen we alle Antwerpenaren en in het bijzonder onze kiezers op om te gaan stemmen. Indien het antwoord van de minister-president ‘neen’ zou zijn, zou ik hen willen zeggen dat ze thuis kunnen blijven. Dat is dan jammer van die 800.000 euro.

Wat mij betreft, kan het antwoord ‘neen’ zijn. De minister-president kan duidelijke redenen hebben om er geen rekening mee te houden. Hij kan zich hiervoor, bijvoorbeeld, op de juridische aspecten of op een lage opkomst van maar 10 percent baseren. Mij maakt het niet uit wat het antwoord net is. Hij moet duidelijkheid creëren. Zal hij de Antwerpenaren al dan niet volgen? *(Applaus bij LDD)*

De voorzitter: Mijnheer Vereeck, ik wil even iets verduidelijken. U hebt vorige week opmerkingen gemaakt over ministers die papieren gebruikten. Ik stel vast dat u net een tekst hebt voorgelezen. Dat is niet de bedoeling. Tot nu toe heeft iedereen zich gehouden aan de regel dat geen papier wordt gebruikt. *(Rumoer)*

De heer Lode Vereeck: Mijnheer de voorzitter, dat klopt niet. De hele assemblee geeft mij gelijk. *(Rumoer)*

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de voorzitter, sta me toe u ook even de les te wijzen. Na de minister komt eerst de vraagsteller aan bod. Daarna volgen de andere leden.

Mijnheer de minister-president, u gedraagt zich als een pyromaan die naderhand brandweerman wil zijn. Uw minister hebben allerlei uitspraken over de interpretatie van het referendum gedaan. U hebt vorige vrijdag verklaard dat iedereen moest ophouden en dat er niet langer over het referendum mocht worden gecommuniceerd. Het zijn nochtans voornamelijk uw partijgenoten die, samen met een aantal leden van Open Vld, bewust allerlei uitspraken hebben gedaan.

Uiteindelijk hebben deze mensen slechts één doel voor ogen: ze willen de Antwerpse kiezers demotiveren om aan het referendum deel te nemen. De strategie die hierachter schuilt, is zeer duidelijk. We weten dat de tegenstemmen het allicht zullen halen. De voorstanders, in het bijzonder de betrokken politici, vertellen de kiezer dan maar dat met de uitslag van het referendum geen rekening zal worden gehouden. Het gevolg is dat de kiezer denkt dat hij beter in zijn bed kan blijven liggen. Ik mag de kiezer op dit vlak geen gelijk geven, maar ik heb alle begrip voor zijn ontgoocheling en zijn demotivatie.

Ik vind het spijtig dat ministers, uzelf op kop, weigeren zich bij de uitslag van een referendum neer te leggen. Louter decretaal gezien, hebt u gelijk. Het referendum heeft geen bindend karakter. Het is, na de referenda in Gent en in Lier, een van de eerste keren dat een zo groot referendum wordt georganiseerd. Dit zou een hoogmis van de politiek moeten zijn. Hoewel u decretaal anders kunt, hebt u moreel gezien eigenlijk geen keuze. U moet zich neerleggen bij het oordeel van de kiezer en de wil van het volk respecteren.

Ik had gehoopt dat u een dergelijke houding zou aannemen, enkele dagen voor dit belangrijke referendum. Dat is niet het geval. U hebt me ontgoocheld, niet alleen als minister-president, maar ook als democraat. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik heb hier een citaat van de heer Dewinter uit De Standaard waarin hij het heeft over het instrument referendum: "Die actieve burgers hebben het instrument als breekijzer moeten gebruiken om binnen te breken in wat tot dan een zeer gesloten en technocratische besluitvorming was geweest."

Ik vind dat de mensen die het referendum hebben afgedwongen ontzettend veel hebben bereikt, en dit strekt hen tot eer. Sindsdien zijn het BAM-dossier en de Oosterweelverbinding in een stroomversnelling gekomen en is er zicht gekomen op alternatieven. Het heeft het debat aangezwengeld.

Wat wij betreuren en wat ik persoonlijk ook betreur, is dat dit referendum nu wordt gepresenteerd als het sluitstuk van een besluitvorming en eigenlijk moet het het begin zijn. Het beleid had hier zelf stappen moeten zetten om de inspraak te organiseren en niet moeten wachten, na alle mist die gespuid was en na alle non-communicatie van BAM en na al het geld dat is uitgegeven om die non-communicatie gestalte te geven, om de Antwerpenaren beter te betrekken.

U hebt gelijk dat het decreet het niet wettelijk bindend maakt. Maar voor Groen! is het duidelijk dat het wel moreel en politiek bindend is. Als men het instrument referendum gebruikt, wat een volksraadpleging is en een serieus beleidsinstrument is, dan moet men dat absoluut au sérieux nemen.

Groen! wil dat doen in twee richtingen. We hebben de Vlaamse Regering bezig gezien de voorbije weken. Volgens ons gaf ze een onduidelijk en verdeeld signaal aan de Antwerpenaren. We verwachten dat iemand, namens de hele regering, heel duidelijk aan alle Antwerpenaren zegt wat er met hun stem en hun inbreng zal gebeuren. Dat lijkt me ontzettend belangrijk voor de democratie en voor de besluitvorming in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer Dewinter, ik zal beginnen met u uit uw lijden te verlossen. Als er één ding voor liberalen al heilig kan worden genoemd, dan is het wel een volksraadpleging. (*Gelach*)

Lach maar. Trouwens, de eerste volksraadpleging die in Antwerpen ooit is georganiseerd, was georganiseerd door Van Rijswijck, een liberale burgemeester. Even de geschiedenis opfrissen.

Men kan moeilijk een volksraadpleging organiseren en dan nadien zeggen dat men er geen rekening mee zal houden. Nogmaals voor alle duidelijkheid: een ja is een ja, een neen is een neen. We zullen dan ook de voorliggende resolutie van Lijst Dedecker steunen.

Mocht het zondag een neen worden, dan is het dossier niet ten einde. We willen dan ook een dubbele oproep doen aan de Vlaamse Regering: hou absoluut rekening met de uitslag van de volksraadpleging, maar maak, bij een neen, spoedig werk of een doorstart voor een oplossing voor de mobiliteitsproblemen in Antwerpen. Laten we dan hopen dat die spoedige doorstart niet zal leiden tot een oplossing in 2021.

De voorzitter: Ik wil ten behoeve van de leden voorlezen wat in het reglement staat. Als de voorzitter het reglement niet volgt, dan ontstaat er willekeur en dan krijgen we grote problemen in dit parlement.

In het reglement staat: “Nadat een antwoord gegeven is geworden door de minister” – in dit geval de minister-president – “hebben eerst de vraagsteller en vervolgens nog vijf aansluitende leden de mogelijkheid een extra vraag te stellen”. Dus vijf aansluitende leden ten hoogste.

Nadat de heer Dewinter zijn repliek had gegeven, heb ik heel duidelijk gevraagd – mevrouw Vanderpoorten deed dat ook – wie er nog het woord wou vragen. Toen ik de zaal rondkeek, staken er twee of drie hun vinger op. Nu begint iedereen zich in dit debat te moeien. Ofwel spreken we deze spelregel af en houden we ons eraan, ofwel niet. Ik wens er me als voorzitter aan te houden. Als we die spelregels in acht nemen, dan kan de vergadering veel vlotter verlopen.

Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dit parlement heeft van niemand lessen te leren in democratische besluitvorming. Dat gebeurt hier elke dag. De Vlaamse Regering zal met heel veel overweging en zeer zorgvuldig het advies dat we inwachten van de stad Antwerpen, in de besluitvorming meenemen. Op dit moment is er een referendum met handtekeningen dat zal worden georganiseerd. Dat zal ook heel belangrijk zijn voor het advies dat de stad ons zal bezorgen. Als we dat advies gekregen hebben, zal de Vlaamse Regering daarover een beslissing nemen, rekening houdende met een aantal opmerkingen die hier zijn geformuleerd.

Mijnheer Vereeck, op dit moment wachten wij af wat het advies van de stad Antwerpen zal zijn. De Vlaamse Regering zal zeer zorgvuldig rekening houden met alle elementen die dat advies bevat.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister-president, opnieuw ontvlucht u uw democratische verantwoordelijkheid. Ik weet hoe groot uw engagement is in dit dossier. Ik weet hoe zwaar u weegt en vooral hoe zwaar u hebt proberen te wegen op dit dossier de voorbije weken en maanden. U hebt al uw politiek gewicht als minister-president ingezet. Ik kijk naar de burgemeester van Antwerpen die voor een keer – *une fois n'est pas coutume* – in hetzelfde kamp als wij is terechtgekomen, tot zijn eigen grote verbazing wellicht. Ik weet ook hoe groot de druk is geweest op het Antwerpse college en de meerderheidspartijen om hen ertoe te bewegen om toch maar op de een of andere manier, met of zonder referendum, voor of na een referendum, die Lange Wapper uiteindelijk gestalte te geven. Daarom begrijp ik de houding die u vandaag aanneemt. U had liever geen referendum. Dat referendum geneert, het

is vervelend. U hebt zelfs het woord referendum niet uitgesproken. U krijgt het woord referendum zelfs niet over uw lippen. U zegt dat u gaat kijken wat het advies is van de stad en dat u wel zult zien wat u dan gaat doen. U wilt zich daar niet op vastpinnen. In plaats van hier nu een keer, vijf dagen voor het referendum, klaar en duidelijk aan iedere kiezer te zeggen, zoals minister Lieten, uw viceminister-president, het heeft voorgedaan in De Morgen en in De Standaard, dat als de kiezer stemt voor de Lange Wapper, hij er komt, en als de kiezer stemt tegen de Lange Wapper, hij er niet komt. Dat is duidelijkheid. Al de rest is ronddepotdraaijerij. (*Applaus bij het Vlaams Belang en LDD*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Lode Vereeck en Boudewijn Bouckaert, mevrouw Patricia De Waele en de heer Jurgen Verstrepen betreffende het respecteren van de uitslag van de Antwerpse volksraadpleging van 18 oktober 2009 door de Vlaamse Regering – 160 (2009-2010) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Vereeck bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heren Vereeck en Bouckaert, mevrouw De Waele en de heer Verstrepen betreffende het respecteren van de uitslag van de Antwerpse volksraadpleging van 18 oktober 2009 door de Vlaamse Regering.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer de voorzitter, ik begrijp dat de interventie nu beperkt is tot het aspect van de hoogdringendheid en ik niet inhoudelijk kan ingaan op de discussie.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik denk niet dat iemand de hoogdringendheid betwist. Ik neem aan dat het niet veel zin heeft om de discussie te voeren na 18 oktober.

De voorzitter: Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van de heren Vereeck en Bouckaert, mevrouw De Waele en de heer Verstrepen betreffende het respecteren van de uitslag van de Antwerpse volksraadpleging van 18 oktober 2009 door de Vlaamse Regering onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie.

De heer Vereeck heeft het woord.

Omdat u indiener bent, mag u op het spreekgestoelte komen. U mag ook een papier gebruiken. U krijgt maximum 30 minuten.

De heer Lode Vereeck: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. 30 minuten, dat is een onverwachte meevaller! (*Gelach*)

Toen in 1729 ... (*Gelach*)

Op 18 oktober vindt de volksraadpleging plaats. Voor Lijst Dedecker is dat een belangrijke datum. Zoals u weet, heeft onze partij uitgesproken standpunten op het vlak van mobiliteit,

die op dit ogenblik misschien niet de mainstream zijn in het politieke landschap, maar zeker wel in het maatschappelijke landschap. Niet alleen dragen we die mobiliteit hoog in het vaandel, als volksliberalen zijn we ook voorstanders van rechtstreekse democratie. De voorbije dagen en weken zijn er een aantal opmerkelijke uitspraken geweest, niet het minst van havenscheper Van Peel. We zullen daar niet te diep op ingaan, maar zijn uitspraak was toch wel interessant. Eigenlijk stelde hij dat er binnen het Antwerpse schepencollege en de gemeenteraad waarschijnlijk of misschien, maar niet zeker rekening zou worden gehouden met dat referendum, maar dat zelfs dan de Vlaamse Regering niet gebonden zou zijn door dat Antwerpse advies. Enfin, het komt er eigenlijk op neer dat we niet weten wat de waarde is van dat advies in de uiteindelijke besluitvorming.

De burgemeester van Antwerpen heeft daarentegen wel duidelijk stelling genomen, net als een minister, minister Lieten. Dat is toch niet onbelangrijk. Ze stelt duidelijk dat een 'ja' toch wel zal moeten worden gevolgd, en dat een 'neen' een 'neen' is. Met andere woorden, deze personen zullen de uitspraak van de burger wel respecteren. Vandaag vraag ik gewoon duidelijkheid, net als de vorige spreker. Is het voor de Antwerpenaren de moeite om zondag uit hun bed te komen en naar dat kieslokaal te gaan? Ik heb eigenlijk geen antwoord gekregen van de regering, en daarom vraag ik nu een antwoord van het parlement. Ik wil de visie kennen van de mensen hier in dit halfroond.

Natuurlijk zijn er tegenwerpingen over de juridische aspecten, zoals het niet-bindende karakter van dit referendum. Daar ben ik me van bewust. En misschien is ook de kiesomschrijving niet helemaal correct omschreven. Ook in die tegenwerping en kritiek op het referendum kan ik een heel eind meegaan, maar nogmaals, men had dit eerder moeten bedenken. Het feit is er nu. Het is een belangrijk gegeven. Als men een dermate belangrijke volksraadpleging houdt, dan moet men het resultaat ervan respecteren. Met ons voorstel van resolutie vragen we dan ook heel duidelijk aan dit parlement om de Vlaamse Regering op te roepen minstens het resultaat van dit referendum als politiek en moreel bindend te aanvaarden. We willen hierover een duidelijk standpunt van alle partijen. En nogmaals, indien dit parlement straks zegt te willen dat de uitslag van de volksraadpleging werkelijk wordt gerespecteerd, dus niet zomaar meegenomen in een advies, dan zullen we alle Antwerpenaren en ook onze kiezers oproepen om zondag te stemmen, want dan is dat inderdaad een heel belangrijke democratische oefening. Indien dit parlement zo meteen tegen stemt, dan zullen we ook heel duidelijk stellen dat de mensen beter thuis blijven. Het is jammer voor die 800.000 euro, maar het is natuurlijk een beetje belachelijk dat mensen hun zondagochtend opofferen als er uiteindelijk toch niets gebeurt met hun stem.

Ik wil ook heel duidelijk zijn: we leggen dit voorstel van resolutie voor opdat er wel rekening mee zou worden gehouden. Als er straks bij sommige betogen uit het parlement echter een duidelijke 'neen' komt, met goede redenen, bijvoorbeeld vanwege de juridische problematiek of het democratisch draagvlak, als sommige partijen verklaren het te zullen aanvaarden vanaf 10 percent of wat dan ook aan drempels die ze zouden willen invoeren om de zwaarwichtigheid van het referendum te bepleiten, dan is dat voor ons ook prima. Laten we nu echter een heel duidelijk signaal geven aan die Antwerpenaar. Creëer duidelijkheid: wordt er nu rekening gehouden met dat referendum, ja of neen? Meer wil ik niet verkrijgen met dit voorstel van resolutie. Het is een belangrijke oefening in directe democratie. Verder wil ik daar geen uitspraak over doen. We zullen ons, zoals alle democraten in dit land, met plezier neerleggen bij de uitspraak van de Antwerpse kiezer. Dat is de inhoud van ons voorstel, waarvoor ik uiteraard de steun vraag van alle leden, van alle partijen. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer Vereeck, ik begrijp dat uw fractie een externe stem nodig heeft om tot een standpunt te komen. De voorbije weken heb ik van LDD al een hele rist standpunten gelezen over de mobiliteit in Antwerpen. Mevrouw Van Ermen zegt het ene, de heer Verstrepen zegt wat anders, dan komt de heer

Sabbe met nog een nieuw voorstel. Ik begrijp dat u een externe persoon nodig hebt om tot een standpunt te komen.

Maar ik begrijp u nu niet zo goed. De heer Verstrepen heeft vandaag nog gezegd dat in het referendum een slechte vraag wordt gesteld, en u wilt het antwoord op die slechte vraag absoluut bindend maken. Te allen prijze, onvoorwaardelijk, absoluut bindend.

Het gaat hier over ruimtelijke ordening, mijnheer Vereeck. De uitslag van de volksraadpleging is decretaal gezien een advies over een advies dat het schepencollege van Antwerpen moet afleveren. Het college van Zwijndrecht heeft al een positief advies gegeven, maar ook daar zal nu een volksraadpleging worden gehouden. Stel dat men die volksraadplegingen bindend maakt en die twee spreken elkaar tegen! Hoe moet daar dan worden mee omgegaan? We zitten in een procedure van ruimtelijke ordening. Op basis van de adviezen zal de regering uiteindelijk moeten oordelen. Uiteraard moet men daarbij rekening houden met de mening van een groot deel van de bevolking.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Patrick Janssens: Ik heb enkele opmerkingen bij het voorstel van resolutie. Maar vooraf dit. Uiteraard is het voor de Antwerpenaren de moeite om zondag te gaan stemmen. Met die stem zal uiteraard rekening worden gehouden.

Mijn fractie vindt dat het voorstel van resolutie hier en daar slordig is opgesteld. Er is ook een probleem te gronde. Ten eerste, een detail dat al gecorrigeerd werd door de heer Caluwé, u zegt in uw overwegingen dat het referendum bedoeld is voor de Antwerpse gemeenteraad. Dat is niet correct, het gaat naar het college. Dat betekent dat het college bevoegd is om dat advies af te leveren aan de Vlaamse Regering. Dat zal het college ook doen.

Het is dan ook het college van de stad Antwerpen dat rekening zal houden met de resultaten van het referendum om zijn adviezen op te stellen, zoals ook de minister-president gezegd heeft. Natuurlijk rekenen wij er als college en als stad dan op dat de Vlaamse Regering rekening zal houden met ons advies.

Ik heb geprobeerd mijn fractieleider ervan te overtuigen om een voorstel van resolutie in te dienen met de vraag dat de Vlaamse Regering zich onvoorwaardelijk zou neerleggen bij alle adviezen van het Antwerpse college. Maar hij dacht dat daar geen meerderheid voor bestond in dit parlement. We gaan dat voorstel van resolutie dus niet indienen.

Alle gekheid op een stokje, het is wel ernstig, want uiteraard gaan wij ervan uit dat de resultaten van het referendum doorslaggevend zullen zijn voor het advies van het Antwerpse college en dat dat advies ernstig zal worden genomen door de Vlaamse Regering, zoals in het verleden herhaaldelijk door de minister-president is aangekondigd. Bovendien zit dat ook impliciet vervat in het besluit van de Vlaamse Regering van eind maart, hernomen door de nieuwe Vlaamse Regering.

Ik wil nog iets zeggen over het woord ‘onvoorwaardelijk’ gegeven het type procedure waar we nu inzitten, en het belang van het advies dat de stad Antwerpen zal geven, en de manier waarop de Vlaamse Regering ook een beslissing moet nemen. Ik ga een politiek ongevaarlijk voorbeeld geven, en nadien misschien iets belangrijkers en gevaarlijkers aanhalen. In het advies dat de stad moet geven, zal niet alleen rekening worden gehouden met het referendum, maar ook met allerlei andere adviezen, zoals het advies van de brandweer.

Mensen die vorige week in de commissie zaten, zullen zich herinneren dat de brandweercommandant gezegd heeft dat het advies van de brandweer, dat trouwens al een paar maanden binnen is, voor de Lange Wapperviaduct positief is, maar dat het voor twee gebouwen die in de bouwaanvraag zitten, negatief is, maar remedieerbaar. Wij gaan natuurlijk, wat ook de uitslag is volgende week zondag, rekening houden met het advies van onze brandweer. Wij zullen, indien wij een positief advies zouden geven, daar altijd een aantal voorwaarden aan verbinden, op zijn minst die van onze brandweer, dat lijkt me nogal

redelijk. Het woordje ‘onvoorwaardelijk’ in dit voorstel van resolutie is dus gewoon compleet ongepast in dit soort dossiers.

Ten tweede – en dit ligt misschien politiek wat gevoeliger – heeft in de loop van de vorige weken eigenlijk iedereen, over partijgrenzen en bestuursniveaus heen, tot en met de architecten van het project, zich uitgesproken over de problemen die er zijn met de aansluiting aan de viaduct van Merksem. Het lijkt me niet meer dan waarschijnlijk dat daarover ook opmerkingen zullen worden gemaakt in eender welk scenario.

Laat me besluiten zoals ik ook ben begonnen, want voor alle duidelijkheid, het is de moeite voor de Antwerpenaar om uit zijn bed te komen en om te gaan stemmen, want die stem zal doorslaggevend zijn voor het advies van het Antwerpse college, waarvoor dat referendum ook bedoeld is. En dan ga ik ervan uit, niet alleen als burgemeester, maar ook als parlementslid, dat de Vlaamse Regering ernstig rekening zal houden met dat advies.

De logica van dit voorstel van resolutie is volgens mij niet correct, en daarom zullen we ook niet voor stemmen.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Mijnheer de voorzitter, zoals ik daarnet al heb gezegd, vinden we de uitspraak van Antwerpen heel belangrijk, maar ook de houding van de Vlaamse Regering ter zake. We willen een engagement van de regering en daarom steunen we de vraag. Alleen willen we niet zover gaan als de heer Vereeck die zegt dat als het resultaat hier negatief zou zijn, we de mensen zouden oproepen om niet te gaan stemmen. Integendeel, we roepen alle Antwerpenaren op om gebruik te maken van hun recht op inspraak en om zondag deel te nemen aan deze volksraadpleging. Laat dat duidelijk zijn.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer Vereeck, in feite is uw voorstel van resolutie volstrekt en totaal overbodig, want in iedere zichzelf respecterende democratie ligt het voor de hand dat de uitslag van een volksraadpleging wordt gerespecteerd door de regering – en waarom ook niet onvoorwaardelijk, laten we nu niet al te moeilijk doen over dat woord, mijnheer Janssens.

Maar aangezien wij niet in een normale democratie leven in dit land, is een gezond wantrouwen ten aanzien van een mogelijke interpretatie door de regering zeker wel op zijn plaats. Onze fractie heeft trouwens een meer dan gezond wantrouwen ten opzichte van de democratie in dit land: we hebben een structureel wantrouwen ten aanzien van de democratie in dit land.

In die context ben ik ervan overtuigd dat het parlement de democratische plicht heeft om voor dit voorstel van resolutie te stemmen, al was het maar om de regering geen enkele politieke bewegingsruimte te geven inzake de interpretatie van het referendum dat zondag plaatsvindt in Antwerpen.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer de voorzitter, er werd duidelijk gezegd dat de volksraadpleging niet bindend is. Dat is juist, maar de volksraadpleging werd niet voor niets ingevoerd. Ik wil er toch op wijzen dat er in mijn eigen stad, Gent, destijds een volksraadpleging geweest is over de aanleg van een parking aan het belfort. Dat referendum was negatief voor die parking – al was die parking daar achteraf gezien beter wel gekomen – en het Gentse stadsbestuur heeft zich heel correct bij de uitslag van die volksraadpleging neergelegd, alhoewel het ook anders had kunnen beslissen.

Bij de voorbereidende besprekingen omtrent de invoering van de volksraadpleging in 1998, verklaarde Paul Tant, toenmalig fractieleider van de CVP: “Ander positief punt is dat de volksraadpleging de politici en de bestuurders dwingt hun standpunten en keuzes helder te

bepalen – soms een probleem in een complexe samenleving als de onze – en de bevolking duidelijk te maken waarover het echt gaat.

In een complexe samenleving is duidelijkheid en helderheid wellicht meer nodig dan in een ander type van samenleving. De ervaring met gemeentelijke referenda in ons land wijst echter uit dat politici deze uitdaging niet altijd aangaan en niet altijd de moed hebben hun beleid te verdedigen.”

Ik stel vast dat de CVP over ongeveer elk probleem vijf standpunten heeft en daaruit kiest al naargelang het die partij goed uitkomt. We kunnen daarvoor gerust de Bijbelse term ‘witgekalkte graven’ gebruiken. *(Opmerkingen. Applaus bij LDD)*

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, collega’s, als Open Vld kunnen wij dit voorstel van resolutie uiteraard steunen. Je kunt moeilijk een volksraadpleging organiseren en ze nadien volledig naast je neerleggen. Dat is de kern van de zaak, dat moeten ook de verschillende interveniënten durven toe te geven.

Het is voor de Antwerpenaar in de eerste plaats een buitenkans dat hij zondag zijn stem kan uitbrengen over zo’n belangrijk dossier. We roepen dan ook alle Antwerpenaren op om te gaan stemmen. De Antwerpenaren zijn trouwens verstandig genoeg om dat wijs te doen. Wij roepen de Vlaamse Regering nadrukkelijk op om rekening te houden met de uitslag van de volksraadpleging en om, mocht het een ‘neen’ worden, zeer spoedig werk te maken van een oplossing voor het mobiliteitsprobleem en iets te bieden dat voor 2021 klaar kan zijn.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Caluwé, wij hebben tweemaal het genoeg gehad om met u in de commissie ad hoc te zetelen tijdens het parlementaire reces, en ik denk dat u aan selectief geheugenverlies lijdt. Alle parlementsleden die nauw bij deze zaak betrokken zijn, weten dat zowel het BAM-traject als het Arup-Sumtraject ten vroegste in 2015 operationeel zullen zijn. Ik heb het voorstel gelanceerd om een oplossing te hebben tot die tijd. Het is immers nog vijfenhalf jaar tot 2015. En mogelijk duurt het nog langer, want we hebben allemaal de ervaring dat bij openbare werken de uitvoering altijd langer duurt dan voorzien. Waarschijnlijk zal er voor 2016 geen enkele vrachtwagen door een tunnel of over een brug rijden.

We moeten daar onze verantwoordelijkheid nemen. Regeren is vooruitzien, en dus moeten we ook een oplossing op korte termijn uitwerken. De stellingen binnen LDD zijn dus niet tegengesteld, maar gewoon aanvullend, om op korte termijn een alternatief te ontwikkelen.

De heer Janssens zei dat ons voorstel van resolutie slordig is opgemaakt. What’s in a word? Het is het schepencollege dat de vergunning aflevert, en niet de gemeenteraad. Dat is duidelijk.

Maar uiteindelijk is de vraag of men het referendum gaat volgen of niet. Ik kan mij niet voorstellen dat, als de brandweer van Antwerpen een positief advies geeft en de bevolking van Antwerpen negatief stemt, men het er toch gaat doorduwen. Daarom mogen we hier niet met gespleten tong spreken en moeten we het democratische principe van deze volksraadpleging respecteren.

Het is bedenkelijk dat we moeten debatteren over de vraag of we de stem van de bevolking al dan niet zullen volgen. In feite zou dat een evidentie moeten zijn. *(Applaus bij LDD)*

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de voorzitter, collega’s, iedereen begrijpt dat een resolutie niet boven een decreet gaat, en zeker niet boven de Grondwet. En de Grondwet voorziet niet in referenda. De decreetgever heeft wel in lokale volksraadplegingen voorzien.

In die zin is het voorstel van resolutie gewoon niet goed te keuren, puur vanuit respect voor de rechtsstaat. (*Rumoer. Opmerkingen*)

De politieke logica van het voorstel van resolutie daarentegen begrijp ik wel degelijk zeer goed. Het is in het verleden natuurlijk al gebeurd dat de uitslag van lokale volksraadplegingen totaal niet werd gerespecteerd. Daar kunnen verschillende voorbeelden van worden gegeven.

Als dit zo voortgaat, zal er vroeg of laat wel eens iemand een voorstel van Grondwetswijziging of decreetwijziging indienen. Het heeft niet veel zin het volk te raadplegen om vervolgens met deze raadpleging geen rekening te houden.

Ik begrijp de politieke logica van de indieners, in die zin dat zij wellicht de voorbije weken hebben opgemerkt dat er nuanceverschillen binnen de meerderheid bestaan over dit dossier, om mij heel voorzichtig uit te drukken. Maar ik heb niemand horen ontkennen dat deze volksraadpleging of dit referendum – de semantiek verraadt iets over het ja/nee-kamp – een belangrijk politiek feit zal zijn. Daarover zijn we het eens. Niemand probeert de Antwerpenaar te ontmoedigen om die zondag uit zijn bed te komen. Je mag trouwens stemmen tot half drie 's middags. (*Opmerkingen van de heer Jan Penris*)

Tot één uur, excuseer. Ik weet niet tot hoe laat de achtbare parlementsleden op zondag plegen te slapen. Het is de heer Dewinter die zegt dat we ervoor uit ons bed moeten komen. Zijn nachtrust is hem gegund en zijn zaterdagavonden ook.

Niemand probeert de Antwerpenaar te ontmoedigen om te gaan stemmen. Dat zou ook heel dom zijn. Ik heb alle volksraadplegingen die gemeentelijk gehouden zijn eens op een rijtje gezet. De allerlaagste opkomst was in Gent: 22 percent. Daarop spelen zou een domme strategie zijn. Ik wil dat dus met klem ontkennen als ik geviseerd was, en zo niet wil ik het ook ontkennen.

Elke partij hier binnen de meerderheid en binnen de Antwerpse meerderheid – dikwijls dezelfde – heeft gezegd dat de Antwerpenaar massaal moet komen stemmen. Of hij ja of nee moet stemmen, daarover hebben we niet hetzelfde gezegd, maar we zeggen wel dat hij massaal moet komen. Ik denk niet dat we dat doen om dan op 19 oktober te zeggen dat wij met het oordeel van die Antwerpenaar geen rekening houden. Dat is een partijpolitieke realiteit, en niet het soort juridische realiteit dat men hier probeert te creëren.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijn naam werd zo vaak uitgesproken dat ik nu toch eens moet reageren. Als iedereen schreeuwt om aandacht in mijn richting, vul ik dat met alle plezier in. (*Rumoer*)

Vanuit dat standpunt lijkt het me heel nuttig dat hier dadelijk een stemming volgt over het politieke verhaal van deze volksraadpleging. Dan kun je per hoofd zien wie erachter staat en wie niet, van welke politieke kleur dan ook. Over alle partijen heen zijn er misschien wel wat verschillen in mening over hoe het moet, maar het officiële partijstandpunt van LDD is zeer duidelijk. Het is ook duidelijk gecommuniceerd door onze fractieleider. Ik wil nog even onderschrijven dat dat de officiële partijlijn is.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: De heer Sabbe zegt dat zijn voorstel binnen de kortste keren gerealiseerd kan worden. Ik wijs hem er even op dat voor zijn voorstel het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen gewijzigd moet worden, en dat is niet van vandaag op morgen gebeurd.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer Caluwé, het was mijn uitdrukkelijke voornemen om niet te spreken over het standpunt van LDD, omdat dat gekend is en omdat ik het

mobilitieitsvraagstuk wil loskoppelen van het element volksraadpleging, respectievelijk referendum.

De heer Verstrepen wijst op het feit dat er misschien een slechte vraag is gesteld. Dat is zo, en dat kan. Maar dat zijn nu eenmaal de consequenties van de weg die de Vlaamse Regering heeft menen te moeten bewandelen. Dit is geen perfecte volksraadpleging. Bij de vraagstelling kunnen wel wat vragen worden gesteld. Bij de kiesomschrijving kunnen vragen worden gesteld. Maar als je een organisatie van een volksraadpleging op poten zet, kan daar maar best rekening mee worden gehouden, tot in de eindconclusie toe.

De heer Ludwig Caluwé: Had men die volksraadpleging kunnen weigeren? Er is een decreet dat bepaalt dat wanneer een minimum aantal handtekeningen wordt verzameld, een volksraadpleging moet plaatsvinden. De regering moet het decreet respecteren. U suggereert hier dat de Vlaamse Regering aan de basis van het initiatief ligt.

De heer Lode Vereeck: Ik citeer iemand die tot de meerderheid behoort: “Als een meerderheid van de Antwerpenaars nee zegt tegen de Lange Wapper, dan komt hij er niet. De vorige Vlaamse Regering heeft beslist dat Antwerpen de kans kreeg om een referendum te organiseren. Dan moeten we ook rekening houden met de stem van de Antwerpenaar. Anders moet je geen referendum organiseren. Als Antwerpen ja zegt tegen de Lange Wapper, dan komt hij er.”

De heer Kris Van Dijck: Het recht bepaalt dat een volksraadpleging moet plaatsvinden, want er zijn daartoe voldoende handtekeningen ingezameld. De Vlaamse Regering heeft die niet ingericht.

De heer Lode Vereeck: Het citaat komt van minister Lieten. Er is een groot verschil tussen het juridische kader en het politiek-morele kader. Wat is de precieze draagwijdte van het referendum? Uit de beslissingen van de regering blijkt dat er een referendum komt en dat met de uitslag rekening zal worden gehouden. Dat wat betreft de opmerkingen van de heer Caluwé.

Wat de heer Janssens betreft, bedank ik hem voor de punctuele rechtzettingen. Het is inderdaad het college dat de beslissing neemt. Maar het is me niet erg duidelijk in welke mate men rekening gaat houden met de uitslag. Ik heb daarover toch wel wat mist horen spuiten of toch verwarde uitspraken gehoord van havenschepen Van Peel. Hij zegt dat het college “rekening zal houden met”. Maar dat betekent dus niet dat u de uitslag per se zal volgen. En ook de Vlaamse Regering is niet verplicht om dat te doen.

Mijnheer Janssens, wat betekent eigenlijk “rekening houden met”? U zegt dat de uitslag “doorslaggevend” is. Dat is heel duidelijk. Vervolgens zegt u wel dat de Vlaamse Regering de uitslag “ernstig” zal nemen. Dat zou er nog maar aan mankeren. De vraag is evenwel of de uitslag zal worden gerespecteerd. De heer De Wever heeft het over “een belangrijk politiek feit” waarmee men rekening zal houden. In Nederland zou men dat als bijzonder wollig politiek taalgebruik bestempelen. Als burger begrijp ik daar niks van. Zal met mijn stem rekening worden gehouden of niet? Is stemmen een vorm van bezigheidstherapie? Zoals men in een gemeente peilt of men een zwembad wil? Wat dat betreft, creëert dit voorstel van resolutie toch duidelijkheid. Wordt de uitslag gerespecteerd of wordt de uitslag “ernstig genomen” en zal men er “rekening mee houden”?

De heer Bart De Wever: Ik probeer het nog eens kort uitleggen. Al heeft dat wellicht niet veel zin, want ik denk dat u het gewoon niet wilt begrijpen. Er is een verschil tussen de juridische realiteit en de partijpolitieke realiteit. De juridische realiteit is dat het om een volksraadpleging gaat en dat alleen het college – zelfs de gemeenteraad niet – daardoor is gevat. Het college kan daar dan volgens de letter van de wet rekening mee houden, maar moet dat niet doen. Vervolgens brengt het college, al dan niet rekening houdend met de uitslag van de volksraadpleging, een advies uit aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan met dat advies rekening houden, maar moet dat niet doen. Dat is dus allemaal

op basis van de juridische realiteit. Mensen nu wijsmaken dat we met een stemming over dit voorstel van resolutie deze juridische realiteit kunnen wijzigen, is onzin. Als burger, en zeker als politicus, zou u dat moeten begrijpen.

Er is een andere realiteit, dat is de partijpolitieke realiteit. Wij hier allemaal maken deel uit van partijen die ook in Antwerpen vertegenwoordigd zijn - Antwerpen is zonder enige twijfel de grootste, de belangrijkste en de enige stad van Vlaanderen. Wij allemaal, zonder uitzondering, meerderheid en oppositie, roepen de Antwerpenaren op om massaal te gaan stemmen, zij het voor een ja of voor een nee. Het zijn dezelfde partijen die in dit parlement vertegenwoordigd zijn, in dezelfde verhoudingen van meerderheid en oppositie. Dus iedereen zegt – en dat is het enige dat we correct kunnen zeggen – dat er een majeur politiek feit voorligt op 18 oktober, en dat we daar bij een grote opkomst en een duidelijke uitslag, rekening mee zullen houden. Zo eenvoudig is dat. Meer kun je daar niet over zeggen. Als u dat niet begrijpt, dan wilt u dat niet begrijpen.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer De Wever, dat is nu al de tweede keer dat u een dergelijke repliek geeft, dat u zegt: u begrijpt het niet. Vorige keer ging het over de Octopusnota en de vijf resoluties. Daarvan hebben we systematisch de verschillen nagegaan. Nu komt u hier na negen minuten aanwaaien en u zegt weer: u begrijpt het niet.

Laat het me nog eens zeggen, mijnheer De Wever, u begrijpt het niet. Alles wat u zegt, klopt: deze volksraadpleging is niet juridisch bindend. Daarom zeggen we ook dat er heel wat op aan te merken valt. Er moet op korte termijn misschien wel eens een grondwettelijk initiatief worden genomen om een bindende volksraadpleging te maken in de regionale parlementen, bijvoorbeeld met een tweederde meerderheid.

Aangezien we nu in de juridische context zitten dat het niet bindend is, stellen we een resolutie voor waarin we aan de regering en dit parlement vragen om deze uitspraak te respecteren. Dat is toch zo duidelijk als wat. U spreekt dan over een majeur politiek feit. Nogmaals, daar weet de burger niets mee.

Mijn vraag is poepsimpel: volgt de regering de volksraadpleging of niet? Dat is een politieke logica, het is geen juridische logica. Daarom hebben we het naar het politieke niveau getrokken. De minister-president heeft ook al geen antwoord gegeven, dus vraag ik het nu aan het parlement.

Mijnheer Peeters, u zegt dat het wel de moeite is. Wel, dat is dan een meningsverschil tussen ons en uw fractie, Groen!. Als er alleen maar rekening wordt gehouden, maar als het niet doorslaggevend is, als het maar 'een' element is, dan lijkt het me inderdaad niet zinnig om te gaan stemmen. Dan zullen we dat ook niet ondersteunen. Het is maar als er op een ernstige manier rekening wordt gehouden met de uitslag, dus dat men zich bij die uitslag neerlegt, we kunnen oproepen om naar de stembus te gaan.

Ik heb de steun opgemerkt van Open Vld en het Vlaams Belang, waarvoor dank. Collega's, ik roep u nogmaals op om dit voorstel van resolutie te ondersteunen. Het is een maatschappelijk voorstel van resolutie om precies de problematiek van niet-bindendheid van deze referenda te omzeilen. Enkel op die manier is 18 oktober een zinnige democratische oefening. (*Applaus bij LDD en het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Joris Van Hauthem en mevrouw An Michiels betreffende het voornemen van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap om een belangenconflict in te roepen tegen de splitsingsvoorstellen inzake de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde – 163 (2009-2010) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Van Hauthem bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heer Van Hauthem en mevrouw Michiels betreffende het voornemen van het parlement van de Duitstalige Gemeenschap om een belangenconflict in te roepen tegen de splitsingsvoorstellen inzake de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde.

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van de heer Van Hauthem en mevrouw Michiels betreffende het voornemen van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap om een belangenconflict in te roepen tegen de splitsingsvoorstellen inzake de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: We hebben vanmiddag mogen vernemen wat we al een beetje hadden verwacht: na het parlement van de Franse Gemeenschap en het parlement van het Waalse Gewest, na de Cocof, zou nu ook het parlement van de Duitstalige Gemeenschap worden aangezocht om de zaak over Brussel-Halle-Vilvoorde nog een beetje te rekken.

Ik wil meteen een punctuele fout in de tekst rechtzetten: het gaat over het Overlegcomité van vandaag, 14 oktober 2009, en niet 2004, zoals ik verkeerdelijk heb geschreven.

Dit parlement moet nu eens weten wat het wilt. Dit is een vaudeville die enkel tot doel heeft de democratische besluitvorming te rekken in het federale parlement over een aantal wetsvoorstellen waar in dit Vlaams Parlement en in heel politiek Vlaanderen een kamerbrede consensus over bestaat. In navolging van het arrest van het Arbitragehof van mei 2003 zijn hier resoluties en moties goedgekeurd die de politieke vertaling waren van de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde.

Als nu de Duitstalige Gemeenschap zich ook in dit communautair debat gaat mengen en de handlanger gaat spelen van de Franstaligen in dit land, dan denk ik persoonlijk dat de Duitstalige parlementsleden en het parlement van de Duitstalige Gemeenschap de gevaarlijke toer opgaan. Zij hebben zich altijd zo ver mogelijk van het communautaire gewoel willen houden. Nu tonen ze zich bereid een zogenaamde onderhandelde oplossing te bieden. Vijf jaar geleden was in het Vlaams regeerakkoord het principe van de onverwijld splitsing zonder prijs ingeschreven. Het coöperatief federalisme zou worden gebruikt om dat te realiseren. Nu al vijf jaar stellen wij vast dat de Vlaamse Regering het coöperatief federalisme, wat daar ook onder verstaan wordt, nooit heeft gebruikt.

De Duitstaligen hebben altijd op zeer veel begrip mogen rekenen van de brede Vlaamse beweging. Ik verwijs naar Wim Jorissen die altijd heeft gepleit voor meer autonomie voor de Duitstaligen in dit land. Ik vind het dan ook bijzonder jammer dat ook het parlement van de Duitstalige Gemeenschap zich aan het karretje van de Franstaligen in dit land hangt om de

zaak nog wat te rekken en de federale regering nog wat soelaas te bieden om aan dit probleem een zogenaamde oplossing te geven.

Nu we weten dat het parlement van de Duitstalige Gemeenschap ook een belangenconflict zou inroepen, vragen we dat het Vlaams Parlement bij monde van zijn voorzitter een schrijven richt aan alle leden van het parlement van de Duitstalige Gemeenschap om erop te wijzen dat wij daar niet bij gebaat zijn. Ik verwijs ook naar de bijlage van het Vlaams regeerakkoord. Soms moeten we het regeerakkoord lezen, dan weer de bijlage. Afhankelijk van het standpunt dat men inneemt, is ofwel de bijlage ofwel het regeerakkoord belangrijk. Ik heb deze keer de bijlage gelezen en daarin staat het Octopusakkoord als een integraal onderdeel, neem ik aan, van het Vlaams regeerakkoord van 1 februari 2008. De minister-president heeft toen gezegd dat de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde belangrijk is.

Wij kunnen niet langer met onze voeten laten spelen. Daarom vragen wij een krachtig signaal om die carrousel van belangenconflicten te doen ophouden. De democratische besluitvorming moet ook in de federale Kamer haar gang kunnen gaan. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: In zijn voorstel van resolutie vraagt de heer Van Hauthem dat het Vlaams Parlement een signaal zou geven over de initiatieven en de wijze van stemmen van een ander parlement. Wij zouden het zelf niet appreciëren indien andere parlementen ons zouden komen voorschrijven wat wij wel en niet moeten doen.

Als iemand anders ons iets vraagt, dan is dat natuurlijk een andere zaak. Ik heb begrepen dat de minister-president van de Duitstalige Gemeenschap contact zou opnemen met onze eigen minister-president en hierover zou overleggen.

Ik onderschrijf volledig wat de heer Van Hauthem heeft gezegd. De bijlage van het regeerakkoord maakt uitdrukkelijk deel uit van het regeerakkoord. Uiteraard zal minister-president Peeters in dat gesprek verwijzen naar het regeerakkoord, zich houden aan dat regeerakkoord en uitdrukkelijk stellen dat de splitsing van het kies- en gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde een belangrijke Vlaamse eis is en blijft. Het is overduidelijk dat als de minister-president van de Duitstalige Gemeenschap daarover de mening vraagt aan de minister-president en dus aan Vlaanderen, het antwoord zal zijn dat we wensen dat de splitsing zo snel mogelijk kan worden doorgevoerd.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de voorzitter, ik kan sommige partijen in dit halfroond begrijpen dat ze nu en in het verleden aanklagen of hebben aangeklaagd dat er een carrousel van belangenconflicten ontstaat door de veelheid van parlementen in dit federale land. Ik begrijp de grond van dat ongenoegen. Het is echter het volste recht van elke assemblee in dit federale land, en dus ook van de Duitstalige Gemeenschap, om een belangenconflict in te roepen.

We kunnen ons vragen stellen over de redenen om dat te doen. Zoals waarschijnlijk iedereen heb ik geluisterd naar wat de minister-president van de Duitstalige Gemeenschap heeft gezegd tijdens de afgelopen dagen. We moeten die autonomie, in dit geval node, respecteren.

Mijnheer de voorzitter, ik wil afsluiten met wat in de vraag van het voorstel van resolutie geformuleerd wordt. Men vraagt u om een brief te schrijven naar de leden van het parlement van de Duitstalige Gemeenschap. Ik zie niet direct welke zoden dat aan de dijk zou brengen. Van mij mag u dat doen. Ik heb daar geen enkel probleem mee. Dat hoeft echter niet. Ik laat dat aan uw inschatting over, los van de stemming over dit voorstel.

Omdat die brief niet meteen het verschil zal maken, zullen we ons bij de stemming over het voorstel van resolutie onthouden.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer de voorzitter, LDD zal het voorstel steunen. Het omvat toch wel precies de bekommernis van de heer Caluwé: er wordt helemaal niets geëist, er wordt alleen maar gevraagd. Ik begrijp daaruit, mijnheer Caluwé, dat uw fractie dit voorstel zal steunen. Het gaat gewoon om een brief waarin beleefd wordt gevraagd om het belangenconflict niet in te roepen. We kunnen inderdaad niet meer dan de vraag stellen.

Hier speelt natuurlijk de autonomie van de Duitstalige Gemeenschap, die we volstrekt respecteren. Het staat ons echter toch wel vrij om vriendelijk maar beleefd een brief te schrijven waarin u, mijnheer de voorzitter, probeert aan te tonen dat de Duitstalige Gemeenschap niet gevat is door dit conflict.

Ik ben trouwens zeer benieuwd naar de reactie van N-VA, die spreekt over een verkrachting van de rechtstaat, terwijl de heel beperkte middelen die we hebben, zoals het inroepen van een belangenconflict betreffende het generaal pardon, door de meerderheid, waarin ook N-VA zetelt, niet worden benut. Dat voorstel werd ook door die partij weggestemd.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer de voorzitter, alle sprekers hebben het belang onderschreven van de splitsing van BHV en het belang daarvan in het regeerakkoord. In het voorstel van resolutie wordt de bekommernis naar voren geschoven en wordt een duidelijk appel vanuit Vlaanderen overgemaakt aan de Duitstalige Gemeenschap. Als minister-president Peeters gevat wordt door zijn collega van de Duitstalige Gemeenschap, en dat zal gebeuren, zal zeer duidelijk gecommuniceerd worden dat het Vlaams regeerakkoord belangrijk is, niet alleen omdat het een Vlaamse eis is, maar omdat de Vlaamse politieke wereld de ambitie heeft om dat uitgevoerd te krijgen.

Ik denk dat daarmee de garantie is gegeven dat die boodschap zeer duidelijk kan en zal overgemaakt worden aan de Duitstalige Gemeenschap.

De heer Joris Van Hauthem: Vanochtend was er Overlegcomité, en dat punt stond op de agenda. Dan vraag ik mij af wat de minister-president en de Vlaamse Regering hebben gedaan. Ik heb alleen vernomen, nadien, dat de minister-president van de Duitstalige Gemeenschap gezegd heeft dat zij bereid zijn. Heeft de minister-president daar dan bij gezeten en ernaar gekeken? Nu hoor ik dat er een gesprek zal plaatsvinden. Ik neem aan – en het zou er nog maar aan mankeren – dat de minister-president niet zal zeggen dat de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde voor ons allemaal belangrijk is. Dat is al dertig jaar belangrijk en het is al vijf jaar belangrijk en er zijn moties en resoluties goedgekeurd. Wij vinden dat allemaal belangrijk. Dus, mijnheer Van Dijck, wat doet deze nog braaf gestelde resolutie er aan af om aan u, mijnheer de voorzitter, te vragen om niet namens uzelf maar namens het Vlaams Parlement het parlement van de Duitstalige Gemeenschap af te raden om dat eventueel te doen. Wat doet dat daaraan af?

De heer Lode Vereeck: Ik had een vraag voor de heer Van Dijck want ik begrijp zijn uitleg niet goed.

De voorzitter: Dat kunt u misschien straks in het koffiehuis doen.

De heer Lode Vereeck: Onderbreekt u mij nu? Mag ik mijn vraag niet stellen?

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: De heer Van Hauthem vraagt dat wij ongevraagd iets zouden doen ten aanzien van het parlement van de Duitstalige Gemeenschap. Het omgekeerde gebeurt: de minister-president van de Duitstalige Gemeenschap zal onze mening vragen. Welnu, de minister-president zal onze mening verkondigen. Dat is hetzelfde als wat de heer Van Hauthem vraagt.

De heer Lode Vereeck: De heer Van Dijck zegt: “namens de hele Vlaamse politieke wereld”. Ik denk dat het toch een voordeel is dat het parlement er zich over uitspreekt. Beter zo dan dat het hier een tête-à-tête is tussen de twee ministers-presidenten.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Caluwé zegt dat het tussen parlementen gaat. Inderdaad. Wij mogen toch een vraag stellen aan een ander parlement? Wanneer een ander parlement een belangenconflict indient, dan is dat ook ten aanzien van een ander parlement. Wij stellen nu alleen beleefd een vraag. En daar heeft de heer Caluwé blijkbaar al problemen mee.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Lode Vereeck en Boudewijn Bouckaert, mevrouw Patricia De Waele en de heer Jurgen Verstrepen betreffende het respecteren van de uitslag van de Antwerpse volksraadpleging van 18 oktober 2009 door de Vlaamse Regering – 160 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
52 leden hebben ja geantwoord;
62 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie niet aan.

Redenen voor onthouding?

De heer Anthuenis heeft het woord.

De heer Filip Anthuenis: Mijnheer de voorzitter, ik heb me onthouden omdat ik een stemafpraak heb met de heer Van de Vijver.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Joris Van Hauthem en mevrouw An Michiels betreffende het voornemen van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap om een belangenconflict in te roepen tegen de splitsingsvoorstellen inzake de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde – 163 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
26 leden hebben ja geantwoord;

67 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie niet aan.

Redenen voor onthouding?

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, ik heb me onthouden omdat ik vaststel dat een partijvoorzitter en een lid van het Vlaams Parlement kunnen proberen minister-president Lambertz ervan te overtuigen geen belangenconflict in te dienen. Dat mag. Ik zie het zelfs met veel plezier gebeuren.

Hier zit echter de legitieme vertegenwoordiging van het Vlaamse volk. Indien wij vragen dat de voorzitter van het Vlaams Parlement hetzelfde zou doen, zegt diezelfde partijvoorzitter dat dit niet mag. Ik begrijp er niets meer van. (*Applaus bij het Vlaams Belang en bij LDD*)

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Lode Vereeck en Peter Reekmans tot besluit van de op 1 oktober 2009

- 1° door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure;
- 2° door mevrouw Annick De Ridder in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitblijven daarvan aan Nederlandse zijde;
- 3° door heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde

– 132 (2009-2010) – Nr. 1

Intrekking

De voorzitter: Dames en heren, de heer Vereeck heeft mij laten weten dat hij de met redenen omklede motie intrekt. Ik neem aan dat ook de heer Reekmans de motie intrekt? (*Instemming*)

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer de voorzitter, we trekken deze met redenen omklede motie in omdat ze ten gevolge van de beslissing van de Nederlandse regering grotendeels achterhaald is. We zullen ons bij de stemming over de meeste andere moties over dit onderwerp onthouden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Jan Penris, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Pieter Huybrechts en Johan Deckmyn en mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt tot besluit van de op 1 oktober 2009

- 1° door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure;
 - 2° door mevrouw Annick De Ridder in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitblijven daarvan aan Nederlandse zijde;
 - 3° door heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde
- 136 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer de voorzitter, het is niet mijn bedoeling het debat dat we hier twee weken geleden hebben gevoerd opnieuw te openen. Ik denk, in tegenstelling tot de heer Vereeck, niet dat het debat omwille van de beslissing van de Nederlandse regering achterhaald is. De Nederlandse regering heeft een klein signaaltje gegeven. De Vlaamse Regering heeft dit signaaltje ten onrechte misbruikt om te verklaren dat er helemaal niets meer aan de hand is.

Wat is er gebeurd? De Nederlandse minister-president Balkenende heeft gezegd dat hij een stapje in de goede richting zal doen, maar daar houdt het dan ook mee op. Want na de heer De Cloedt – dat weet u zeer goed, want u kent dit dossier – zijn er nog andere partijen vragende partij bij de Raad van State en als ze het nu nog niet zijn, dan zullen ze het in de toekomst worden. Er is de Zeeuwse Milieufederatie die haar bezwaren heeft ingediend en zal aanhouden. Er is een aannemer uit Hansweert die vragende partij is en, naar ik heb gehoord, zal blijven. Er is de Nederlandse Vereniging van Zandwinners die vragende partij was en zal blijven. En er is zelfs een particulier, die niet bij name wordt genoemd, die vragende partij is en zal blijven.

Wat vaststaat, is dat wat we internationaal rechtelijk hadden afgesproken, namelijk dat de verdiepingswerken voor het einde van dit jaar zouden aanvangen, niet is gerealiseerd. Er wordt nu aangekondigd dat, afgaande op de beslissing van minister-president Balkenende, we in februari met de verdiepingswerken op Nederlands grondgebied zullen kunnen aanvangen. Dat zegt de minister-president in De Lloyd.

Ik heb geen glazen bol, ik ben geen mijnheer Blanche, ik ben geen paragnost. Ik heb in het verleden al een aantal voorspellingen gedaan in dit dossier. Ik ben een beetje bang dat ik vandaag nog eens voorspellingen ga doen die zullen uitkomen.

Mevrouw de minister, op 1 februari zal er op Nederlands grondgebied nog altijd niet gebaggerd worden. U weet dat zeer goed. De Nederlanders hebben daar, intern rechtelijk, een aantal redenen voor. Er zijn klagers bij de Raad van State. Er zijn procedures bij de Nederlandse Raad van State die nageleefd moeten worden – alle respect voor hun beginselvastheid inzake rechtsstatelijkheid.

Maar ze misbruiken dat beginsel, en u weet dat heel goed. Nu is het aan ons om dat beginsel te confronteren met andere beginselen. Er zijn ook op het internationaal rechtelijk vlak

beginselen die nageleefd moeten worden. *Pacta sunt servanda*, zei de grote Nederlandse jurist Grotius, Hugo de Groot, de eerste die over dit beginsel schreef.

Internationale verdragen moeten worden nageleefd. Als de Nederlanders dat niet goedschiks willen, dan moeten we hen daartoe maar met zachte dwang aanmoedigen. Een aantal fracties hebben daar in hun moties een begin mee gemaakt. Ik betreur een beetje dat Lijst Dedecker vandaag terugkomt op die voorzichtige stapjes. LDD denkt dat ze met de verklaring van 9 oktober haar gelijk heeft binnengehaald. Dat is helemaal niet het geval.

We zullen voorzichtig en waakzaam moeten zijn. We gaan geen Keteloorlog meer voeren met de Nederlanders. We zullen voorzichtig en waakzaam met hen moeten omgaan en alle diplomatieke middelen waarover de Vlaamse Regering beschikt, uit de kast moeten halen om de Nederlanders ervan te overtuigen dat hun grote voorganger Hugo Grotius inderdaad gelijk had en dat internationale verdragsteksten na te leven zijn. *Pacta sunt servanda*.

Onze motie is zeer duidelijk. Een aantal andere moties van andere fracties gaan ook in die richting en zullen onze goedkeuring, minstens onze onthouding, krijgen. De moties die te braaf blijven, zullen geen gelijk halen en zullen we ook niet willen steunen. Dit dossier is te belangrijk om het langer te laten aanslepen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, we mogen toch niet te denigrerend doen over de beslissing van de Nederlandse regering van 9 oktober. Het is belangrijk dat het verzet tegen de ontpoldering wordt opgegeven. Op deze manier worden de stappen die de Vlaamse Regering en het Antwerpse schepencollege hebben gezet, beantwoord.

Ik heb ook begrip voor de moeite die er in Nederland en in Zeeland bestaat met het opgeven van goede landbouwgrond. Dat is niet evident en dat is ook zo in Vlaanderen, maar men heeft nu toch deze beslissing genomen.

Wij vinden het ook wijs om onze motie niet zomaar terug te trekken maar om ze aan te houden maar wel te amenderen, rekening houdend met deze belangrijke beslissing. Ik wil er toch op wijzen dat de Vlaamse Regering niet triomfantelijk heeft gereageerd. Ze heeft gezegd dat het een belangrijke beslissing is maar dat we maar zullen triomferen op het ogenblik dat de spade in de grond komt en het baggeren plaatsvindt.

Daarom is het wijs om waakzaam te blijven. Daarom vinden wij het belangrijk om deze motie, zij het geamendeerd, aan te houden en te laten stemmen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Geachte leden, ik dank iedereen die vorige week heeft deelgenomen aan het debat over het dossier in de commissie Openbare Werken. Ik herinner u aan mijn eigen woorden bij de start van het beantwoorden van alle vragen, namelijk: *pacta sunt servanda*. Wat dat betreft zijn we het dus eens.

Ik wil u er ook aan herinneren dat de geschillenprocedure die is opgestart in de maand augustus, gewoon verder loopt. De periode van zes maanden om diplomatiek te onderhandelen, loopt. Alle middelen die in huis zijn, worden aangewend om ervoor te zorgen dat de verdieping, waar we allemaal achter staan, een feit zal worden. Dus geen hoeraberichten, wel respect voor de beslissing die Nederland heeft genomen. In de commissie waren er heel wat vragen over de mogelijkheid en de kansen om de Nederlandse regering zo ver te krijgen dat ze naar optie b zou overstappen, namelijk hetgeen in het verdrag is voorzien. We staan nu een belangrijke stap verder. Ik hoop dat binnen enkele maanden de verdieping effectief een feit is.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, er zijn vijf verschillende moties. Het leek me raadzaam die te koppelen. Daarom had ik voor het antwoord van de minister mijn vinger opgestoken.

We hebben inmiddels de beslissing van het Nederlandse kabinet gehad, die al uitgebreid is geciteerd. Dat is volgens onze fractie een stap in de goede richting. Wij zijn daar blij mee. We mogen ook niet op onze lauweren rusten op dit ogenblik. Het is belangrijk dat we waakzaam blijven. Zolang die verdieping geen feit is, lijkt het ons ook niet opportuun om moties terug te trekken en te zeggen: er is een signaal gekomen, het komt wel allemaal in orde. Neen, zolang de verdieping er niet is, vind ik dat het Vlaamse halffrond best een signaal kan geven aan de Nederlanders dat we spoedig actie verwachten.

Daarom houden we onze motie aan, waarin we aan de Vlaamse Regering vragen om de druk op de Nederlandse regering minstens aan te houden en eventueel, mocht niet spoedig werk worden gemaakt van de Scheldeverdieping, juridische stappen te ondernemen.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, wij hadden een goede commissievergadering over dit dossier. Wij hebben een motie aangekondigd en houden die ook aan. Onze motie zegt enkele dingen. We willen geen ontkoppeling van alle elementen in het verdrag. Dat wil zeggen dat de Scheldeverdieping wordt gekoppeld aan natuurbehoud en aan waterberging en veiligheid. We willen geen koppeling aan andere dossiers, als het aankomt op te nemen sancties. Als er nog een kink in de kabel zou komen wat het baggeren betreft, vinden we dat we in deze geest en met deze achtergrond moeten redeneren. Daarom houden we de motie aan.

De voorzitter: Begin van de stemming.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

18 leden hebben ja geantwoord;

69 leden hebben neen geantwoord;

27 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Annick De Ridder, de heren Sas van Rouveroij en Marino Keulen, mevrouw Fientje Moerman en de heer Sven Gatz tot besluit van de op 1 oktober 2009

- 1° door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure;
 - 2° door mevrouw Annick De Ridder in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitblijven daarvan aan Nederlandse zijde;
 - 3° door heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde
- 139 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 4

Zie hier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

18 leden hebben ja geantwoord;

69 leden hebben neen geantwoord;

29 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Dirk de Kort, Ludwig Caluwé en Bart Martens, mevrouw Liesbeth Homans, de heer Jan Roegiers en mevrouw Lies Jans tot besluit van de op 1 oktober 2009

- 1° door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure;
 - 2° door mevrouw Annick De Ridder in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitblijven daarvan aan Nederlandse zijde;
 - 3° door heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde
- 137 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Stemmingen over de amendementen

De voorzitter: Dames en heren, er zijn twee amendementen ingediend op deze met redenen omklede motie.

Wil een van de indieners die toelichten?

De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik denk dat ik dat daarnet al heb gedaan.

De voorzitter: Aan de orde is de stemming over amendement 1 van de heren de Kort, Caluwé en Martens, mevrouw Homans, de heer Roegiers en mevrouw Jans.

Stemming nr 5.

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
47 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 2 van de heren de Kort, Caluwé en Martens, mevrouw Homans, de heer Roegiers en mevrouw Jans.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
47 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
47 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Dirk Peeters tot besluit van de op 1 oktober 2009

- 1° door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure;
- 2° door mevrouw Annick De Ridder in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitblijven daarvan aan Nederlandse zijde;
- 3° door heer Lode Vereeck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde

– 138 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

7 leden hebben ja geantwoord;

86 leden hebben neen geantwoord;

22 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Felix Strackx, Christian Verougstraete en Erik Tack tot besluit van het op 14 oktober 2009 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over het btw-tarief en de registratierechten op nieuwbouwapartementen en sleutel-op-de-deurwoningen – 162 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

27 leden hebben ja geantwoord;

70 leden hebben neen geantwoord;

19 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 21 oktober 2009 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.38 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Bart De Wever, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Sven Gatz, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, An Michiels, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Marcus Vanden Bussche, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Marleen Vanderpoorten, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Peter Vanvelthoven, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

Afwezig met kennisgeving

Erik Arckens, Sophie De Wit: gezondheidsredenen;

Johan Sauwens, Marc Van de Vijver: ambtsverplichtingen;

Marijke Dillen, Cindy Franssen, Sas van Rouveroij: familieverplichtingen.

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseeel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, An Michiels, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marcus Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Gwenny De Vroe

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, An Michiels, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Marcus Vanden Bussche, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseeel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Mark Demesmaeker, Tine Eerlingen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Willy Segers, Bart Tommelein, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, An Michiels, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaecker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen, Mercedes Van Volcem, Marcus Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaecker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck,

Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, An Michiels, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Marcus Vanden Bussche, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaecker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, An Michiels, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marcus Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaecker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel

Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, An Michiels, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marcus Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, An Michiels, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marcus Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Patricia De Waele, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, An Michiels, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Karlos Callens, Patricia Ceyskens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Mercedes Van Volcem, Marcus Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten

■

Stemming nr. 9:

JA-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, An Michiels, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Marcus Vanden Bussche, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes

Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijk, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen, Mercedes Van Volcem, Marleen Vanderpoorten

■